

TABLA DE ERROS

Lugar do erro	Descrición
Materia P02G050V01205, apartado 'Atención Personalizada'	O apartado contén algún elemento maior que o tamaño vertical de folia (por exemplo unha táboa) polo que tivo que ser redimensionado.
Materia P02G050V01906, apartado 'Contidos da materia'	O apartado contén algún elemento maior que o tamaño vertical de folia (por exemplo unha táboa) polo que tivo que ser redimensionado.
Materia P02G050V01991, apartado 'Bibliografía'	Erro de PHP [Warning, script: /var/www/seix/docnet_2.2b/lib/mpdf/mpdf.php, liña: 8511]: fopen(file:///page8image41432): failed to open stream: No such file or directory
Materia P02G050V01991, apartado 'Bibliografía'	Erro de PHP [Warning, script: /var/www/seix/docnet_2.2b/lib/mpdf/mpdf.php, liña: 8517]: fopen(file:///page8image41432): failed to open stream: No such file or directory

Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte

Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P02G050V01101	Anatomía: Anatomía humana para o movemento	1c	6
P02G050V01102	Educación: Aprendizaxe e control motor na educación física e o deporte	1c	6
P02G050V01103	Educación: Pedagogía da educación física e o deporte	1c	6
P02G050V01104	Fisioloxía: Fisioloxía do exercicio I	1c	6
P02G050V01105	Xogo motor	1c	6
P02G050V01201	Anatomía: Anatomía e kinesiología humana	2c	6
P02G050V01202	Psicoloxía: Psicoloxía da actividade física e o deporte	2c	6
P02G050V01203	Socioloxía: Socioloxía e historia da actividade física e o deporte	2c	6
P02G050V01204	Fundamentos da motricidade	2c	6
P02G050V01205	Fundamentos das actividades de loita	2c	6

Curso 2

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P02G050V01301	Educación: Epistemoloxía das ciencias da actividade física, o deporte e a educación física	1c	6
P02G050V01302	Estatística: Metodoloxía da investigación e estatística na actividade física e o deporte	2c	6
P02G050V01303	Fundamentos dos deportes colectivos I	1c	9
P02G050V01304	Fundamentos dos deportes individuais	1c	9
P02G050V01401	Fisioloxía: Fisioloxía do exercicio II	1c	6
P02G050V01402	Expresión corporal e danza	2c	6
P02G050V01403	Fundamentos dos deportes colectivos II	2c	9
P02G050V01404	Fundamentos dos deportes ximnásticos	2c	9

Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P02G050V01501	Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte I	1c	6
P02G050V01502	Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo I	1c	6
P02G050V01503	Valoración e prescrición do exercicio físico para a saúde	1c	6
P02G050V01504	Xestión e organización dos sistemas deportivos I	1c	6

P02G050V01601	Actividade física e deporte adaptado	2c	6
P02G050V01602	Actividade física e deporte recreativo	2c	6
P02G050V01603	Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte II	2c	6
P02G050V01604	Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo II	2c	6

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P02G050V01701	Lecer e turismo deportivo	1c	6
P02G050V01702	Xestión e organización dos sistemas deportivos II	1c	6
P02G050V01801	Actividades físicas e de aventura no medio natural	2c	6

Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P02G050V01901	Actividades de fitness	1c	6
P02G050V01902	Xerontoloxía e actividade física	1c	6
P02G050V01903	Biomecánica da técnica deportiva	2c	6
P02G050V01904	Deportes náuticos	2c	6

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P02G050V01905	Actividades físicas de lecer	1c	6
P02G050V01906	Especialización en deportes colectivos	1c	6
P02G050V01907	Especialización en deportes individuais	1c	6
P02G050V01908	Exercicio físico para persoas maiores	1c	6
P02G050V01909	Mercadotecnia e dirección de empresas deportivas	1c	6
P02G050V01910	Programas de exercicio físico e benestar	1c	6
P02G050V01911	Psicoloxía do adestramento deportivo	1c	6
P02G050V01981	Prácticas externas: Practicum	2c	18
P02G050V01991	Traballo de Fin de Grao	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Anatomía: Anatomía humana para o movemento**

Materia	Anatomía: Anatomía humana para o movemento			
Código	P02G050V01101			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Idioma				
Departamento	Bioloxía funcional e ciencias da saúde			
Coordinador/a	Diz Gómez, José Carlos			
Profesorado	Diz Gómez, José Carlos Padín Iruegas, María Elena			
Correo-e	jcdiz@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	- saber
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- saber facer
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	- saber facer
CE1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas	
CE2	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación escolar	
CE3	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, na proposta de tarefas nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte	
CE4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas	
CE8	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, durante o proceso do adestramento deportivo	
CE16	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais ao campo da actividade física e a saúde	
CT1		- Saber estar / ser
CT3		- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	CE1 CE2
Conceptualización e identificación do obxecto de estudo da anatomía para o movemento.	CG1 CG2
Adaptación a novas situacións, resolución de problemas e aprendizaxe autónoma.	CT3
Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da anatomía.	CG2 CG14
Coñecemento e comprensión dos factores fisiolóxicos e biomecánicos que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	CE3 CE4

Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	CT1
Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	CG13
Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	CE8 CE16
Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.	CE16

Contidos

Tema	
1. Terminoloxía anatómica	Xeneralidades
2. Estrutura xeral do corpo humano	Aparato locomotor: cabeza, colo, tronco e extremidades.
3. Anatomía do aparato locomotor	Corazón e grandes vasos.
4. Neuroanatomía e esplacnoloxía	Aparatos e Sistemas. Sistema Nervioso e Estesioloxía
Temario práctico	Identificación de estruturas en modelos anatómicos.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	22.5	38	60.5
Prácticas de laboratorio	30	30	60
Probas de tipo test	2.5	27	29.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia. O profesor estrutura y/ou explica os contidos da materia. Para o seu estudo os alumnos dispoñen das presentacións vistas na clase en FAICTIC e/ou fotocopias.
Prácticas de laboratorio	Con estas clases búscase que sirvan ó alumnado para unha mellor comprensión dos coñecementos teóricos

Atención personalizada

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Orientación ao alumno sobre os contidos da práctica. Resolución de dúbidas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas de laboratorio	Prácticas: Se puntuará tanto a asistencia como a calidade de las actividades realizadas en las prácticas. La puntuación global de las prácticas podrá suponer un incremento máximo del 20% de la puntuación del examen teórico.	<20	CG1 CG2 CG13 CG14 CE16 CT1 CT3
Probas de tipo test	Exame teórico: Os coñecementos teóricos adquiridos polo alumnado avaliaranse mediante un examen tipo test de 5 opcións sen puntuar negativos.	100	CG1 CG2 CG14 CT1 CT3

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Manteranse os mesmos criterios en sucesivas convocatorias.

Bibliografía. Fontes de información

FERNER H. SRAUBESAN J. "Sobotta atlas de Anatomía Humana." Texto y atlas." 4ª ed. Marban SL. Madrid 1999.

MOORE KL. Ed. Panamericana, 3ª ed., Madrid, 1993.

"Atlas de Anatomía Humana" Masson S.A, Barcelona, 1996.

Masson-Williams & Wilkins, Barcelona, 1997.

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Aprendizaxe e control motor na educación física e o deporte**

Materia	Educación: Aprendizaxe e control motor na educación física e o deporte			
Código	P02G050V01102			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Romo Pérez, Vicente			
Profesorado	Romo Pérez, Vicente			
Correo-e	vicente@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia de Aprendizaxe e Control Motor na Educación Física y o Deporte analiza os procesos de aprendizaxe das condutas motoras, así como todos os aspectos relacionados cos procesos de recepción da información e o seu procesamento, os mecanismos de execución e decisión, e o programa motor.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	- saber
CG5	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano.	- saber
CG7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.	- saber
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber facer
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- saber facer
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	- saber - saber facer
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- Saber estar / ser
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersonal e traballo en equipo.	- Saber estar / ser
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- Saber estar / ser
CE1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas	- saber - saber facer
CE3	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, na proposta de tarefas nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte	- saber - saber facer
CE8	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, durante o proceso do adestramento deportivo	- saber - saber facer
CE16	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais ao campo da actividade física e a saúde	- saber - saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Coñecemento e comprensión dos fundamentos, característica e estrutura da aprendizaxe e control motor na Educación Física.	CG1 CG2 CG5 CG7 CG13 CG14 CG24 CG25 CG26 CE3 CE8 CE16
---	--

Coñecemento e comprensión do a práctica motriz e dos mecanismos na aprendizaxe motora. Asi como o coñecemento e comprensión dos procesos de adquisición da habilidade motora.	CG1 CG2 CG5 CG7 CG12 CG13 CG14 CG24 CG25 CG26 CE1 CE3 CE8 CE16
---	---

Coñecemento e comprensión da avaliación da aprendizaxe motora e da estrutura do programa motor	CG1 CG2 CG5 CG7 CG12 CG13 CG14 CG24 CG25 CG26 CE1 CE3 CE8 CE16
--	---

Contidos

Tema	
1. Fundamentos, característica e estrutura da aprendizaxe e control motor na Educación Física	1.1. Comportamento motor: fundamentos, características, estrutura da aprendizaxe e 1.2. Evolución dos campos de estudo da aprendizaxe e control motor. 1.3. Perspectivas teóricas da aprendizaxe motora.
2. A práctica motriz como elemento de aprendizaxe na Educación Física.	a. Tipos de práctica. b. Distribución da práctica. c. Transferencia na práctica. d. Variabilidade na práctica.
3. Control motor no ámbito da actividade física e o deporte.	a. Bases teóricas do control motor. b. Fisioloxía do control motor. c. Receptores e movemento.
4. Procesos de adquisición da habilidade motora.	a. Característica e estrutura da habilidade motriz. b. Dificultade e complexidade. c. Etapas de adquisición da habilidade motriz. d. Atención e aprendizaxe motora. e. Memoria motriz, codificación e esquecemento. f. Transferencia.
5. Mecanismos na aprendizaxe motora.	a. Modelos do comportamento motor. b. A información na aprendizaxe motora (FB). c. Percepción. d. Decisión. e. Execución.

7. O programa motor.

- a. Estrutura da programación motora.
- b. Programa motor e patrón neuromuscular.
- c. A complexidade motora.
- d. Tipos de programa motor.

(*)7. El programa motor.

- (*)7.1. Estrutura del programación motora.
- 7.2. Programa motor y patrón neuromuscular.
- 7.3. La complejidad motora.
- 7.4. Tipos de programa motor.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminarios	7.5	15	22.5
Prácticas de laboratorio	15	22.5	37.5
Sesión maxistral	30	60	90

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminarios	Realizaranse seminarios para profundar na análise dos mecanismos de feedback, tipos de práctica e o control motor. O alumnado terá que realizar traballos sobre os temas tratados.
Prácticas de laboratorio	Análise de vídeos. Prácticas onde se analizan os mecanismos de aprendizaxe. Prácticas sobre percepción e decisión.
Sesión maxistral	O profesor exporá os contidos da materia, aclarando conceptos, clasificacións, técnicas de aplicación, fundamentos, etc.

Atención personalizada

	Descrición
Seminarios	O profesor orientará ao alumno no traballo proposto, resolvendo dúbidas e realizando aclaracións.
Prácticas de laboratorio	O profesor orientará ao alumno no traballo proposto, resolvendo dúbidas e realizando aclaracións.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	Avaliarase cun exame tipo test e/ou pregunta curta.	75	CG1 CG2 CG5 CG7 CG12 CG13 CG14 CG24 CG25 CG26 CE1 CE3 CE8 CE16

Seminarios	Avaliarase: A calidade dos traballos A participación activa	15	CG1 CG2 CG5 CG7 CG12 CG13 CG14 CG24 CG25 CG26 CE1 CE3 CE8 CE16
Prácticas de laboratorio	Avaliarase a participación activa nas sesións prácticas mediante unha ficha de control. O alumnado terá que superar un exame de preguntas tipo test e/ou preguntas curtas.	10	CG1 CG2 CG5 CG7 CG12 CG13 CG14 CG24 CG25 CG26 CE1 CE3 CE8 CE16

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Gardárase a cualificación de cada un dos apartados anteriores na segunda convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información

- Anne Shumway-Cook, Marjorie H. Woollacott, Controle Motor: teoria e aplicacións , Manole, Barueri, 2003
- Richard A. Schmidt; Craig A. Wrisberg, Aprendizagem e Performance Motora , Artmed editora, Porto Alegre, 2001
- James R. Morrow, Jr., Measurement and Evaluation in Human Performance , HK, Champaign, 2005
- Fonseca, Vitor da , Desenvolvimento psicomotor e aprendizagem , Artmed, Porto Alegre, 2008
- Shumway-Cook, Controle motor, Manole, Barueri, 2003
- Latash, Neurophysiological Basis of movement, HK, Champaign, 2008
- Schmidt & Lee, Motor Control and Learning, HK, Champaign, 2005
- Vickers, Perception Cognition and Decision training, HK, Champaign, 2007

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Pedagogía da educación física e o deporte**

Materia	Educación: Pedagogía da educación física e o deporte			
Código	P02G050V01103			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Soto Carballo, Jorge Genaro			
Profesorado	Soto Carballo, Jorge Genaro			
Correo-e	hesoto@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber - saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	- saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	- saber facer
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	- saber
CG11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- saber
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber facer
CG15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.	- saber facer
CG16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.	- saber facer
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- Saber estar / ser
CE24	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade físico-deportiva recreativa, con atención ás características individuais e contextuais das persoas	- saber - saber facer
CT1		- saber facer - Saber estar / ser
CT2		- Saber estar / ser
CT3		- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas.	CB1 CB2 CB3 CG2 CG11 CG12 CG26 CE24 CT1 CT2 CT3
Capacidade para planificar, desenvolver e avaliar a realización de programas de deporte e actividade física escolar.	CB1 CB2 CG2 CG12 CG15 CG16 CG26 CE24 CT1 CT2 CT3
Capacidade para coñecer e comprender os fundamentos do deporte e da actividade física.	CB1 CB2 CB3 CB4 CG2 CG11 CG12 CG15 CG16 CE24 CT1 CT2 CT3
Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación escolar	CB2 CG2 CG12 CG15 CG16 CE24 CT1 CT2 CT3

Contidos

Tema	
BLOQUE TEMÁTICO I: A Pedagogía da Educación Física e do Deporte. Concepto e relacións con outras áreas de coñecemento.	Tema 1. As Ciencias da Actividade Física e do Deporte como ámbito de coñecemento. Tema 2. A Pedagogía da Educación Física e do Deporte.
BLOQUE TEMÁTICO II: A educación.	Tema 3. Concepto e características da educación. Tema 4. Dimensións e piares da educación. Tema 5. A educación formal, non formal e informal. Tema 6. O marco legal da educación.
BLOQUE TEMÁTICO III: A Educación Física.	Tema 7. Concepto de Educación Física. Tema 8. Os fundamentos da Educación Física: o corpo e o movemento. Tema 9. Os aspectos pedagóxicos da Educación Física. Tema 10. A función docente na educación física
BLOQUE TEMÁTICO IV. Pedagogía dos valores e a súa implantación na actividade física e deportiva.	Tema 11. Os valores na educación. Marco conceptual e consideracións iniciais. Tema 12. A Educación Física como contexto específico na pedagogía dos valores. Tema 13. Técnicas para educar en valores. A súa aplicación á Educación Física.

BLOQUE TEMÁTICO V: O deporte e a educación. Tema 14. Concepto, tipos de deporte e pautas para compatibilizar o rendemento co desenvolvemento integral da persoa. Ética no deporte
 Tema 15. Deporte e cambio social no século XXI.
 Tema 16. Aplicacións socioeducativas do deporte: turismo, saúde, reinserción social, etc.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	7.5	11.25	18.75
Prácticas autónomas a través de TIC	0	10	10
Sesión maxistral	30	45	75
Traballos de aula	15	30	45

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	O profesor/a ofertaralle ao alumnado unha escolma de textos. O alumno/a, pola súa banda, elixirá entre os textos ofertados. Consistirá nunha análise crítico-reflexiva relacionada coas temáticas traballadas dentro dos contidos. Así mesmo, dentro da resolución de problemas e/ou exercicios abordarase a visualización de vídeos susceptibles de enriquecer a materia e complementar a información e os contados que se desenvolvan nas clases.
Prácticas autónomas a través de TIC	Os alumnos/as, coa oportuna orientación do profesor/a, afondarán en cuestións concretas que non foran abordadas máis que dun xeito moi xenérico na exposición deste/a e que sexan susceptibles de tratamento de estudo recorrendo aos soportes documentais e bibliográficos pertinentes. O alumno/a realizará procuras documentais e bibliográficas para a maior comprensión dos bloques de contido. Neste senso, apoiarase nas fontes e bases de datos especializadas tanto da biblioteca da nosa universidade como doutras fontes atopadas a través de internet.
Sesión maxistral	As leccións que conforman o temario desta materia serán elaboradas e presentadas de maneira expositiva ao grupo de clase polo profesor/a, que centrará a súa exposición, preferentemente, nos aspectos nucleares de cada unidade didáctica, procurando ofrecer de maneira condensada a información esencial que posibilite obter unha visión panorámica ou de síntese de cada tema, delimitando os conceptos, as ideas e os argumentos nel implicados e solapándose cos demais do programa a fin de lograr unha integración dos módulos de contido e dos aspectos estruturais que conforman o corpus cognitivo da materia.
Traballos de aula	Os traballos de aula (traballos monográficos) terán como cometido a iniciación á investigación. Estes traballos versarán sobre unha temática previamente abortada polo profesor/a e relacionada coas temáticas dos bloques de contido.

Atención personalizada

	Descrición
Traballos de aula	A atención personalizada ten por obxectivo facer o seguimento da evolución do alumno/a e apoiar o seu traballo dentro da asignatura. O profesor/a abordará aqueles aspectos que precisen de reforzo, asesoramente e guía para que o alumno/a acade os obxectivos marcados para esta materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	As sesións maxistras serán avaliadas mediante unha proba. Dita proba avaliará as competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos/as deben responder de maneira directa e breve en función dos coñecementos que teñen sobre a materia.	60	CB1 CB2 CG12 CG15 CE24 CT1 CT2 CT3

Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Trátase de traballos sobre contidos específicos (dossier) que aporten actualidade, reflexión crítica ás temáticas. Estes traballos deberán ter uns requisitos de calidade académica. Estes requisitos serán abordados ao principio do curso polo profesor/a.	20	CB1 CB2 CG2 CG12 CG15 CG16 CG26 CT1 CT2 CT3
Traballos de aula	O traballo monográfico consiste na investigación sobre aspectos relevantes da Pedagogía da educación física e o deporte. Serán avaliados tendo en conta a calidade das achegas, o seu formato axustado aos estándares científicos, o mesmo que as exposicións monográficas, que serán avaliadas tendo en conta a capacidade expositiva diante da clase, o contido e a preparación dos materiais pertinentes de aportar calidade á materia.	20	CB1 CB2 CG12 CG15 CG26 CE24 CT1 CT2 CT3

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Tanto a calificación dos traballos derivados da resolución de problemas, é dicir, contidos específicos (Dossier) como a calificación dos traballos de aula (traballo monográfico) feitos no seu momento durante o curso, seguirán vixentes na segunda convocatoria ou convocatoria extraordinaria.

Bibliografía. Fontes de información

- Dosil Díaz, J. (ed.) (2003): Ciencias de la actividad física y del deporte. Madrid: Síntexis
- Foro Mundial de Educación, Cultura y Deporte (2004): El Deporte: diálogo universal. Madrid: Consejo Superior de Deportes.
- Gil Roales-Nieto, J. y Delgado Noguera, M. A. (comps.) (1994): Psicología y Pedagogía de la Actividad Física y el Deporte. Madrid: Siglo XXI de España.
- Paredes Ortiz, J. (2003): Teoría del deporte. Sevilla: Editorial Wanceulen editorial deportiva.
- Piéron, M. (1988): Pedagogía de la actividad física y el deporte. Sevilla: Junta de Andalucía.
- Prat Grau, M^a. (2003): Actitudes, valores y normas en la educación física y el deporte: reflexiones y propuestas didácticas. Barcelona: INDE Publicaciones.
- Rodríguez López, J. (1995): Deporte y Ciencia: teoría de la actividad física. Barcelona: INDE Publicaciones.
- Vázquez, B. (coord..) (2001): Bases Educativas de la Actividad Física y del Deporte. Madrid: Editorial Síntexis.

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA

- Arnold, P. J. (1990): Educación Física, movimiento y curriculum. Madrid: Morata.
- Brasileiro, M. D. S. (2007): El Deporte y el turismo de litoral: entre los cambios sociales. Granada: Universidad de Granada.
- Carranza, M. y Mora, J. M. (2003): Educación física y valores: educando en un mundo complejo. 31 propuestas para los centros escolares. Barcelona: Graó.
- Castillo Algarra, J. (2005): Deporte y reinserción penitenciaria. Madrid: Consejo Superior de Deportes.
- Denis, D. (1980): El cuerpo enseñado. Barcelona: Editorial Paidós.
- Devís Devís, J. (1996): Educación Física, deporte y curriculum: investigación y desarrollo curricular. Madrid: Visor.
- Devís Devís, J. (coord..) (2001): La Educación Física, el Deporte y la Salud en el Siglo XXI. Alcoy (Alicante): Marfil.
- Devís Devís, J. y Peiró Valert, C. (1992): Nuevas perspectivas curriculares en educación física: la salud y los juegos modificados. Barcelona: INDE Publicaciones.
- Giménez Fuentes-Guerra, F. J. et al. (2001): Educación Física y diversidad. Huelva: Universidad.
- Gorostiaga Ayestarán, E. y Ibáñez Santos, J. (1996): Deporte y Salud. Pamplona: Gobierno de Navarra.
- Izquierdo Moreno, C. (2006): El profesor y su mundo: guía para maestros y profesionales de la educación. Sevilla: MAD.
- Latiesa Rodríguez, M. Martos Fernández, P. y Paniza Prados, J. L. (2001): Deporte y cambio social en el umbral del siglo XXI. Madrid: Librerías Deportivas Esteban Sanz.

- Mandado Vázquez, A. y Díaz, P. (2004): Deporte y Educación: pautas para hacer compatible el rendimiento y el desarrollo integral de los jóvenes deportistas. Revista de Educación, nº 335, pp. 35-44.
- McCourt, F. (2007): El profesor. Madrid: Maeva.
- Pierón, M. (2005): Para una enseñanza eficaz de las actividades físico-deportivas. Barcelona: INDE Publicaciones, 2ª edición.
- Piéron. M. (1988): Didáctica de las actividades físicas y deportivas. Madrid: Gymnos, D. L.
- Ruíz Omecaña, J. V. (2004): Pedagogía de los valores en la Educación Física. Madrid: Editorial CCS.
- Sicilia Camacho, A. y Fernández Balboa, J. M. (2005): La otra cara de la enseñanza: la educación física desde una perspectiva crítica. Barcelona: INDE Publicaciones.
- Solar Cubillas, L. V. (2003): Pierre de Coubertin : la dimensión pedagógica : la aportación del movimiento olímpico a las pedagogías corporales. Madrid: Gymnos.
- Trilla, J. (coord..) (2001): El legado pedagógico del siglo XX para la escuela del siglo XXI. Barcelona: Graó.
- Vázquez, B. y Álvarez Bueno, G. (1996): Guía para una educación no sexista. Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia.
- Vicente Pedraz, M. (1988): Teoría Pedagógica de la Actividad física. Bases epistemológicas. Madrid: Gymnos, S. A.
- Zagalaz Sánchez, Mª L. (2001): Corrientes y tendencias de la Educación Física. Barcelona: INDE Publicaciones.

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS**Fisioloxía: Fisioloxía do exercicio I**

Materia	Fisioloxía: Fisioloxía do exercicio I			
Código	P02G050V01104			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Idioma	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Bioloxía funcional e ciencias da saúde Didácticas especiais			
Coordinador/a	González Matías, Lucas Carmelo García Soidan, José Luís			
Profesorado	García Soidan, José Luís González Matías, Lucas Carmelo Pérez Treus, Sergio Taboada Iglesias, Yaiza			
Correo-e	lucasgcm@uvigo.es jlsoidan@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia pretende introducir ao alumno nos conceptos básicos da fisioloxía humana que son aplicables ao exercicio e ao deporte.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber
CG3	Conocimiento y comprensión de los factores fisiológicos y biomecánicos que condicionan la práctica de la actividad física y el deporte.	- saber
CG5	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano.	- saber
CG10	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do deporte.	- saber
CG16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.	- saber facer
CG18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.	- saber facer
CG19	Capacidade para avaliar a condición física e prescribir exercicio físico orientado cara á saúde.	- saber facer
CG20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.	- saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	CG1
Coñecemento e comprensión dos factores fisiolóxicos e biomecánicos que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	CG3
Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano.	CG5
Coñecemento e comprensión dos fundamentos do deporte.	CG10
Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e o deporte.	CG16
Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, de comportamento e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.	CG18
Capacidade para avaliar a condición física e prescribir exercicio físico orientado cara á saúde.	CG19

Contidos	
Tema	
1. Fisioloxía do sistema nervioso.	1) Introducción, historia e aspectos xerais. Significado da Fisioloxía. 2) Membrana plasmática. Características funcionais e transporte. 3) Fenómenos eléctricos de membrana. 4) Transmisión do impulso nervioso. 5) Fisioloxía da neurona. Organización funcional do sistema nervioso. 6) Sistemas sensoriais. 7) Control motor.
2. Fisioloxía do músculo.	8) Tipos de músculos. Estrutura e función do músculo estriado. Mecánica da contracción muscular. 9) Mecanismos de excitación e contracción muscular.
4. Fisioloxía do sistema endócrino e metabolismo.	15) Hormonas. 16) Glándulas de secreción interna. 17) Hormonas esóxenas. 18) Sistema endócrino e actividade física.
3. Sistemas enerxéticos e valoración fisiolóxica do exercicio.	10) Metabolismo enerxético. 11) Fontes de enerxía. 12) Vías enerxéticas. 13) Consumo máximo de osíxeno. 14) Umbráis anaeróbicos e aeróbicos.

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	15	15	30
Metodoloxías integradas	4	10	14
Resolución de problemas e/ou exercicios	6	12	18
Titoría en grupo	5	5	10
Sesión maxistral	20	40	60
Probas de tipo test	2.5	0	2.5
Informes/memorias de prácticas	0	15	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Prácticas de laboratorio	Aplicación práctica dos temas estudados a nivel teórico. Realizaranse diversas prácticas en grupo, para unha maior fixación dos conceptos relacionados co sistema nervioso, a contracción muscular, as vías metabólicas e o control hormonal do exercicio, así como distintas probas de valoración do exercicio.
Metodoloxías integradas	Exercicios prácticos baseados na resolución de problemas a través das TIC.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Formulación, análise, resolución e debate dun problema ou exercicio relacionado cos temas teóricos vistos na aula.
Titoría en grupo	Nestas actividades orientarase e guírase o proceso de aprendizaxe do alumnado a través da discusión en grupo dos temas teóricos explicados na clase.
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia.

Atención personalizada	
	Descrición
Titoría en grupo	A atención realizarase en grupos reducidos, no despacho correspondente a cada un dos dous docentes que imparten a materia, segundo o tema do programa teórico que se trate.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Sesión maxistral	Probas para a avaliación das competencias adquiridas, que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos, etc.). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	0-80	CG1 CG3 CG18 CG19 CG20
Prácticas de laboratorio	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia. Elaboración dun documento por parte do alumno no que se reflicten as características do traballo levado a cabo. Os alumnos deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamento de datos. realizadas, así como a análise e o tratamento de datos.	Aprobado ou suspenso. Poderá supoñer un incremento dun 20 por cento da nota, unha vez superada a teoría, con máis de 5 puntos en cada un dos dous parciais 20	CG5 CG10 CG16 CG18 CG19 CG20

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A realización das prácticas é **obligatoria** e aprobalas é un requisito para aprobar a materia.

A avaliación da teoría será mediante un exame escrito, principalmente preguntas tipo test, aínda que tamén poderá conter preguntas de resposta curta ou preguntas de desenvolvemento dun tema. É necesario obter unha puntuación de 5 sobre 10, en cada un dos dous parciais da materia para poder aprobalas.

Na segunda e seguintes convocatorias, se gardará a nota das prácticas, no caso de que estas estivesen aprobadas e, na parte teórica manteranse os mesmos criterios que na primeira convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información

Lopez Chicharro J., FISIOLoxÍA DEL ENTRENAMIENTO AERÓBICO, Madrid: Panamericana, 2013,

Bernardot, D., Nutrición deportiva avanzada, 2ª ed. Madrid: Tutor, 2013,

Calderon Montero J., Fisiología Humana aplicada a la actividad física., Madrid: Panamericana, 2012,

Powers. S., Exercise Physiology: Theory and Application to Fitness and Performance., Lippicot. 2012,

Guyton y Hall. , Tratado de fisiología médica., 12ª ed., Elsevier. 2011,

Wilmore, J. y Costill, D. , Fisiología del esfuerzo y del deporte, 6ª. ed. Barcelona: Paidotribo, 2010,

Berne, Robert M., Fisiología, 6ª ed.Barcelona : Elsevier, D.L. 2009,

López Chicharro, José , Fisiología del ejercicio., 3ª. ed. Madrid: Panamericana, 2006,

Pocock, Gillian, Fisiología humana : la base de la medicina , 2ª ed. Barcelona : Masson, 2005,

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA

Tibodeau, G. Estructura y función del cuerpo humano. 13 ed. Barcelona: Elsevier. 2008.

THIBODEAU, PATTON. Anatomía y fisiología. 6ª Ed. MOSBY-DOYMA. 2007

MC ARDLE, KATCH F. y KATCH V. Fundamentos de fisiología del ejercicio. 2ª ed.Madrid: Mc Graw Hill 2004.

DUANE E. HAINES. Principios de neurociencia : segunda edición. Madrid: Elsevier. 2002.

ERIC R. KANDEL. Principios de neurociencia: cuarta edición. McGraw-Hill Interamericana 2001

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Fisioloxía: Fisioloxía do exercicio II/P02G050V01401

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xogo motor**

Materia	Xogo motor			
Código	P02G050V01105			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Pazos Couto, Jose Maria			
Profesorado	Pazos Couto, Jose Maria			
Correo-e	chema3@gmail.com			
Web	http://faitic.uvigo.es/			
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	- saber
CG6	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano.	- saber
CG7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.	- saber
CG8	Coñecemento e comprensión da estrutura, función e desenvolvemento das diferentes manifestacións da motricidade humana.	- saber
CG10	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do deporte.	- saber
CE1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas	- saber - saber facer
CE5	Capacidade para planificar, desenvolver e avaliar a realización de programas de deporte e actividade física escolar	- saber - saber facer
CE6	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e do deporte	- saber
CE24	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade físico-deportiva recreativa, con atención ás características individuais e contextuais das persoas	- saber - saber facer
CE25	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de actividades físico-deportivas recreativas	- saber - saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Saber aplicar os coñecementos teórico-prácticos do xogo a diferentes situacións.	CG4 CG6 CE1 CE5 CE24 CE25
Saber identificar e seleccionar xogos en función dos obxectivos didácticos de diferentes tipos de sesións.	CG7 CG8 CE5 CE6 CE25

Desenvolver propostas prácticas de ensinanza-aprendizaxe propias da materia, adaptando o proceso a diferentes colectivos.	CG6 CE1 CE5 CE6 CE25
Ser capaz de reflexionar e desenvolver unha actitude crítica e autónoma na aprendizaxe dos contidos da materia.	CG7 CG8 CG10 CE6 CE24
Adquirir destrezas específicas do docente (animador, adestrador, profesor de E.F, etc.) na presentación de xogos motores e no liderado dun grupo de persoas.	CG4 CE5 CE24 CE25
Adquirir actitudes de preparación, anticipación, observación, análise e toma de decisións para mellorar o proceso de ensinanza-aprendizaxe en sesións de xogos motores.	CG6 CG10 CE5 CE6 CE25
Contribuír ao fomento da educación non sexista e para a paz.	CG4 CG10 CE1 CE5 CE6
Manexar adecuadamente as técnicas de traballo e as fontes documentais propias da materia.	CG4 CG6 CE1 CE5 CE6 CE24 CE25
Ser capaz de traballar en equipo e desenvolver habilidades de liderado.	CG4 CG7 CG10 CE1 CE6 CE25

Contidos

Tema

1. Fundamentos teórico-prácticos do xogo motor.	- Historia - Definicións - Clasificacións - Teorías - Características
2. Aspectos didácticos do xogo motor.	- Tipoloxías de sesións lúdicas. - Aspectos básicos da comunicación. - Metodoloxía de presentación e condución de xogos. - Recursos en función dos contextos.
3. O xogo nos currículos de Educación Física.	- Educación Infantil - Educación Primaria - ESO - Bacharelato
4. Xogos e educación en valores.	- A educación en valores a través do xogo. - Xogos e xoguetes non sexistas. - Xogos e xoguetes de educación para a paz e a diversidade cultural. - Xogos tradicionais.
5. O xogo no medio natural.	- Historia e características. - Tipoloxía de xogos.
6. Xoguetes e materiais lúdicos.	- Historia e evolución dos xoguetes e materiais lúdicos. - O xogo motor e a sustentabilidade. - Elaboración de xoguetes e materiais lúdicos con material de refugallo.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Presentacións/exposicións	3	6	9
Debates	2	4	6
Sesión maxistral	5	0	5
Traballos de aula	5	0	5
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	4	8
Traballos tutelados	0	8	8
Prácticas autónomas a través de TIC	0	8	8
Prácticas de laboratorio	30	30	60
Probas de tipo test	1	8	9
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	6	9
Traballos e proxectos	2	10	12
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	10	0	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Trátase de actividades de introdución á materia e de diagnóstico inicial dos coñecementos dos estudantes.
Presentacións/exposicións	Presentacións de propostas lúdicas por parte do alumnado.
Debates	Realización de debates na clase a partir dun tema ou situación proposta.
Sesión maxistral	O profesorado exporá os contidos da materia, aclarando conceptos, clasificacións, técnicas de aplicación, fundamentos, etc.
Traballos de aula	O alumnado participará na aula mediante tarefas de resolución de problemas e propostas/análise/avaliación de actividades relacionadas coa materia.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de problemas teórico- prácticos
Traballos tutelados	A partir das propostas do profesorado para a elaboración de xogos, o alumnado terá que propoñer diferentes xogos, que serán tutelados mediante a plataforma virtual e nas titorías.
Prácticas autónomas a través de TIC	Mediante a plataforma TEMA, o alumnado desenvolverá diferentes actividades relacionadas co emprego das novas tecnoloxías (foro, entrega de exercicios e traballos, etc.).
Prácticas de laboratorio	Trátase de participar activamente nas prácticas desenvolvidas nas instalacións deportivas.

Atención personalizada

	Descrición
Presentacións/exposicións	Recoméndaselle ao alumnado que consulte en horario de titorías do profesor se as tarefas de selección semanais dos xogos motores se axustan ao tema da semana e tamén cal sería a mellor maneira de facer a presentación ou exposición seguindo os fundamentos didácticos xerais e específicos lúdicos.
Traballos tutelados	Recoméndaselle ao alumnado que consulte en horario de titorías do profesor se as tarefas de selección semanais dos xogos motores se axustan ao tema da semana e tamén cal sería a mellor maneira de facer a presentación ou exposición seguindo os fundamentos didácticos xerais e específicos lúdicos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Execución das tarefas/xogos propostos nas 15 clases prácticas manifestando unha participación activa, observación e análise crítico sobre o proceso do ensino-aprendizaxe.	30	CG4 CG6 CG7 CE1 CE5 CE6 CE24 CE25

Probas de tipo test	Probas para a avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (elección única). Os alumnos seleccionarán unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	20	CG7 CG8 CE1 CE5 CE6 CE24 CE25
Traballos e proxectos	Diseño e organización de Xornadas de Xogos Motores dirixidos e adquirir competencias de autonomía, liderazgo traballo en grupo.	30	CE1 CE5 CE6 CE24 CE25
Resolución de problemas e/ou exercicios	Relacionados coa teoría e práctica de análise e toma de decisións sobre clasificacións dos xogos motores	20	CG6 CG7 CE1 CE5 CE6 CE24 CE25

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Na primeira convocatoria: A parte teórica sumará ata o 40 % (as probas de tipo test e Resolución de problemas e/ou exercicios) a parte práctica o 60 % (probas prácticas ... e traballos). Será necesario superar o 5 (o 50 % da nota) tanto na parte teórica como a práctica separadamente.

Para a segunda convocatoria:

Na parte teórica: as partes aprobadas teranse en conta coa nota correspondente. Na parte práctica: Esta parte recuperarase mediante un sobre supostos prácticos do xogo motor, que o alumnado debe resolver segundo o contido teórico práctico de cada unha das partes

Bibliografía. Fontes de información

, Museo virtual do xogo www.museodeljuego.org, ,

Bibliografía Básica

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Anatomía: Anatomía e kinesiología humana**

Materia	Anatomía: Anatomía e kinesiología humana			
Código	P02G050V01201			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Idioma				
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	García García, Óscar			
Profesorado	García García, Óscar García Remeseiro, Tania			
Correo-e	oscargarcia@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	- saber
CG3	Conocimiento y comprensión de los factores fisiológicos y biomecánicos que condicionan la actividad física y el deporte.	- saber
CG7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.	- saber
CG8	Coñecemento e comprensión da estrutura, función e desenvolvemento das diferentes manifestacións da motricidade humana.	- saber
CG11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- saber
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- saber facer
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	- saber facer
CG18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.	- saber facer
CG20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.	- saber facer
CG23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.	- saber facer
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- saber facer
CE1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas	- saber
CE3	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, na proposta de tarefas nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte	- saber facer
CE4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas	- saber
CE7	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar o proceso de adestramento nos seus distintos niveis	- saber facer
CE8	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, durante o proceso do adestramento deportivo	- saber facer
CE11	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de adestramento deportivo	- saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

O alumno debe ser capaz de coñecer as características do exercicio físico *sistematizado, criterios para a súa clasificación, terminoloxía específica e representación gráfica do mesmo.	CG2 CG7 CG8 CG14 CG20 CG23 CE1 CE3 CE8
O alumno debe ser capaz de coñecer a aplicación do exercicio coa finalidade de desenvolvemento das cualidades *psicofísicas.	CG11 CG13 CG14 CG18 CG20 CG23 CG26 CE3 CE4 CE7 CE8 CE11
O alumno debe ser capaz de comprender a dimensión mecánica e *fisiológica do movemento corporal analizándoo desde os puntos de vista articular e muscular.	CG3 CG7 CG8 CG18 CE1 CE3 CE8

Contidos

Tema

Tema 1. O movemento corporal e o exercicio físico. Concepto e finalidade. Diferentes enfoques na aplicación do exercicio.	<ul style="list-style-type: none"> • Movemento corporal. • Tarefas *motrices.
Tema 2. Fundamentos de realización *motriz. Mecanismos implicados na acción *motriz. Factores na execución dos movementos.	<ul style="list-style-type: none"> - Mecanismos implicados na acción *motriz. - Factores na execución dos movementos.
Tema 3. Características formais do exercicio físico.	<ul style="list-style-type: none"> • Intensidade • Intención • Forma • Técnica
Tema 4. Movementos articulares	<ul style="list-style-type: none"> - Movementos que pode efectuar cada articulación do corpo humano. - Graos de amplitude. - Planos e eixos de orientación do movemento.
Tema 5. Análise de posicións e de movementos de mecánica simple e de mecánica complexa.	<ul style="list-style-type: none"> - Movementos de mecánica simple. - Movementos de mecánica complexa.
Tema 6. Estudo da acción muscular nos exercicios.	<ul style="list-style-type: none"> - Tipos de contracción muscular. - Accións e funcións dos músculos. - Participación conxunta dos músculos no movemento. - Influencia da gravidade e doutras forzas externas sobre a acción muscular.
Tema 7. Análise de posicións e de movementos de mecánica simple e de mecánica complexa atendendo á participación muscular.	<ul style="list-style-type: none"> - Análise de movementos de mecánica simple: *participación muscular - Análise de movementos de mecánica complexa: participación muscular
Tema 8. As cualidades físicas básicas. Efectos no organismo.	<ul style="list-style-type: none"> • Concepto e clases de cualidades físicas básicas. • Concepto e factores de acondicionamento físico. • Procesos *adaptativos ao exercicio físico. • *Periodización da práctica do exercicio físico. • Evolución das capacidades *motrices. • Fundamentos para o desenvolvemento da condición física.

Tema 9. Manifestación, desenvolvemento e valoración das capacidades dependentes do aparello locomotor.

- A forza. Concepto, clases e diversas clasificacións.
- Sistemas de desenvolvemento da forza.
- Valoración da forza muscular.
- A velocidade: concepto, clases e factores dos que depende.
- A flexibilidade: concepto e factores dos que depende.
- Sistemas de desenvolvemento: dinámicos e estáticos.

Tema 10. Manifestación, desenvolvemento e valoración das capacidades dependentes dos procesos de obtención e utilización de enerxía.

- A resistencia. Concepto e clases.
- Sistemas de adquisición da resistencia.
- Valoración da resistencia.

Tema 11. Cualidades *psicomotoras relacionadas coa acción muscular.

- Concepto e clases de cualidades *psicomotoras.
- A coordinación. Concepto e tipos, segundo os diferentes criterios:
- Formas de desenvolvemento da coordinación.
- O equilibrio. Concepto e clasificacións.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	28	25	53
Resolución de problemas e/ou exercicios	5	5	10
Presentacións/exposicións	1	1	2
Sesión maxistral	16	18	34
Probas de tipo test	0.5	30	30.5
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	0.5	20	20.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	No horario de prácticas de laboratorios desenvolveranse tarefas e exercicios dirixidos polo profesor sobre aspectos presentados nas clases teóricas.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Os conceptos teóricos serán acompañados nas clases teóricas con exercicios e resolución de problemas.
Presentacións/exposicións	Se presentarán estudos de casos para que alumno pueda tener referencias
Sesión maxistral	Empregarase a exposición por parte do profesor como medio principal de ensino.

Atención personalizada

	Descrición
Sesión maxistral	Tentarase atender de forma individualizada aos alumnos, recoñecendo os seus problemas particulares. Para iso disporase das horarias de *tutorías estipuladas
Prácticas de laboratorio	Tentarase atender de forma individualizada aos alumnos, recoñecendo os seus problemas particulares. Para iso disporase das horarias de *tutorías estipuladas
Resolución de problemas e/ou exercicios	Tentarase atender de forma individualizada aos alumnos, recoñecendo os seus problemas particulares. Para iso disporase das horarias de *tutorías estipuladas

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas de laboratorio	É obrigatorio asistir polo menos ao 80% das prácticas para poder obter unha avaliación positiva	0	CG11 CG14 CG20 CG26 CE1 CE3

Resolución de problemas e/ou exercicios	Revisaranse os exercicios realizados polos alumnos nas prácticas de laboratorio. É obrigatorio realizar todos os exercicios propostos nas clases	10	CG13 CG14 CG18 CG23 CG26 CE1 CE4 CE8 CE11
Probas de tipo test	realizácese un exame tipo test de resposta única, sobre 5 posibles, onde é necesario obter polo menos un 60 por cento de respostas correctas, tendo en conta que cada 4 erros desconta unha positiva, ou o seu parte proporcional	90	CG2 CG3 CG7 CG8 CG20 CE1 CE3 CE4 CE7 CE8 CE11

Outros comentarios e avaliación de Xullo

En sucesivas convocatorias os criterios de avaliación serán idénticos aos presentados *anteriormente.

É necesario obter polo menos un 60% de respostas ben contestadas no exame tipo *test, tendo en conta que cada 4 preguntas mal contestadas restan unha positiva, ou o seu parte *proporcional.

Bibliografía. Fontes de información

Kapandji, I.A. (2006). *Cuadernos de fisiología articular*. Tomos, I, II y III. Madrid: ed. Médica-Panamericana.

Izquierdo, M. (2008). *Biomecánica y bases neuromusculares de la actividad física y el deporte*. Madrid: ed. Médica-Panamericana.

Nacleiro, F. (2011). *Entrenamiento deportivo. Fundamentos y aplicaciones*. Barcelona: Editorial médica-panamericana.

Nitsch, JR., Neumaier, a., Marées, H. & Mester, J. (2002). *Entrenamiento de la técnica. Contribuciones para un enfoque interdisciplinario*. Barcelona: Paidotribo.

VVAA. (2001). *Kinesiología y anatomía aplicada a la actividad física*. Barcelona: Paidotribo

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Biomecánica da técnica deportiva/P02G050V01903

Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo I/P02G050V01502

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía: Anatomía humana para o movemento/P02G050V01101

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicoloxía: Psicoloxía da actividade física e o deporte**

Materia	Psicoloxía: Psicoloxía da actividade física e o deporte			
Código	P02G050V01202			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Maceira Gago, Antonio Delfín Fariña Rivera, Francisca			
Profesorado	Fariña Rivera, Francisca Maceira Gago, Antonio Delfín Vázquez Figueiredo, María José			
Correo-e	amaceira@uvigo.es francisca@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/francisca/			
Descrición xeral	Esta materia amosará que é a Psicoloxía e que lle pode achegar ao graduado en Ciencias da Actividade Física e do Deporte. Dedicando especial atención aos procesos psicolóxicos básicos e psicosociais, desenvolvemento humano e Psicomotricidade, e o análisis comportamental do deporte.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	- saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	- saber
CG4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	- saber
CG6	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano.	- saber
CG7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.	- saber
CG8	Coñecemento e comprensión da estrutura, función e desenvolvemento das diferentes manifestacións da motricidade humana.	- saber
CG15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino- aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.	- saber facer
CG17	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar o proceso de adestramento nos seus distintos niveis.	- saber facer
CG18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.	- saber facer
CE1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas	- saber - saber facer
CT2		- Saber estar / ser
CT3		- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Coñecer os concetos xerais da Psicoloxía aplicada a actidade física e o deporte	CB3 CB4 CG2 CG4 CG15 CE1 CT2 CT3
Coñecer o desenvolvemento humano, desenrolo e control motor.	CB3 CB4 CG7 CG8
Ser capaz de facer unha análise comportamental do deporte	CB3 CB4 CG6 CG17 CG18 CT2 CT3

Contidos

Tema	
Conceptos xerais da Psicoloxía aplicada a actidade física e o deporte	1.1 Procesos psicolóxicos básicos: Sensación-Percepción Percepción da dor Percepción de persoas Atención. Memoria Imaxes mentais Linguaxe e comunicación interpersonal 1.2 Aprendizaxe Condicionamento clásico. Condicionamento instrumental. Aprendizaxe cognitiva. 1.3 Motivación-emoción, ansiedade e estres Motivación. Emoción. Intelixencia emocional e resolución pacífica de conflitos e controversias Ansiedade, estres e burnout en profesionais. Resolución pacífica de conflitos e controversias.
Desenvolvemento humano, desenrolo e control motor.	2.1 Introducción ao desenvolvemento humano Conceptos xerais Etapas evolutivas 2.2 Desenvolvemento e control motor Conceptos básicos do desenvolvemento motor Principios do crecemento Crecemento e actividades físicas 2.3 Desenvolvemento cognitivo Etapas evolutivas no desenvolvemento cognitivo Involución cognitiva no ser humano 2.4 Desenvolvemento socioafectivo e da personalidade Desenvolvemento socioafectivo Principais problemas socioafectivos no ser humano. Desenvolvemento da personalidade Trastornos da personalidade
Análise comportamental do deporte	3.1 Variables a analizar na conduta deportiva. 3.2 Métodos de análise.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Titoría en grupo	9	0	9
Traballos de aula	30	0	30
Sesión maxistral	50	0	50
Presentacións/exposicións	8	0	8
Actividades introdutorias	1.5	0	1.5

Probas de tipo test	1	0	1
Cartafol/dossier	0	24	24
Traballos e proxectos	0.5	26	26.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Titoría en grupo	Os grupos C emprégase para facer o seguimento dos traballos grupais.
Traballos de aula	Cada tema vai acompañado con material audiovisual e unha ficha que o grupo debe entregar cumprimentada. Faranse exercicios de avaliación de variables psicolóxicas Entrenaranse as destrezas de comunicación verbal e non verbal.
Sesión maxistral	O profesorado fai unha introdución teórica ao tema a tratar na aula, de xeito expositivo.
Presentacións/exposicións	Os estudantes terán que facer en grupo un traballo sobre algún tema da materia, que será establecido polo profesorado. Todos os alumnos deben facer unha exposición do seu traballo na aula.
Actividades introductorias	Exposición sobre o desenvolvemento da materia ao longo do cuadrimestre, así como os contidos desta.

Atención personalizada

	Descrición
Titoría en grupo	Nos grupos C o alumnado recibirá unha atención personalizada, centrada en solucionar todas as dúbidas que poida ter. Ademais, emprégase para levar os rexistros correspondentes a cada alumno sobre o esforzo realizado e o coñecemento adquirido.
Traballos e proxectos	Nos grupos C o alumnado recibirá unha atención personalizada, centrada en solucionar todas as dúbidas que poida ter. Ademais, emprégase para levar os rexistros correspondentes a cada alumno sobre o esforzo realizado e o coñecemento adquirido.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballos de aula	O/a alumno/a analizará diferentes materiais (artigos, capítulos de libro, material audiovisual, entre outros) relacionados coas temáticas da materia. Os informes/memorias de prácticas suporá un 20% da calificación. Os traballos e proxectos grupais suporán un 30% da calificación final.	50	CB3 CB4 CG2 CG4 CG6 CG7 CG8 CG15 CG17 CG18 CE1 CT2 CT3
Probas de tipo test	Levarase a cabo unha proba tipo test para avaliar os contidos teóricos.	50	CG4 CG7 CG8

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Os informes/memorias de prácticas suporá un 20% da calificación. Os traballos e proxectos grupais suporán un 30% da calificación final.

Bibliografía. Fontes de información

- Cox, R., *Psicología del Deporte. Conceptos y sus aplicaciones*, Editorial Médica Panamericana, 2009
 Dosil, J., *Psicología de la Actividad física y del deporte*, McGraw Hill,, 2004
 Fariña, F. y Tortosa, F., *Introducción a la Psicología*, Promolibro, 2008

Gerrig, R. y Zimbardo, P., Psicología y Vida., Prentice Hall, 2005

Morris, Ch., y Maisto, A., Psicología , Prentice-Hall, 2010 (13ª ed.)

Nigel Holt; Andy Bremner; Ed Sutherland; Michael Vliek; Michael Passer; Ronald Smith , Psychology. The Science Of Mind And Behaviour., México: MCGRAW HILL, 2012

Puente, A., Cognición y aprendizaje. Fundamentos psicológicos, Pirámide, 2003

Sánchez Vidal, A, Psicología Social Aplicada, Prentice-Hall , 2002

'''

|

Recomendacións

Outros comentarios

Recomendase:

- 1.-Ler, con anterioridade a explicación do docente, o material do tema que se vai a tratar na sesión maxistral; de selo caso anotando as dúbidas para resolvelas na sesión maxistral.
 - 2.-Participar activamente nas clases maxistrais, plantexando cuestións sobre os temas tratados.
 - 3.-Plantexarlle ao profesor tódalas preguntas/consultas que considere necesarias para comprender os contidos explicados nas sesións maxistrais, así como os procedementos implicados no desenrolo dos traballos asignados polo docente.
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Socioloxía: Socioloxía e historia da actividade física e o deporte**

Materia	Socioloxía: Socioloxía e historia da actividade física e o deporte			
Código	P02G050V01203			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Idioma	Castelán			
Departamento	Historia, arte e xeografía Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Rodríguez Teijeiro, Domingo			
Profesorado	Porto Porto, Benjamín Rodríguez Teijeiro, Domingo			
Correo-e	teijeiro@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	<p>Desde o punto de vista da historia, os obxectivos xerais que se pretenden alcanzar nesta materia consisten en achegar ao alumno/á o coñecemento dos fundamentos, conceptos, métodos, técnicas de traballo e ferramentas empregados pola ciencia histórica aplicados aos obxectos concretos que representan a actividade física e o deporte, de modo que sexan capaces de comprender que ambos constitúen unha forma específica de práctica que evoluciona ao longo do tempo e en relación coa sociedade concreta na que se desenvolve.</p> <p>A actividade física e o deporte son conceptos diferentes, pero conectados. Actualmente o deporte constitúe un *Checho social total*, caracterizado por unha complexa rede de relacións con outros *subsistemas* (cultural, económico, político, etc.). Por iso o deporte non é só unha actividade física, senón que está determinado polos significados sociais que a sociedade lle atribúe a esas prácticas. A Socioloxía, como ciencia do social, ofrece unha serie de teorías e metodoloxías útiles para explicar as relacións entre prácticas físicas, deporte e contorna sociocultural.</p>			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	- saber
CG4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	- saber
CG6	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano.	- saber
CG11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- saber
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber - saber facer
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- saber facer - Saber estar / ser
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- saber - saber facer - Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Identificar, enumerar e describir as principais etapas da evolución histórica da Actividad Física e do Deporte e os principios conceptos, variable e perspectivas sociolóxicas (significados, interacciónes e institucións).	CG1 CG2
Diferenciar as características que presentan a Actividad Física e o Deporte en relación cos distintos contextos históricos e sociais nos que se manifestan.	CG1 CG4 CG12 CG25 CG26
Relacionar as sinerxias da Actividad física e o Deporte cos novos campos emerxentes de actividade socio-económica.	CG1 CG4 CG12 CG25 CG26
Identificar os valores sociais cos novos significados sociais das prácticas físico-deportivas.	CG1 CG4 CG12 CG25 CG26
Aplicar os principios básicos do razonamiento histórico á actividade física e o deporte: explicación causal e contextualizada, tempo histórico e periodización, cambio e continuidade, etc.	CG4 CG6 CG11 CG12 CG13 CG25 CG26
Discutir e implementar os coñecemento sociolóxicos en programas de actividade físico-deportiva.	CG4 CG6 CG11 CG12 CG13 CG25 CG26

Contidos

Tema	
Introdución teórica e metodolóxica	A actividade física e o deporte como obxectos de estudo da Historia e da Socioloxía. Tempo e tempo histórico. Perspectiva e metodoloxía sociolóxica.
A actividade física a través do tempo	Actividade física e cultura. Actividade física na Antigüidade Clásica. Das prácticas predeportivas ao deporte.
Xénese e desenvolvemento do deporte	Sociedade industrial e deporte. O modelo deportivo inglés. Difusión internacional do deporte.
O Movemento Olímpico	A época do positivismo. O fenómeno da mundialización e as asociacións internacionais. A obra do Barón de Coubertain. A configuración do Movemento Olímpico. Ideoloxía do movemento olímpico.
Sociedade, cultura e significados.	Sociedade, cultura, normas e socialización. Significados socioculturais: corpo e xénero. Ideoloxías.
Interacción social	Interacción social e construción social da realidade. Cambio social: modernidade, posmodernidade e globalización. Novos valores e novas prácticas físico-deportivas

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	7.5	22.5	30
Presentacións/exposicións	6	1	7
Seminarios	8	40	48
Sesión maxistral	20	20	40

Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	6	8
Informes/memorias de prácticas	0	1	1
Traballos e proxectos	0	16	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto, etc. Pódese levar a cabo individualmente ou en grupo.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten aprofundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que deberá desenvolver o estudante.

Atención personalizada

	Descrición
Seminarios	Resolución de dúbidas sobre a materia explicada nas leccións maxistras, sobre as lecturas recomendadas para a preparación das clases prácticas e seminarios. Resolución de dúbidas e problemas que poidan xurdir a medida que se desenvolva a elaboración do traballo. Calquera outro tipo de dúbida ou problema que poida formular o alumno/a.
Traballos e proxectos	Resolución de dúbidas sobre a materia explicada nas leccións maxistras, sobre as lecturas recomendadas para a preparación das clases prácticas e seminarios. Resolución de dúbidas e problemas que poidan xurdir a medida que se desenvolva a elaboración do traballo. Calquera outro tipo de dúbida ou problema que poida formular o alumno/a.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballos e proxectos	Realización dun traballo bibliográfico ou de investigación sobre algún tema relacionado coa materia.	25	CG1 CG2 CG4
	Resultados do Aprendizaxe:		CG6 CG12
	Diferenciar as características que presentan a Actividad Física e o Deporte en relación cos distintos contextos históricos e sociais nos que se manifestan.		CG13 CG25 CG26
	Relacionar as sinerxias da Actividad física e o Deporte cos novos campos emerxentes de actividade socio-económica.		
	Identificar os valores sociais cos novos significados sociais das prácticas físico-deportivas.		
	Aplicar os principios básicos do razonamiento histórico á actividade física e o deporte: explicación causal e contextualizada, tempo histórico e periodización, cambio e continuidade, etc.		

Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Exame en forma de ensaio ou tipo test sobre os contidos da materia. Resultados do Aprendizaxe: Identificar, enumerar e describir as principais etapas da evolución histórica da Actividad Física e do Deporte e os principios conceptos, variable e perspectivas sociolóxicas. Relacionar as sinerxias da Actividad física e o Deporte cos novos campos emerxentes de actividade socio-económica. Identificar os valores sociais cos novos significados sociais das prácticas físico-deportivas. Diferenciar as características que presentan a Actividad Física e o Deporte en relación cos distintos contextos históricos e sociais nos que se manifestan.	50	CG1 CG2 CG4 CG12 CG25 CG26
Informes/memorias de prácticas	Informes, memorias ou exercicios realizados nas clases prácticas e seminarios. Diferenciar as características que presentan a Actividad Física e o Deporte en relación cos distintos contextos históricos e sociais nos que se manifestan. Relacionar as sinerxias da Actividad física e o Deporte cos novos campos emerxentes de actividade socio-económica. Identificar os valores sociais cos novos significados sociais das prácticas físico-deportivas. Discutir e implementar os coñecemento sociolóxicos en programas de actividade físico-deportiva. Aplicar os principios básicos do razonamiento histórico á actividade física e o deporte: explicación causal e contextualizada, tempo histórico e periodización, cambio e continuidade, etc.	25	CG4 CG6 CG11 CG12 CG13 CG25 CG26

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Valorarase a calidade das actividades realizadas e o grao de participación e implicación. En concreto, a precisión conceptual, o nivel de elaboración de ideas, a crítica fundamentada, a organización persoal de ideas e contidos, a coherencia no discurso, a claridade expositiva, o coidado nos aspectos formais académicos e de presentación, o emprego de recursos metodolóxicos e materiais.

Na segunda convocatoria de exame (xulio) os alumno deberán presentar ou realizar aquelas probas que non superasen durante o curso académico.

No caso de alumnos non asistentes, deberán xustificar adecuadamente a causa ao comezo do cuadrimestre. Deberán realizar as mesmas probas, mais de maneira individual e non se terá en conta para a súa cualificación a presencialidade e participación.

Bibliografía. Fontes de información

García Ferrando, M., Encuesta de hábitos deportivos de los españoles, , <http://www.csd.gob.es/csd/sociedad/encuesta-de-hab>

, Diccionario Crítico de Ciencias Sociales, , http://www.ucm.es/info/eurotheo/diccionario/index_

Taylor, S.J. & Bogdan, R., Introducción a los métodos cualitativos de investigación., Paidós,

Anguera arguilaga, Mª T., La metodología observacional en el deporte: conceptos básicos, , <http://www.efdeportes.com/efd24b/obs.htm>

Vázquez Montalbán, Manuel, Fútbol. Una religión que busca un dios, Debate, Barcelona

Olivera Betrán J; Olivera Betrán A. , La crisis de la modernidad y el advenimiento de la postmodernidad: el deporte y las prácticas físicas alternativas en el tiempo de ocio actual, Apunts: Educación Física y Deportes 1995, 41:10-29,

Martínez Barreiro, A., La construcción social del cuerpo en las sociedades contemporáneas, Papers 2004; 73:127-152., <http://www.bib.uab.es/pub/papers/02102862n73p127.p>

Maguire Joseph, Un desafío al complejo deportivo-industrial: ciencias humanas, apoyo y servicio, Lecturas: Educación Física y Deportes. Revista Digital 2004, nº 10., <http://www.efdeportes.com/efd71/deportiv.htm>

Maguire, J., Globalización y creación del Deporte Moderno, Lecturas: Educación Física y Deportes. Revista Digital 2003, 67., <http://www.efdeportes.com/efd67/global.htm>

Jennings, Andrew, Los nuevos señores de los anillos, Ediciones de la Tempestad,

Hernández Mendo A; Maíz Rodríguez J. y Molina Macías M.I, Debate conceptual abierto: violencia y deporte, Educación Física y Deportes. Revista Digital 2004; 70, <http://www.efdeportes.com/efd70/violen.htm>

González Aja, Teresa, Sport y autoritarismo. La utilización del deporte por el comunismo y el fascismo, Alianza,

Díaz Mintegui, C., Deporte y construcción de las relaciones de género, Gazeta de Antropología 1996; 12:12-25, http://www.ugr.es/~pwlac/G12_10Carmen_Diez_Mintegu

Buñuel Heras, A, La construcción social del cuerpo de la mujer en el deporte, Revista Española de Investigaciones Sociológicas 68, 1994: 97-117,

Barbero González, J.I. , Deporte-cultura-cuerpo: (el deporte como configurador de cultura física), Educación y Sociedad 1991, 9:169-178,

Giner, S.; Lamo de Espinosa, E.; Torres, C., Diccionario de Sociología., Alianza Editorial, Madrid

Macionis, JJ & Plummer, K., Sociología (3ª edic.), Pearson Educación, Madrid

Hernández Sampieri, R; Fernández-Collado, C; Baptista Lucio, P. , Metodología de la investigación, MacGraw-Hill, México

García Ferrando, Manuel; Puig Barata, Núria y Lagardera Otero, Francisco (comps.), Sociología del deporte (3ª edición actualizada). , Alianza Editorial, Madrid

Massicotte, J.P. y Lessard, C., Histoire du sport: de l'Antiquité au XIXe siècle, Université du Québec,

García, S. y Ponce, J. (coords.), Compendio histórico de la actividad física y el deporte, Masson,

Penn, A., Targeting schools: drill, militarism and imperialism, Woburn,

Massengale, J.D. y Swanson, R.A. (eds.), The History of exercise and sport science, Human Kinetics,

Pastor Pradillo, Fragmentos para una antropología de la actividad física, Paidotribo,

Mason, T., El deporte en Gran Bretaña, Cívitas,

Durántez, C., Las Olimpiadas Griegas, C.O.E.,

Durántez, C., Olimpia y los juegos olímpicos antiguos, C.O.E.,

García Romero, F., Los Juegos Olímpicos y el deporte en Grecia, AUSA, D.L.,

Segura Munguía, S., Los Juegos Olímpicos: educación, deporte, mitología y fiestas en la antigua Grecia, Anaya,

Moradiellos, E., El Oficio de Historiador, Siglo XXI,

Barbero, J.I. (ed.), Materiales de Sociología del Deporte, Eds. de la Piqueta,

, Bibliografía Complementaria, ,

Betancour, R. y Vilanou, C., Historia de la Educación Física y el Deporte a través de los textos, PPU,

Elias, N. y Dunning, E., Deporte y ocio en el proceso de civilización, Fondo de Cultura Económica,

Mandell, R.D., Historia cultural del deporte, Bellaterra,

, Bibliografía Básica, ,

Salvador, J, El deporte en Occidente. Historia, Cultura y Política, Cátedra,

Devís, J. (coord.), Actividad Física, Deporte y Salud., INDE,

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS**Fundamentos da motricidade**

Materia	Fundamentos da motricidade			
Código	P02G050V01204			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Idioma				
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Alvariñas Villaverde, Mirian			
Profesorado	Alvariñas Villaverde, Mirian			
Correo-e	myalva@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Na materia «Fundamentos da *Motricidad» analizaremos os aspectos máis relevantes da *motricidad humana, tendo en conta o corpo en movemento que *interacciona cos obxectos e suxeitos do espazo de acción; prestarase especial atención ás habilidades *perceptivomotrices e ás habilidades *motrices básicas.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	- saber
CG8	Coñecemento e comprensión da estrutura, función e desenvolvemento das diferentes manifestacións da motricidade humana.	- saber
CG11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- saber - Saber estar / ser
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber facer
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- saber facer - Saber estar / ser
CG15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino- aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.	- saber - saber facer
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersonal e traballo en equipo.	- saber facer - Saber estar / ser
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- saber facer - Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Demostrar comprensión da literatura científica relacionada coas manifestacións da *motricidad humana no ámbito da actividade física e o deporte.	CG2 CG8
Ser capaz de deseñar, desenvolver e avaliar procesos de ensino - aprendizaxe relativos aos fundamentos da *motricidad con atención ás características individuais e *contextuales das persoas.	CG11 CG12 CG13 CG15 CG25 CG26

Contidos

Tema	
1.- Clasificacións e/ou *taxonomías dos fundamentos da *motricidad.	Clasificacións e/ou *taxonomías dos fundamentos da *motricidad

2.- Fundamentos, características e estrutura das Capacidades *perceptivo *motrices e as súas manifestacións derivadas no ámbito da actividade física e o deporte: corporalidade, *espacialidade, temporalidade e as súas manifestacións derivadas.

3.- Fundamentos, características e estrutura das Habilidades *motrices. habilidades *motrices no ámbito da actividade física e o deporte.

4.- Principios, tendencias e recursos prácticos en Manifestacións da *motricidad. distintos ámbitos de aplicación das manifestacións da *motricidad.

5.- Deseño de propostas, intervención e análise Capacidades *perceptivo-*motrices e habilidades *motrices. en relación coas capacidades *perceptivo-*motrices e as habilidades *motrices.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	10	20	30
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	4	8
Traballos de aula	6.6	26.4	33
Prácticas de laboratorio	30	45	75
Actividades introdutorias	2	2	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte da profesora dos aspectos máis importantes de cada tema, explicando conceptos, clasificacións, técnicas...etc.
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado en base ás premisas expostas previamente pola docente, busca solucións, fai propostas ou resolve exercicios.
Traballos de aula	Traballos do alumnado a partir dun tema concreto relacionado cos contidos prácticos da materia. Poden ser individuais ou en grupo (innovación educativa, coreografía, *etc).
Prácticas de laboratorio	Sesións prácticas da materia que se realizan nunha instalación deportiva.
Actividades introdutorias	Exposición previa de aspectos *introdutorios, fundamentais ou básicos da materia.

Atención personalizada

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Atenderanse as cuestións e dúbidas que expoñan os alumnos nas clases e no horario de *tutorías
Traballos de aula	Atenderanse as cuestións e dúbidas que expoñan os alumnos nas clases e no horario de *tutorías

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	Exame tipo test e/ou pregunta curta	50	CG2 CG8
Resolución de problemas e/ou exercicios	Avaliarase o traballo entregado pola/o estudante sobre os exercicios propostos. Valorase a calidade, a coherencia, os aspectos formais, etc. Este apartado formará parte da avaliación dependendo da marcha do curso, podendo chegar a valer ata un 10% da nota final, o que faría que o exame valesse un 40% se a docente decide aplicar este criterio de avaliación.	0	CG11 CG12 CG13 CG15 CG25 CG26

Traballos de aula	Avaliarase/*n os traballos realizado/*s mediante unha ficha de avaliación. Valoraranse distintos aspectos dependendo do traballo en cuestión, como a participación, a calidade de traballo, a progresión, etc.	10	CG2 CG8 CG11 CG12 CG13 CG15 CG25 CG26
Prácticas de laboratorio	Participación activa nas clases prácticas avaliada mediante unha ficha de control	40	CG2 CG8 CG11 CG13 CG15 CG25 CG26

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Para superar a materia en primeira convocatoria e de maneira continua, o alumnado ha de aprobar a parte práctica (50%) tal e como se describiu no apartado de probas (traballos de aula e prácticas de laboratorio). Tamén se someterá a un exame da parte teórica (50%) o día oficial do exame. É imprescindible aprobar ambas as partes, teórica e práctica, para superar a materia.

En Resolución de problemas e/ou exercicios:

Avaliarase o traballo entregado pola/o estudante sobre os exercicios propostos. Valorarase a calidade, a coherencia, os aspectos formais, etc. Este apartado formará parte da avaliación dependendo da marcha do curso, podendo chegar a valer ata un 10% da nota final, o que faría que o exame (tipo test e/ou pregunta curta) valesse un 40% se a docente decide aplicar este criterio de avaliación.

Quen non cumpra cos requisitos da práctica de forma continua, presentarase en a segunda edición a unha avaliación consistente en:

a) exame sobre a parte teórica da materia: 5 puntos

*b) exame sobre a parte práctica da materia: 5 puntos

É imprescindible aprobar tanto o apartado a) como o *b) para superar a materia.

Bibliografía. Fontes de información

Batalla, A. (2000). s. Barcelona: INDE.

Blández, J. (2000). Barcelona: INDE.

Blández, J. (2005). Barcelona: INDE.

Castañer, M. y Camerino, O. (2006). *Las bases neuro-psicológicas del movimientEstudio y génesis de la psicomotricidaEl movimiento en el desarrollo de la personaLa educación postural en el aula de Educación Física: una experiencia de investigación-acción en la Enseñanza Secundaria ObligatoriaEducación motriz y educación psicomotriz en Preescolar y Primaria: acciones motrices y primeros aprendizajes. La percepción espacio-temporal y la iniciación a los deportes de equipo en Primaria: unidades didácticas para PrimariaBases teóricas de la Educación Física y el deporte*239). Jaén: Universidad de Jaén.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Fundamentos das actividades de loita**

Materia	Fundamentos das actividades de loita			
Código	P02G050V01205			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Idioma	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Gutierrez Santiago, Alfonso			
Profesorado	Gutierrez Santiago, Alfonso			
Correo-e	ags@uvigo.es			

Web

Descrición xeral A materia «Fundamentos das actividades de loita» impártese no segundo cuadrimestre do primeiro curso do Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte.

Nesta materia proporciónase unha visión xeral dos deportes e actividades de loita. Desde unha perspectiva teórica, abórdanse as diferentes concepcións actuais máis significativas referentes ao ámbito dos deportes de loita desde un punto de vista xeral e, desde unha perspectiva práctica, realízase un percorrido a través dos deportes de loita con agarre, facendo especial fincapé no judo.

Así mesmo, esta materia é fundamental dentro do plan de estudos da titulación impartida na Universidade de Vigo, posto que é a única, dentro deste, onde o alumno ten a oportunidade de obter os coñecementos necesarios sobre o ámbito dos deportes de loita, imprescindibles na formación dun Graduado en Ciencias da Actividade Física e do Deporte.

Competencias

Código		Tipoloxía
CG7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.	- saber - saber facer
CG10	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do deporte.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber facer
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- Saber estar / ser
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	- saber - saber facer
CG15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino- aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.	- saber - Saber estar / ser
CG18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.	- saber - saber facer
CG23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- saber facer - Saber estar / ser
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersonal e traballo en equipo.	- Saber estar / ser

CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- saber - saber facer
CE1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE2	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación escolar	- saber - Saber estar / ser
CE3	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, na proposta de tarefas nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas	- saber - saber facer
CE6	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e do deporte	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE16	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais ao campo da actividade física e a saúde	- saber - saber facer - Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades motrices básicas das actividades de loita.	CG7
Coñecemento e comprensión dos fundamentos do judo e as actividades de loita.	CG10
Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das actividades de loita.	CG12
Adaptación a novas situacións, resolución de problemas e aprendizaxe autónoma.	CG26
Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	CG25
Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	CG13
Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	CG24
Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos ás actividades de loita, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.	CG15 CE1
Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica das actividades de loita.	CG16 CE2
Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais ao ámbito do judo e das actividades de loita.	CG18 CE3 CE16
Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades de loita de forma inadecuada.	CG20 CE4
Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para as actividades de loita.	CG23 CE6
Utilización da información científica básica aplicada ao ámbito do judo e das actividades de loita.	CG14

Contidos

Tema	
Breve descrición dos contidos da memoria de verificación do grao (en cada un dos seguintes bloques temáticos, ao final do mesmo e entre paréntese, sinalaremos mediante o correspondente número -1,2,3,4- a cal ou cales fai especial referencia):	<ol style="list-style-type: none"> *Fundamentación teórica das actividades de loita. Fundamentos técnico-tácticos e didácticos do *judo e as actividades de loita. Estrutura formal e funcional do *judo e as actividades de loita. O proceso de iniciación deportiva ao *judo.
A) Evolución histórica dos deportes de loita (1). Descrición: nesta área temática realízase un percorrido a través das diferentes etapas históricas que sufriu a loita, desde a época primitiva, pasando polas civilizacións arcaicas, o mundo clásico, a idade media, etc., ata chegar á actualidade.	<ul style="list-style-type: none"> - Breve aproximación á loita noutras civilizacións. - A loita nas civilizacións arcaicas. - A loita no mundo clásico I: a loita en Grecia. - A loita no mundo clásico II: a loita en Roma. - A loita na Idade Media e na Idade Moderna.

<p>B) O proceso de institucionalización deportiva das actividades de loita e das artes marciais xaponesas (1-2-3-4). Descrición: Explícase cal foi o proceso de deportivización que experimentaron as loitas ata chegar á súa plena institucionalización, realizando especial fincapé en disciplinas luctatorias como o judo. Resúmese a evolución sufrida polo judo desde a súa orixe ata a actualidade. Abórdanse os inicios do judo como unha forma de defensa persoal "ju jitsu", efectuando unha aplicación práctica das técnicas máis relevantes do judo ás situacións máis cotiás de defensa persoal. Como colofón do devandito proceso de deportivización preséntase o regulamento arbitral do judo. Se conceptualizan e caracterizan as artes marciais xaponesas, analizando o cambio sufrido ata o seu deportivización, é dicir, a transformación do Bujutsu en Budo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A loita na Época Contemporánea. - O judo. A súa evolución. - Iniciación ao Ju Jutsu. - Regulamento arbitral de judo. - As artes marciais: concepto e caracterización. As artes marciais xaponesas como educación espiritual: o seu cambio en occidente -a "deportivización"-.
<p>C) Caracterización e concepto dos deportes de loita (1-3). Descrición: este bloque temático está destinado a efectuar unha anotación conceptual da loita, aclarando termos que, a priori, poderían parecer idénticos para, posteriormente, establecer cales son as características comúns dos diferentes deportes de loita.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Anotación conceptual da loita: aclaracións terminolóxicas. - Características comúns dos deportes de loita.
<p>D) Clasificación dos deportes de loita e das técnicas (1-2-3-4). Descrición: nesta área temática abórdanse a diversidade de clasificacións dos deportes de loita en función das distintas correntes doctrinales máis relevantes. Efectúase unha revisión das clasificacións técnicas máis importantes para, finalmente, realizar unha comparación entre as técnicas utilizadas en distintos deportes de loita con agarre, desde as formas de proxectar ao adversario contra o chan ata as formas de control ao adversario.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Clasificación dos deportes de loita. - As clasificacións da técnica en judo. Comparativa técnica entre diferentes deportes de loita con agarre.
<p>E) Deportes de loita. Xeneralidades (1-2-4). Descrición: neste bloque temático abórdanse os aspectos máis relevantes sobre o cerimonial característico dos deportes de loita. Ademais, realizaremos un achegamento ás habilidades motrices luctatorias.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Deportes de loita. O seu cerimonial. - As habilidades motrices luctatorias.
<p>F) Fundamentos (Kihon) (1-2-3-4). Descrición: nesta área temática abordaremos fundamentos dos deportes de loita tan relevantes como o saúdo, a postura, o agarre, as caídas e as fases da técnica.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - O saúdo (Rei). - A postura (Shisei). - As caídas (Ukemi). - O agarre (Kumikata) e as fases da técnica.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	30	45	75
Titoría en grupo	0	15	15
Sesión maxistral	22.5	33.75	56.25
Probas de tipo test	1	1.5	2.5
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	0.5	0.75	1.25

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (tatami).
Tutoría en grupo	Consultas que o alumno mantén co profesorado da materia no tatami para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que vai realizar o estudante.

Atención personalizada

Descrición

Clases teóricas:

Técnica utilizada: lección magistral.

La lección magistral es el método más antiguo y, en la actualidad, de los más utilizados en la enseñanza universitaria. La verdadera lección magistral no debe limitarse a exponer conceptos o resultados, sino también a mostrar, hasta cierto punto, cómo se llega a los mismos, es decir, debe intentar transmitirse un enfoque crítico de la asignatura, que lleve al alumno a reflexionar y descubrir la relación entre los diversos conceptos y resultados que son objeto de exposición.

Actividades desarrolladas por el profesor:

- Explica los fundamentos teóricos. En una clase teórica, la explicación del profesor debe reunir tres rasgos esenciales:
- Autenticidad científica: exige una actualización permanente de los conocimientos insertos en cada lección del programa.
- Ordenación coherente de las lecciones: permite que, en el curso de la exposición, se puedan recordar conceptos ya vistos en otra parte del programa para relacionarlos con los de la lección del día, lo cual induce al alumno a buscar conexiones de los conceptos que aprende, forzando su capacidad imaginativa y facilitando el uso del aprendizaje significativo.
- Claridad de la exposición: se realizará con el ritmo adecuado, con las pausas precisas, con las reiteraciones de los puntos más importantes y de mayor dificultad, con las interrupciones por parte de los alumnos, imprevistas o previstas por parte del profesor, y aun estimadas por éste, sin que todo ello afecte al desarrollo previsto del programa para cada lección.

Actividades desarrolladas por el alumno:

- De forma general, se podrán resumir en:
- Asimila y toma apuntes.

-Plantea dudas y cuestiones complementarias.

Para un mejor provecho de las clases teóricas, el alumno debe realizar las siguientes actividades:

- Leer someramente, antes de acudir a clase, la materia que va a tratar el profesor. Este hábito requiere disciplina pero, a cambio, proporciona un aprovechamiento muy superior en las clases y, en definitiva, ahorra tiempo de estudio.
- Escuchar con el decidido propósito de entender lo que se oye.
- Tomar notas ordenadas de los puntos principales de la explicación.
- Repasar las anotaciones de clase poco después de terminada ésta.

Prácticas de laboratorio:

Técnica utilizada: prácticas en instalaciones deportivas -tatami-.

Las clases prácticas constituyen una parte esencial en la formación del alumno, de tal manera que, junto con la parte teórica, coloca al alumno en una situación activa, lo que le permite un desarrollo de su capacidad de observación y una comparación adecuada y complementaria entre la teoría y la práctica. Su justa valoración requiere una revisión de los objetivos que se persiguen en la formación. Así, a su finalización, el alumno será capaz de distinguir resultados erróneos, o bien errores sistemáticos en la experimentación, además de explicar aparentes contradicciones. En ese sentido, las clases prácticas han de ser programadas cuidadosamente junto con la marcha del programa de clases teóricas, es decir, la actividad llevada a cabo en las clases prácticas no podrá desligarse por el alumno de las explicaciones que ha recibido en las clases teóricas.

Actividades desarrolladas por el profesor:

- Presenta los objetivos.
- Orienta el trabajo.
- Realiza el seguimiento.

Actividades desarrolladas por el alumno:

- Experimenta y ejecuta las tareas propuestas.
- Desarrolla y aplica las tareas con los compañeros.

Tutorías prácticas y teóricas:

Técnica utilizada: tutorías personalizadas.

Las tutorías consisten en impartir, en la medida de lo posible, una asistencia individualizada, acomodada a las circunstancias específicas de cada alumno.

La base de la tutoría se halla en la comunicación directa entre docente y discente, a través de la cual es posible encauzar personalmente las inquietudes y dudas de los alumnos.

En el sistema de tutorías se persigue una cierta relación periódica entre profesor y alumno, de forma que éste puede exponer a aquél sus dudas, problemas y cualquier otra circunstancia relacionada con la asignatura. No se trata de comunicar conocimientos por parte del alumnado, sino que la tutoría será un medio de comunicación entre profesor y alumno para debatir sobre lo que éste ha hecho y cómo aprovecha y asimila los conocimientos recibidos.

Actividades desarrolladas por el profesor:

- Comprueba la evolución del alumno en la asimilación de los contenidos de la materia.
- Atiende las consultas del alumno y le ayuda a resolver las dificultades que se encuentre.
- Orienta en las tareas que debe realizar y resuelve dudas.
- Recomienda los medios adecuados para vencer los problemas de aprendizaje.
- Orienta al alumno en la búsqueda de fuentes documentales encaminadas a completar la formación de éste.
- Y por último, al menos idealmente, orienta a los alumnos sobre su futuro profesional, según sus intereses, aptitudes y rasgos personales.

Actividades desarrolladas por el alumno:

- Recibe orientación personalizada.
- Refuerza las ideas y conceptos expuestos en las clases.
- Desarrolla, de un modo particular, técnicas y métodos que puedan ayudarle en su labor de asimilación de conocimientos propios de la materia impartida.
- El esfuerzo realizado por el estudiante no debe tener como meta única el aprobar la asignatura, sino la consecución de una formación seria y, en la medida de lo posible, de suficiente calidad.

Prácticas de laboratorio Clases teóricas:

Técnica utilizada: lección magistral.

La lección magistral es el método más antiguo y, en la actualidad, de los más utilizados en la enseñanza universitaria. La verdadera lección magistral no debe limitarse a exponer conceptos o resultados, sino también a mostrar, hasta cierto punto, cómo se llega a los mismos, es decir, debe intentar transmitirse un enfoque crítico de la asignatura, que lleve al alumno a reflexionar y descubrir la relación entre los diversos conceptos y resultados que son objeto de exposición.

Actividades desarrolladas por el profesor:

- Explica los fundamentos teóricos. En una clase teórica, la explicación del profesor debe reunir tres rasgos esenciales:
- Autenticidad científica: exige una actualización permanente de los conocimientos insertos en cada lección del programa.
- Ordenación coherente de las lecciones: permite que, en el curso de la exposición, se puedan recordar conceptos ya vistos en otra parte del programa para relacionarlos con los de la lección del día, lo cual induce al alumno a buscar conexiones de los conceptos que aprende, forzando su capacidad imaginativa y facilitando el uso del aprendizaje significativo.
- Claridad de la exposición: se realizará con el ritmo adecuado, con las pausas precisas, con las reiteraciones de los puntos más importantes y de mayor dificultad, con las interrupciones por parte de los alumnos, imprevistas o previstas por parte del profesor, y aun estimadas por éste, sin que todo ello afecte al desarrollo previsto del programa para cada lección.

Actividades desarrolladas por el alumno:

- De forma general, se podrán resumir en:
 - Asimila y toma apuntes.
 - Plantea dudas y cuestiones complementarias.
- Para un mejor provecho de las clases teóricas, el alumno debe realizar las siguientes actividades:
- Leer someramente, antes de acudir a clase, la materia que va a tratar el profesor. Este hábito requiere disciplina pero, a cambio, proporciona un aprovechamiento muy superior en las clases y, en definitiva, ahorra tiempo de estudio.
 - Escuchar con el decidido propósito de entender lo que se oye.
 - Tomar notas ordenadas de los puntos principales de la explicación.
 - Repasar las anotaciones de clase poco después de terminada ésta.

Prácticas de laboratorio:

Técnica utilizada: prácticas en instalaciones deportivas -tatami-.

Las clases prácticas constituyen una parte esencial en la formación del alumno, de tal manera que, junto con la parte teórica, coloca al alumno en una situación activa, lo que le permite un desarrollo de su capacidad de observación y una comparación adecuada y complementaria entre la teoría y la práctica. Su justa valoración requiere una revisión de los objetivos que se persiguen en la formación. Así, a su finalización, el alumno será capaz de distinguir resultados erróneos, o bien errores sistemáticos en la experimentación, además de explicar aparentes contradicciones. En ese sentido, las clases prácticas han de ser programadas cuidadosamente junto con la marcha del programa de clases teóricas, es decir, la actividad llevada a cabo en las clases prácticas no podrá desligarse por el alumno de las explicaciones que ha recibido en las clases teóricas.

Actividades desarrolladas por el profesor:

- Presenta los objetivos.
- Orienta el trabajo.
- Realiza el seguimiento.

Actividades desarrolladas por el alumno:

- Experimenta y ejecuta las tareas propuestas.
- Desarrolla y aplica las tareas con los compañeros.

Tutorías prácticas y teóricas:

Técnica utilizada: tutorías personalizadas.

Las tutorías consisten en impartir, en la medida de lo posible, una asistencia individualizada, acomodada a las circunstancias específicas de cada alumno.

La base de la tutoría se halla en la comunicación directa entre docente y discente, a través de la cual es posible encauzar personalmente las inquietudes y dudas de los alumnos.

En el sistema de tutorías se persigue una cierta relación periódica entre profesor y alumno, de forma que éste puede exponer a aquél sus dudas, problemas y cualquier otra circunstancia relacionada con la asignatura. No se trata de comunicar conocimientos por parte del alumnado, sino que la tutoría será un medio de comunicación entre profesor y alumno para debatir sobre lo que éste ha hecho y cómo aprovecha y asimila los conocimientos recibidos.

Actividades desarrolladas por el profesor:

- Comprueba la evolución del alumno en la asimilación de los contenidos de la materia.
- Atiende las consultas del alumno y le ayuda a resolver las dificultades que se encuentre.
- Orienta en las tareas que debe realizar y resuelve dudas.
- Recomienda los medios adecuados para vencer los problemas de aprendizaje.
- Orienta al alumno en la búsqueda de fuentes documentales encaminadas a completar la formación de éste.
- Y por último, al menos idealmente, orienta a los alumnos sobre su futuro profesional, según sus intereses, aptitudes y rasgos personales.

Actividades desarrolladas por el alumno:

- Recibe orientación personalizada.
- Refuerza las ideas y conceptos expuestos en las clases.
- Desarrolla, de un modo particular, técnicas y métodos que puedan ayudarle en su labor de asimilación de conocimientos propios de la materia impartida.
- El esfuerzo realizado por el estudiante no debe tener como meta única el aprobar la asignatura, sino la consecución de una formación seria y, en la medida de lo posible, de suficiente calidad.

Clases teóricas:

Técnica utilizada: lección magistral.

La lección magistral es el método más antiguo y, en la actualidad, de los más utilizados en la enseñanza universitaria. La verdadera lección magistral no debe limitarse a exponer conceptos o resultados, sino también a mostrar, hasta cierto punto, cómo se llega a los mismos, es decir, debe intentar transmitirse un enfoque crítico de la asignatura, que lleve al alumno a reflexionar y descubrir la relación entre los diversos conceptos y resultados que son objeto de exposición.

Actividades desarrolladas por el profesor:

- Explica los fundamentos teóricos. En una clase teórica, la explicación del profesor debe reunir tres rasgos esenciales:
- Autenticidad científica: exige una actualización permanente de los conocimientos insertos en cada lección del programa.
- Ordenación coherente de las lecciones: permite que, en el curso de la exposición, se puedan recordar conceptos ya vistos en otra parte del programa para relacionarlos con los de la lección del día, lo cual induce al alumno a buscar conexiones de los conceptos que aprende, forzando su capacidad imaginativa y facilitando el uso del aprendizaje significativo.
- Claridad de la exposición: se realizará con el ritmo adecuado, con las pausas precisas, con las reiteraciones de los puntos más importantes y de mayor dificultad, con las interrupciones por parte de los alumnos, imprevistas o previstas por parte del profesor, y aun estimadas por éste, sin que todo ello afecte al desarrollo previsto del programa para cada lección.

Actividades desarrolladas por el alumno:

- De forma general, se podrán resumir en:
 - Asimila y toma apuntes.
 - Plantea dudas y cuestiones complementarias.
- Para un mejor provecho de las clases teóricas, el alumno debe realizar las siguientes actividades:
- Leer someramente, antes de acudir a clase, la materia que va a tratar el profesor. Este hábito requiere disciplina pero, a cambio, proporciona un aprovechamiento muy superior en las clases y, en definitiva, ahorra tiempo de estudio.
 - Escuchar con el decidido propósito de entender lo que se oye.
 - Tomar notas ordenadas de los puntos principales de la explicación.
 - Repasar las anotaciones de clase poco después de terminada ésta.

Prácticas de laboratorio:

Técnica utilizada: prácticas en instalaciones deportivas -tatami-.

Las clases prácticas constituyen una parte esencial en la formación del alumno, de tal manera que, junto con la parte teórica, coloca al alumno en una situación activa, lo que le permite un desarrollo de su capacidad de observación y una comparación adecuada y complementaria entre la teoría y la práctica. Su justa valoración requiere una revisión de los objetivos que se persiguen en la formación. Así, a su finalización, el alumno será capaz de distinguir resultados erróneos, o bien errores sistemáticos en la experimentación, además de explicar aparentes contradicciones. En ese sentido, las clases prácticas han de ser programadas cuidadosamente junto con la marcha del programa de clases teóricas, es decir, la actividad llevada a cabo en las clases prácticas no podrá desligarse por el alumno de las explicaciones que ha recibido en las clases teóricas.

Actividades desarrolladas por el profesor:

- Presenta los objetivos.
- Orienta el trabajo.
- Realiza el seguimiento.

Actividades desarrolladas por el alumno:

- Experimenta y ejecuta las tareas propuestas.
- Desarrolla y aplica las tareas con los compañeros.

Tutorías prácticas y teóricas:

Técnica utilizada: tutorías personalizadas.

Las tutorías consisten en impartir, en la medida de lo posible, una asistencia individualizada, acomodada a las circunstancias específicas de cada alumno.

La base de la tutoría se halla en la comunicación directa entre docente y discente, a través de la cual es posible encauzar personalmente las inquietudes y dudas de los alumnos.

En el sistema de tutorías se persigue una cierta relación periódica entre profesor y alumno, de forma que éste puede exponer a aquél sus dudas, problemas y cualquier otra circunstancia relacionada con la asignatura. No se trata de comunicar conocimientos por parte del alumnado, sino que la tutoría será un medio de comunicación entre profesor y alumno para debatir sobre lo que éste ha hecho y cómo aprovecha y asimila los conocimientos recibidos.

Actividades desarrolladas por el profesor:

- Comprueba la evolución del alumno en la asimilación de los contenidos de la materia.
- Atiende las consultas del alumno y le ayuda a resolver las dificultades que se encuentre.
- Orienta en las tareas que debe realizar y resuelve dudas.
- Recomienda los medios adecuados para vencer los problemas de aprendizaje.
- Orienta al alumno en la búsqueda de fuentes documentales encaminadas a completar la formación de éste.
- Y por último, al menos idealmente, orienta a los alumnos sobre su futuro profesional, según sus intereses, aptitudes y rasgos personales.

Actividades desarrolladas por el alumno:

- Recibe orientación personalizada.
- Refuerza las ideas y conceptos expuestos en las clases.
- Desarrolla, de un modo particular, técnicas y métodos que puedan ayudarle en su labor de asimilación de conocimientos propios de la materia impartida.
- El esfuerzo realizado por el estudiante no debe tener como meta única el aprobar la asignatura, sino la consecución de una formación seria y, en la medida de lo posible, de suficiente calidad.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas de laboratorio	<p>A avaliación da docencia práctica realizarase de forma continua mediante o control da asistencia do alumnado.</p> <p>- Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades *motrices básicas das actividades de loita.</p> <p>- Coñecemento e comprensión dos fundamentos do *judo e as actividades de loita.</p> <p>- Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das actividades de loita.</p> <p>- Adaptación a novas situacións, resolución de problemas e aprendizaxe autónoma.</p> <p>- Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.</p> <p>- Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.</p> <p>- Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.</p> <p>- Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos ás actividades de loita, con atención ás características individuais e *contextuales das persoas.</p> <p>- Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos *perdurables e autónomos de práctica das actividades de loita.</p> <p>- Capacidade para aplicar os principios *fisiolóxicos, *biomecánicos, *comportamentais e sociais, ao ámbito do *judo e das actividades de loita.</p> <p>- Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades de loita de forma inadecuada.</p> <p>- Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para as actividades de loita.</p>	Es necesario asistir al 80 de las clases prácticas.	<p>CG7</p> <p>CG10</p> <p>CG12</p> <p>CG13</p> <p>CG15</p> <p>CG16</p> <p>CG18</p> <p>CG20</p> <p>CG23</p> <p>CG24</p> <p>CG25</p> <p>CG26</p> <p>CE1</p> <p>CE2</p> <p>CE3</p> <p>CE4</p> <p>CE6</p> <p>CE16</p>

- Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades *motrices básicas das actividades de loita.
 - Coñecemento e comprensión dos fundamentos do *judo e as actividades de loita.
 - Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das actividades de loita.
 - Adaptación a novas situacións, resolución de problemas e aprendizaxe autónoma.
 - Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.
 - Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
 - Capacidade para aplicar os principios *fisiolóxicos, *biomecánicos, *comportamentais e sociais, ao ámbito do *judo e das actividades de loita.
 - Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para as actividades de loita.
 - Utilización da información científica básica aplicada ao ámbito do *judo e das actividades de loita.
-

Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Exame oral e práctico no *tatami. - Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades *motrices básicas das actividades de loita. - Coñecemento e comprensión dos fundamentos do *judo e as actividades de loita. - Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das actividades de loita. - Adaptación a novas situacións, resolución de problemas e aprendizaxe autónoma. - Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo. - Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional. - Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional. - Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos ás actividades de loita, con atención ás características individuais e *contextuais das persoas. - Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos *perdurables e autónomos de práctica das actividades de loita. - Capacidade para aplicar os principios *fisiolóxicos, *biomecánicos, *comportamentais e sociais, ao ámbito do *judo e das actividades de loita. - Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades de loita de forma inadecuada. - Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para as actividades de loita.	58	CG7 CG10 CG12 CG13 CG15 CG16 CG18 CG20 CG23 CG24 CG25 CG26 CE1 CE2 CE3 CE4 CE6 CE16
---	--	----	--

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Probas de tipo test: obter un cinco sobre dez no exame correspondente.

A avaliación da docencia teórica realizarase mediante unha proba final escrita correspondente aos temas impartidos durante o curso: exame tipo test ou verdadeiro/falso.

Probas prácticas: obter un cinco sobre dez no exame teórico-práctico oral correspondente. Asistencia ao 80% das prácticas.

A avaliación da docencia de laboratorios realizarase de forma continua mediante o control da asistencia do alumnado (é necesario asistir ao 80% das clases prácticas), e tamén se efectuará unha proba práctica final (exame oral) correspondente aos temas impartidos durante o curso.

A **cualificación final** obterase realizando unha media ponderada dos dous exames superados. No caso de que soamente se supere un dos dous exames, a cualificación positiva (do exame superado) conservarase unicamente ata a seguinte convocatoria de xuño-xullo.

As cualificacións de cada convocatoria serán **publicadas** no taboleiro do despacho, onde se indicarán as datas de revisión dos exames.

Aplicaranse os mesmos criterios de avaliación para o **RESTO DE CONVOCATORIAS**.

Bibliografía. Fuentes de información

Gutiérrez, A. y Prieto, I., Teoría y praxis del juego en las actividades de lucha, Wanceulen, 2008

Villamón, M. (dir.), Introducción al judo, Hispano-Europea, 1999

Taira, S., Judo (I), COE, 1992

Kano, J., Judo Kodokan, Eyra, 1989

Taira, S., La esencia del judo (Tomo I), Satori, 2009

Bibliografía complementaria:

- Adams, N. (1992). *Los agarres*. Barcelona: Paidotribo.

- Amador, F.; Castro, U. y Álamo, J.M. (1997). *Luchas, deportes de combate y juegos tradicionales*. Madrid: Gymnos.

- Arpin, L. (1974). *Guía de la defensa personal*. Bilbao: Mensajero.

- Burger, R. (1989). *Judo*. Madrid: ADELEF.

- Castarlenas, J.LI. y Peré Molina, J. (2002). *El judo en la educación física escolar. Unidades didácticas*. Barcelona: Hispano Europea.

- Draeger, D.F. (1996). *Modern Bujutsu & Budo. The martial arts and ways of Japan. Volume 3*. Nueva York: Weatherhill.

- Durantez, C. (1977). *Las Olimpiadas Griegas*. Pamplona: Delegación Nacional de Educación Física y Deportes. Comité Olímpico Español.

- Eichelbrenner, D. (1997). *Jeux de lutte. 52 jeux pour l'école élémentaire*. París: Revue EPS.

- Federación Española de Lucha-Comité Nacional de Sambo. (1997). *Técnicas de Sambo. Programa oficial hasta cinturón negro*. Madrid: Esteban Sanz.

- Franco Sarabia, F. (1985). *Cinturón negro de judo: programa oficial*. Madrid: Esteban Sanz Martínez.

- Frederic, L. (1989). *Diccionario ilustrado de las artes marciales*. Madrid: Eyra.

- Funakoshi, G. (1989). *Karate-do. Mi camino*. Madrid: Eyra.

- García Romero, F. (1992). *Los Juegos Olímpicos y el deporte en Grecia*. Sabadell: AUSA.

- Gutiérrez Santiago, A. (2006). Iniciación a los deportes de lucha. En V. Arufe Giráldez, M.J. Martínez Patiño y J.L. García Soidán (Corrds.), *La iniciación deportiva. Un enfoque multidisciplinar* (213-225). Santiago de Compostela: Asociación Cultural Atlética Gallega.

- Gutiérrez Santiago, A. (2008). La creatividad en el judo. En A. Martínez Vidal y P. Díaz Pereira (Coords.), *Creatividad y deporte: consideraciones teóricas e investigaciones breves* (205-223). Sevilla: Wanceulen.

- Gutiérrez Santiago, A. (2011). El judo para deportistas con discapacidad visual. En A. Gutiérrez Santiago (Autor), *La iniciación deportiva para personas con ceguera y deficiencia visual* (135-194). Málaga: Aljibe.

- Gutiérrez Santiago, A. y Maceira Gago, A. (2003). *Deportes de loita*. Santiago de Compostela: Igapepsa.

- Gutiérrez Santiago, A. y Prieto Lage, I. (2006). Errores en el modelo técnico deportivo en la iniciación al Judo: Morote Seoi Nague. *Revista de Educación Física: Renovar la teoría y práctica*, 102, 29-33.

- Gutiérrez Santiago, A. y Prieto Lage, I. (2007). Las claves en el proceso de enseñanza-aprendizaje de la técnica de judo desde la perspectiva del error: O Soto Gari vs. O Soto Guruma. *Motricidad. European Journal of Human Movement*, 18, 93-110.

- Gutiérrez Santiago, A. y Prieto Lage, I. (2007). El entrenamiento y la enseñanza del judo desde la perspectiva del error. En V. Arufe Giráldez, M.J. Martínez Patiño y J.L. García Soidán (Corrds.), *Entrenamiento en niños y jóvenes deportistas* (179-197). Santiago de Compostela: Asociación Cultural Atlética Gallega.

- Gutiérrez Santiago, A. y Prieto Lage, I. (2007). Ippon Seoi Nague vs. Morote Seoi Nague. Los 10 puntos básicos para su utilización en el proceso de enseñanza-aprendizaje desde la perspectiva del error. *Revista de Educación Física: Renovar la teoría y práctica*, 105, 19-24.

- Gutiérrez Santiago, A., Prieto Lage, I., Cancela Carral, J.M. (2009). Most frequent errors in judo Uki Goshi technique and the existing relations among them analysed through T-Patterns. *Journal of Sports Science and Medicine*, 8(CSSI 3), 36-46.

- Huelí, J.M. (2000). *Judo: la actividad física y deportiva extraescolar en los centros educativos*. Madrid: Consejo Superior de Deportes.
- Inman, R. (1989). *Judo. Las técnicas de los campeones de combate*. Madrid: Eyras.
- Inogai, T. y Habersetzer, R. (2002). *Judo pratique. Du débutant à la ceinture noire*. París: Amphora.
- Inokuma, I. y Sato, N. (1980). *Best Judo*. Tokyo: Kodansha Internacional.
- Jazarin, J.L. (1996). *El espíritu del judo. Las enseñanzas de un maestro de artes marciales*. Madrid: Eyras.
- Kawaishi, M. (1977). *Mi método de judo*. Barcelona: Bruguera.
- kawaishi, M. (1969). *Mi método de defensa personal*. Barcelona: Bruguera.
- Kimura, M. (1976). *El Judo. Conocimiento práctico y normas*. Barcelona: Aedos.
- Kolychkine, A. (1988). *Judo, arte y ciencia. La habana: Científico -Técnica*.
- Kolychkine, A. (1989). *Judo. Nueva didáctica*. Barcelona: Paidotribo.
- Kudo, K. (1979). *Judo en acción*. Bilbao: Fher.
- Ministère de L'éducation Nationale de la jeunesse et des Sports (1990). *L'éducation physique et sportive à l'école. Les sports de combat. Les jeux d'opposition*. París: Revue EPS.
- Nobuyoshi, T. (2002). *Aikido. Etiqueta y transmisión. Manual para uso de los profesores*. Barcelona: Paidotribo.
- Nossov, K. (2011). *Gladiadores. El espectáculo más sanguinario de Roma*. Madrid: LIBSA.
- Paez, C. y Vilalta, E. (1983). *Judo infantil, pedagogía y técnica*. Barcelona: Generalitat de Catalunya e INEF.
- Pous Borrás, S. (1993). La justa, un aspecto deportivo medieval. *Habilidad motriz*, 3, 31-37.
- Ratti, O. y Westbrook, A. (2000). *Los secretos del samurai. Las artes marciales en el Japón feudal*. Barcelona: Paidotribo.
- Rodríguez Dabauza, P. (2000). *Jiu jitsu de hoy, vol. 1 y 2: Técnica de defensa personal del samurai de ayer*. Barcelona: Alas.
- Rodríguez Dabauza, P. (2000). *Judo aplicado a la defensa personal*. Madrid: Esteban Sanz.
- Santos Nalda, J. (1990). *Artes marciales. El Aikido*. Barcelona: Paidotribo.
- Segura Mungía, S. (1992). *Los Juegos Olímpicos*. Madrid: Anaya.
- Stevens, J. (1995). *Three Budo Masters. Jigoro Kano, Gichin Funakoshi y Morihei Ueshiba*. Tokyo, Nueva York, Londres: Kodansha Internacional.
- Taberna, P. (1988). *La Lutte. Situations pédagogiques*. París: Vigot.
- Taira, S. (2009). *La esencia del judo (Tomo II)*. Ediciones Satori.
- Torres Casado, G.(1993). *1000 ejercicios y juegos de actividades de lucha*. Barcelona: Paidotribo.
- Turón Marco, Y. (1999). *Iniciación a la esgrima*. Zaragoza: Imagen y deporte.
- Uzawa, T. (1981). *Defensa personal*. Valladolid: Miñón.
- Uzawa, T. (1982). *Pedagogía del judo*. Valladolid: Miñón.
- VV.AA. (1997). *El judo y las ciencias de la educación física y el deporte*. Vitoria-Gasteiz: SHEE-IVEF.
- Watanabe, J. y Avakian, L. (2001). *The secrets of Judo: a text for instructors and students*. Boston: Ed. Carles E. Tuttle. Company.
- Watson, N. (2001). *Father of judo: a biography of Jigoro Kano*. Tokyo, Nueva York, Londres: Kodansha Internacional.

Vídeos, DVD y recursos electrónicos:

- Kodokan Judo. Nage Waza -various techniques and their names-. Tokyo: Kodokan, [200-?]. BCP AV 796.8 nage
- Vídeo DVD. *Kodokan Judo. Katame Waza -various techniques and their names-*. Tokyo: Kodokan, [200-?]. BCP AV 796.8 kata
- Vídeo DVD. *Art to principle*. Tokyo: Kodokan, [200-?]. BCP AV 796.8 art

- Vídeo VHS. Lee, Y. (1994). *Judo dinámico. Historia, fundamentos y programa técnico*. Madrid: Budo Internacional Publ. Co. (Vídeo). BCP AV 796.8 judo (Rodríguez Dabauza, P. (1992). *Judo en acción*. Madrid: Budo Internacional Publ. Co.)
- Vídeo DVD. *Gladiadores. Nacidos para luchar*. BBC Sales Company. 2008.
- Vídeo DVD. *Coliseo. Ruedo mortal de Roma*. Divisa Home Video, 2006. Contiene dos documentales:

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Epistemoloxía das ciencias da actividade física, o deporte e a educación física**

Materia	Educación: Epistemoloxía das ciencias da actividade física, o deporte e a educación física			
Código	P02G050V01301			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Rey Cao, Ana Isabel			
Profesorado	Rey Cao, Ana Isabel			
Correo-e	anacao@uvigo.es			
Web	http://http://webs.uvigo.es/educulturacorporal/			
Descrición xeral	A materia aporta as nocións básicas sobre ciencia, epistemoloxía e deontoloxía que debe posuir o alumnado universitario. Delimita a diferenza entre a ciencia e a profesión no ámbito competencial da titulación, e profundiza no coñecemento do obxecto de estudo da mesma.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	- saber
CG9	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do exercicio físico, xogo motor, danza, expresión corporal e actividades na natureza.	- saber
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber facer
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- saber facer
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersonal e traballo en equipo.	- Saber estar / ser
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Diferenciar entre a realidade e os obxectos de estudo. Comprender a función da epistemoloxía.	CG1
Distinguir os diferentes tipos de obxecto de estudo que poden ser abordados polas CCAFD.	CG1
Comprender o obxecto de estudo da motricidade humana dende diferentes perspectivas formais e saber identificar as súas diferentes notas: psíquicas, somáticas, naturais, culturais, centrípetas e centrífugas.	CG9
Entender a existencia de paradigmas ou enfoques diferentes na interpretación do mundo e cómo afectan ao coñecemento científico.	CG1 CG2 CG26
Identificar as diferentes correntes paradigmáticas vixentes no ámbito disciplinar das Ciencias da Actividade Física e o Deporte.	CG1
Reflexionar sobre diferentes perspectivas de comprensión social e prácticas sobre o corpo e a motricidade humana, coñecidas e descoñecidas, hexemónicas e marxinais, posibles e imposibles.	
Comprender a relación entre a linguaxe, o coñecemento e as concepcións filosóficas/paradigmáticas sobre a corporeidade humana.	CG1 CG9
Coñecer, identificar, distinguir e nominar as diferentes manifestacións da motricidade humana e/ou expresións motrices.	CG1 CG9
Identificar, seleccionar e consensuar en grupo a elección dun obxecto de estudo vencellado ás CCAFD.	CG1 CG25

Elaborar, presentar e explicar en equipo unha presentación visual sobre o obxecto de estudo.	CG12 CG25 CG26
Saber empregar as ferramentas de Google Drive para a elaboración de presentacións colectivas, cuestionarios e páxina web. Empregar os recursos da Web 2.0. mediante o manejo da ferramenta Google Drive e Google Sites.	CG12
Aplicar o paradigma sistémico ao coñecemento dos fenómenos vencellados coa actividade físico-deportiva e/ou motricidade humana.	CG1 CG26
Identificar a estrutura básica dunha memoria de investigación.	CG2
Comprender e aplicar con propiedade a linguaxe científica no ámbito académico e profesional.	CG2
Elaborar traballos académicos de forma estruturada e rigurosa. Saber referenciar a documentación.	CG2 CG13 CG26
Buscar información de calidade sobre unha cuestión que nos interese coñecer.	CG1 CG12 CG26
Entender un documento científico e saber extraer do memo a información que nos interesa.	CG2
Saber o qué é unha profesión e a súa relación co contexto socio-económico. Diferenciar a profesión da ciencia. Distinguir as dimensións profesional e científica-humanística da titulación universitaria.	CG1 CG13
Coñecer a regulación profesional do ámbito da actividade físico-deportiva. Coñecer o Colexio Oficial de Licenciados en Educación Física y en Ciencias de la Actividad Física y del Deporte.	CG13
Comprender o qué é a ética e a necesidade de incorpora-la na práctica profesional e académica-científica. Ler e reflexionar sobre os códigos éticos e deontolóxicos existentes no ámbito das CCAFD. Incorporar a reflexión ética na práctica académica. Concienciarse da relevancia da formación continúa e do compromiso social co ben común.	CG13
Ser receptivo/a e reflexionar sen prexuízos sobre as cuestións e dilemas formulados nas clases.	CG13
Ser flexible ante novos plantexamentos sobre as Ciencias da Actividade Física e o Deporte.	CG26
Participar e interactuar co grupo clase nas dinámicas propostas.	CG25

Contidos

Tema	
1. A ciencia. Aspectos conceptuais. Breve descrición dos contidos (en función do verifca da titulación): 1. Nocións xerais e vocabulario epistemolóxico: concepto de Ciencia e correntes principais da Epistemoloxía. Fundamentos do coñecemento da realidade. 2. Epistemoloxía e ciencia. Epistemoloxía e socioloxía da ciencia.	1.1. A epistemoloxía e a ciencia. 1.2. O coñecemento e o coñecemento científico. 1.3. Características do coñecemento científico. 1.4. O obxecto de estudo. 1.5. A investigación científica. 1.6. As clasificacións das ciencias. 1.7. Os paradigmas. O paradigma sistémico.
2. O traballo académico. Breve descrición dos contidos (en función do verifca da titulación): 1. Fundamentos do coñecemento da realidade.	2.1. A elaboración dun traballo académico. 2.2. Procura de información. 2.3. A lectura científica. 2.4. Manuais de estilo. Aplicación do formato APA (American psychological Association).
3. O campo das Ciencias da Actividade física e o Deporte. Breve descrición dos contidos (en función do verifca da titulación): 3. Obxecto de estudo, consideración científica, paradigmas epistemolóxicos e historia da Educación Física e das Ciencias da Actividade Física e o deporte. 4. Matriz disciplinar das Ciencias da Actividade Física e do Deporte. Teorías científicas e fundamentos conceptuais sobre a motricidade, a actividade física e o deporte.	3.1. A configuración disciplinar das Ciencias da Actividade Física e o Deporte. 3.2. O obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e o Deporte. 3.3. Análise sistémica da motricidade humana.

4. Profesión.	4.1. A profesión. 4.2. A regulación profesional. 4.3. O colexio profesional de Licenciados/as en Educación Física e Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
Breve descrición dos contidos (en función do verifica da titulación): 5. Deontoloxía e profesión. Ontoloxía das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	
5. Deontoloxía profesional.	5.1. Ética e profesión. 5.2. Códigos deontolóxicos. 5.3. As finalidades da educación física e da práctica profesional vencellada ás expresións motrices. 5.4. Dilemas morais.
Breve descrición dos contidos (en función do verifica da titulación): 5. Deontoloxía e profesión. Ontoloxía das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	4	0	4
Sesión maxistral	23	23	46
Estudo de casos/análises de situacións	10	10	20
Prácticas de laboratorio	7	0	7
Traballos tutelados	13	1	14
Prácticas autónomas a través de TIC	0	5	5
Debates	7	7	14
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	18	20
Traballos e proxectos	0	20	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	- Explicación da estrutura e finalidades da materia. - Organización e explicación dos traballos a realizar. - Cuestionario de avaliación inicial e final.
Sesión maxistral	- Exposición oral con apoio audiovisual dos contidos conceptuais
Estudo de casos/análises de situacións	- Análise e lectura comprensiva de documentación académica e científica. - Recopilación e análise do coñecemento común en torno a actividade física e o deporte a través de diferentes soportes. - Análises sistémicas do campo profesional. - Análises sistémicas da configuración académica do grado.
Prácticas de laboratorio	1. Delimitación dun obxecto de estudio. 2. Xogo da "caza do obxecto de estudio". 3. Análise sistémica dun obxecto de estudio corporeizado. 4. Búsqueda de información. Acceso ás bases de datos. 5. Análise de fontes documentais para a súa referencia. 6. Experimentación dunha intervencións a través do movemento/actividade física e análise da súa concepción epistemolóxica. 7. Experimentación dunha intervencións a través da motricidade/expresións motrices e análise da súa concepción epistemolóxica. 8. Análise de fenómenos expresivos da motricidade según a teoría praxiolóxica.
Traballos tutelados	Elaboración dun traballo académico. Delimitación dun tema, contextualización, búsqueda de recursos empregando bases de datos, e redacción do traballo. Aplicación do manual de estilo APA.
Prácticas autónomas a través de TIC	Exposición e edición en contorno virtual do traballo tutelado.
Debates	- Discusión programada sobre situacións relativas a delimitación científica e disciplinar das Ciencias da Actividade Física e do Deporte. - Discusión programada sobre situacións terminolóxicas e identidade epistemolóxica. - Crítica de noticias vencelladas con problemáticas epistemolóxicas das Ciencias da Actividade Física e do Deporte

Atención personalizada

	Descrición
Traballos tutelados	Supervisión e discusión en titorías grupais e individuais sobre o traballo a desenvolver polo alumnado. Discusión e crítica de lecturas programadas

Prácticas autónomas a través de TIC Supervisión e discusión en titorías grupais e individuais sobre o traballo a desenvolver polo alumnado.
Discusión e crítica de lecturas programadas

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas de laboratorio	Asistencia e participación activa nas prácticas de laboratorio desenvolvidas nas horas dos grupos B	15	CG1 CG2 CG9 CG12 CG25 CG26
Traballos tutelados	Asistencia ás clases C para a supervisión e seguimento do traballo tutelado.	25	CG2 CG12 CG25 CG26
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Preguntas de desenvolvemento sobre os contidos claves da materia. Perspectiva comprensiva e crítica.	35	CG9 CG26
Traballos e proxectos	Entrega do traballo tutelado cumprindo os criterios de avaliación establecidos nas condicións de realización.	25	CG1 CG2 CG12 CG13 CG25 CG26

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Para superar a asignatura é imprescindible acadar unha calificación mínima de 5 puntos.

En "Traballos tutelados" é necesario acadar un 1,5 punto para superar á materia.

Na "Proba de resposta longa, de desenvolvemento" é necesario acadar 1,5 puntos para superar á materia.

Nas convocatorias correspondentes a un mesmo curso académico, consérvanse as cualificacións obtidas polo alumnado. Será necesario repetir as metodoloxías necesarias para conseguir os tres criterios anteriormente mencionados.

Bibliografía. Fontes de información

Agencia Nacional de Evaluación de la Calidad y Acreditación. (2004). *Libro blanco. Título de grado en ciencias de la actividad física y el deporte*. Recuperado de http://www.aneca.es/media/150296/libroblanco_deporte_def.pdf

Arboleda Gómez, R. (2008). Las expresiones motrices, una representación. Hacia la configuración del campo académico. *Revista digital de educación física y deportes*, 119. Disponible en <http://www.efdeportes.com/efd119/las-expresiones-motrices.htm>

Barbero González, J. I. (2005). La escolarización del cuerpo: reflexiones en torno a la levedad de los valores del capital cuerpo en educación física. *Revista iberoamericana de educación*, 39, 25-51.

Cagigal, J. M. (1996). *José María Cagigal. Obras selectas. Volumen II. Deporte, pulso de nuestro tiempo. El deporte en la sociedad actual. Cultura intelectual y cultura física*. Cádiz: Comité Olímpico Español; Ente de Promoción Deportiva "José María Cagigal"; Asociación Española de Deporte para Todos.

Devís Devís, J. Martínez Moya, P y Villamon Herrera, J. (2002). La profesionalización de la Educación Física: caracterización y evolución del conocimiento científico. En S. García (Coord.) Congreso Internacional de Historia de la Educación Física. (pp. 149-156). Madrid: Universidad de Salamanca y Gymnos.

Hernández Álvarez, J. L. (2004). La propuesta de transformación del título de licenciado en ciencias de la actividad física y del deporte en el marco del Espacio Europeo de Educación Superior: Análisis del contexto y del contenido. *Revista Española de Educación Física y Deportes*, (1), 39-69.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Estatística: Metodoloxía da investigación e estatística na actividade física e o deporte/P02G050V01302

Outros comentarios

Asistencia de forma continua a clase.

Lectura da bibliografía recomendada.

Actitude e predisposición ao pensamento crítico e analítico.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Estatística: Metodoloxía da investigación e estatística na actividade física e o deporte**

Materia	Estatística: Metodoloxía da investigación e estatística na actividade física e o deporte			
Código	P02G050V01302			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	2c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Estatística e investigación operativa			
Coordinador/a	Novegil Souto, José Vicente Iglesias Pérez, María Carmen			
Profesorado	Iglesias Pérez, María Carmen Novegil Souto, José Vicente Vidal Puga, Juan José			
Correo-e	mcigles@uvigo.es vnovegil@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	- saber
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber facer
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- Saber estar / ser
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	- saber - saber facer
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- saber - Saber estar / ser
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	- saber facer - Saber estar / ser
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- saber facer - Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Adquirir a formación científica básica en metodoloxía da investigación e métodos estatísticos e aplicala á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	CG14
Comprender a literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte, no relativo aos métodos estatísticos de investigación que frecuentemente aparecen na mesma.	CG2
Saber aplicar as tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte e especificamente manexar software estatístico e recursos de Internet.	CG12
Desenvolver habilidades de traballo en equipo, incidindo no compromiso co traballo de grupo e a relación interpersoal sen aproveitarse do traballo dos compañeiros.	CG25
Desenvolver habilidades para a adaptación a novas situacións, á resolución de problemas e á aprendizaxe autónoma.	CG26
Desenvolver hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	CG13
Coñecer e actuar dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional, incidindo no relativo á obtención de datos, o segredo estatístico e a non manipulación de resultados.	CG24

Fomentar a sensibilidade cara aos valores propios do pensamento científico: o cuestionamiento das ideas intuitivas, a análise crítica das observacións, a necesidade de verificación, a capacidade de análise e síntese, a argumentación e toma de decisións desde criterios racionais. CG2 CG14 CG26

Contidos	
Tema	
Tema 1. Introducción á investigación en actividade física	1.1 A ciencia e o método científico de resolución de problemas. 1.2 Partes dun artigo de investigación. 1.3 Tipos de investigación: analítica, descritiva, experimental, cualitativa. 1.4 Fiabilidade e validez dunha investigación científica.
Tema 2. Introducción a la Estadística. Análisis descriptivo unidimensional	2.1 Definición de Estadística y su relación con la investigación científica. 2.2 Conceptos básicos de muestreo y descripción de datos. 2.3 Tablas de frecuencias y representaciones gráficas. 2.4 Medidas de posición, dispersión y forma.
Tema 3. Análise descritiva *bidimensional	3.1 Táboas de continxencia, gráficas e medidas de asociación para atributos. 3.2 Comparación descritiva dunha variable numérica en dúas ou máis grupos. 3.3 Covarianza e correlación lineal. 3.4 Regresión lineal simple.
Tema 4. Introducción á Inferencia Estadística e modelos de probabilidade.	4.1. Introducción á Inferencia Estadística. 4.2. Necesidade da probabilidade: conceptos básicos. 4.3. Concepto de variable aleatoria. 4.4. A distribución Normal. Aplicacións. 4.5. Estimadores: media, varianza e proporción muestrales. 4.6. Cálculo do tamaño da mostra. 4.7. Intervalos de confianza para a media e proporción.
Tema 5. Contrastes de Hipóteses	5.1 Definición e metodoloxía clásica dun contraste: tipos de hipóteses, erros asociados ao contraste, nivel de significación, rexión de rexeitamento. 5.2 Nivel crítico ou p-valor. 5.3 Proba t de comparación de medias. 5.4 Contraste chi-cadrado de independencia. 5.5 Contrastes de normalidade. 5.6 Contraste de incorrelación.

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	22.5	22.5	45
Prácticas en aulas de informática	26	13	39
Prácticas autónomas a través de TIC	0	25	25
Probas de resposta curta	2	15	17
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	4	20	24

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos fundamentos teóricos, que deberán estudarse fóra de clase. Ao principio de cada tema proporcionarase aos alumnos apuntes e/ou material para un mellor seguimento da clase.
Prácticas en aulas de informática	Manexo de software estatístico para a análise de datos por parte de cada alumno. Fundamentalmente usaranse EXCEL ou CALC, e R Commander. En cada tema, traballarase sobre o computador seguindo un guión para aprender a aplicación, cálculo e interpretación dos conceptos e técnicas básicas de estatística sobre arquivos de datos, a maioría reais. Respecto ao tema 1, as prácticas céntranse na análise de artigos de investigación: tipo de investigación, estrutura: hipótese, metodoloxías, resultados e conclusións.

Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades en grupo co computador para a análise de datos, centrados na aplicación e interpretación dos conceptos e técnicas estatísticas de cada tema. Actividades en grupo co computador sobre artigos de investigación do ámbito da Actividade Física e o Deporte, para a súa análise e comprensión en relación á estruturación da investigación (obxectivos, metodoloxía e resultados) e ás técnicas estatísticas utilizadas.
-------------------------------------	---

Atención personalizada

	Descrición
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Calquera dúbida resolverase nas titorías habituais dos profesores.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas autónomas a través de TIC	Cada actividade de grupo terá unha nota. Ao final calcularase unha nota media de todas as actividades.	20	CG2 CG12 CG13 CG14 CG24 CG25 CG26
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Os exames de computador serán, tentativamente, 2 e realizaranse na aula de informática: 1. Análise de datos (descritivo): temas 2 e 3. 2. Análise de datos (inferencia) e dun artigo de investigación: temas 1,4 e 5.	40	CG2 CG12 CG13 CG14 CG26
Probas de resposta curta	Exame de preguntas curtas sobre os conceptos e técnicas expostos e discutidos nas clases, prácticas e actividades de grupo.	40	CG13 CG14 CG26

Outros comentarios e avaliación de Xullo

En cada un dos exames é necesario ter unha nota mínima de 4 sobre 10 para poder compensalos na nota final. Para aprobar a materia hai que ter todos os exames compensables e alcanzar unha nota final maior ou igual que 5.

Se algún alumno non traballa sistematicamente nas actividades de grupo, poderá ser expulsado do mesmo.

Na segunda convocatoria repetirase a mesma estrutura de exames que durante o curso, para que cada alumno recupere a parte que lle corresponda.

As actividades de grupo non serán recuperables.

Dun curso para outro, e sempre que os profesores encargados da materia do seguinte curso estean de acordo, poderanse gardar as notas seguintes:

- A nota do exame escrito, se dita nota é maior ou igual que 5.
- A nota da parte práctica (actividades e exames de computador): se a media dos exames prácticos é maior ou igual que 5, sendo ambos exames compensables (polo menos 4).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía básica

- Barriopedro, M.I. y Muniesa, C. " Análisis de datos en las Ciencias de la Actividad Física y del Deporte. Pirámide. 2012.
- Thomas, J.R. y Nelson, J.K. "Métodos de investigación en actividad física". Paidotribo. 2007.
- Peña, D. y Romo, J. "Introducción a la estadística para las ciencias sociales". McGraw-Hill. 1999.

Bibliografía complementaria

- Namakforoosh, M. "Metodología de la investigación". Limusa. 2002.
- Ortega,E. et al. "Manual de estadística aplicada a las ciencias de la actividad física y el deporte". Murcia: DM, 2009.

- Sánchez Zuriaga, D. "Estadística aplicada a la fisioterapia, las ciencias del deporte y la biomecánica" Madrid: CEU, D. L. 2011.
- Cao, R. et al. "Introducción a la estadística y sus aplicaciones". Pirámide. 2001.
- Ríus, F. et al. "Bioestadística: métodos y aplicaciones". Universidad de Málaga. 1999.
- Rial, A. Varela, J. "Estadística práctica para la investigación en ciencias de la salud". Netbiblo. 2008.
- Carlberg, C.G."Análisis estadístico con Excel". Madrid: Anaya Multimedia, 2012.
- Cristófoli M. E. "Manual de Estadística con Excel". Omicrom System, 2007.
- Pérez López, C. "Estadística Aplicada a través de Excel". Prentice Hall. 2002.

Enlaces:

<https://estadisticaorquestainstrumento.wordpress.com/> ("La estadística una orquesta hecha instrumento").

Incluye temas de Estadística para entender, aprender y disfrutar !!!)

<http://www.bioestadistica.uma.es/libro/> (Libro electrónico y recursos de Estadística)

<http://www.aulafacil.com/Excel/temario.htm> (Curso básico de Excel)

<http://www.dma.ulpgc.es/profesores/personal/asp/Documentacion/Manual%20R%20commander.pdf>

<http://knuth.uca.es/moodle/mod/resource/view.php?id=1126> (Introducción a R y R commander)

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS**Fundamentos dos deportes colectivos I**

Materia	Fundamentos dos deportes colectivos I			
Código	P02G050V01303			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	1c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Fernández Fraga, Fernando Viaño Santasmarinas, Jorge Juan			
Profesorado	Fernández Fraga, Fernando Viaño Santasmarinas, Jorge Juan			
Correo-e	fffraga@uvigo.es jorgeviano@gmail.com			
Web				
Descrición xeral	FUNDAMENTACIÓN TEÓRICA DEL BALONCESTO Y EL BALONMANO FUNDAMENTOS TÉCNICO-TÁCTICOS Y DIDÁCTICOS DEL BALONCESTO Y EL BALONMANO ESTRUCTURA FORMAL Y FUNCIONAL DEL BALONCESTO Y EL BALONMANO EL PROCESO DE INICIACIÓN DEPORTIVA AL BALONCESTO Y AL BALONMANO			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber
CG7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.	- saber
CG9	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do exercicio físico, xogo motor, danza, expresión corporal e actividades na natureza.	
CG10	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do deporte.	- saber - saber facer
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- saber
CG15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino- aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.	- saber
CG21	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades fíicodeportivas.	- saber
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersonal e traballo en equipo.	- saber - saber facer
CE1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas	- saber
CE2	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación escolar	- saber
CE3	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, na proposta de tarefas nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte	- saber
CE4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas	- saber
CE6	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e do deporte	- saber - saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

COÑECEMENTO E COMPRESIÓN DOS FUNDAMENTOS DO BALONCESTO E O BALONMÁN.	CG1 CG7 CG10 CG13 CG15 CE1 CE2 CE3 CE4 CE6
APLICACIÓN DAS TECNOLOXÍAS DA INFORMACIÓN E COMUNICACIÓN (TICs) AO ÁMBITO DO BALONCESTO E O BALONMÁN	CG1 CG7 CG9 CG15 CG21 CE1 CE2 CE3 CE6
HABILIDADE DE LIDERADO, CAPACIDADE DE RELACIÓN INTERPERSOAL E TRABALLO EN EQUIPO	CG21 CG25 CE4
ADAPTACIÓN A NOVAS SITUACIÓNS, A RESOLUCIÓN DE PROBLEMAS E A APRENDIZAXE AUTÓNOMA	CG1 CG9 CG21 CG25 CE4 CE6
HÁBITOS DE EXCELENCIA E CALIDADE NO EXERCICIO PROFESIONAL	CG13 CE4
ACTUACIÓN DENTRO DOS PRINCIPIOS ÉTICOS NECESARIOS PARA O CORRECTO EXERCICIO PROFESIONAL	CG10 CG13 CE3 CE4
CAPACIDADE PARA DESEÑAR, DESENVOLVER E AVALIAR OS PROCESOS DE ENSINO - APRENDIZAXE RELATIVOS AOS DEPORTES DE BALONCESTO E BALONMÁN, CON ATENCIÓN ÁS CARACTERÍSTICAS INDIVIDUAIS E CONTEXTUAIS DAS PERSOAS.	CG15 CG21 CE1 CE2 CE4
CAPACIDADE PARA PROMOVER E AVALIAR A FORMACIÓN DE HÁBITOS PERDURABLES E AUTÓNOMOS DE PRÁCTICA DO BALONCESTO E O BALONMÁN	CG10 CG13 CE2
CAPACIDADE PARA APLICAR OS PRINCIPIOS FISIOLÓXICOS, BIOMECÁNICOS, COMPORTAMENTAIS, E SOCIAIS, NO ÁMBITO DO BALONCESTO E O BALONMÁN	CG10 CG15 CG21 CG25 CE3 CE4 CE6
CAPACIDADE PARA IDENTIFICAR OS RISCOS QUE SE DERIVAN PARA A SAÚDE DA PRÁCTICA DO BALONCESTO E O BALONMÁN DE FORMA INADECUADA	CG13 CG15 CE3 CE4
CAPACIDADE PARA SELECIONAR E SABER UTILIZAR O MATERIAL E EQUIPAMENTO DEPORTIVO AXEITADO PARA O BALONCESTO E O BALONMÁN	CG10 CG13 CE6
MANEXO DA INFORMACIÓN CIENTÍFICA BÁSICA APLICADA AO ÁMBITO DO BALONCESTO E O BALONMÁN	CG10 CE3 CE4 CE6

Contidos

Tema

FUNDAMENTOS DO BALONCESTO

- 1 - ORIXE E EVOLUCIÓN DO XOGO DO BALONCESTO E DOS SEUS DEPORTES ADAPTADOS: APROXIMACIÓN CONCEPTUAL.
- 2 - O REGULAMENTO: ESTRUCTURA FORMAL.
- 3 - SIMBOLOXÍA E TERMINOLOGÍA.
- 4 - O BALONCESTO NO SISTEMA EDUCATIVO.
- 5 - ETAPAS DE INICIACIÓN Aos DEPORTES COLECTIVOS E DIDÁCTICA DO BALONCESTO.
- 6 - ACCIÓNS DO XOGADOR CON BALÓN.
- 7 - ACCIÓNS DO XOGADOR SEN BALÓN CUN COMPAÑEIRO QUE O POSÚE.
- 8 - ACCIÓNS DO XOGADOR SEN BALÓN.
- 9 - ACCIÓNS COLECTIVAS DO EQUIPO CON BALÓN.
- 10 - ACCIÓNS COLECTIVAS DO EQUIPO SEN BALÓN.

FUNDAMENTOS DO BALONMÁN

- 1 - ORIXE E EVOLUCIÓN DO BALONMÁN
- 2 - ANALISE ESTRUCTURAL DO BALONMÁN: Estructura formal e funcional
- 3 - FUNDAMENTOS TÉCNICO-TÁCTICOS DO BALONMÁN
- 4 - FUNDAMENTOS TÁCTICO-ESTRATÉXICOS BÁSICOS DO BALONMÁN
- 5 - METODOLOXIA DIDÁCTICA DO BALONMÁN: Fases do proceso de ensino-aprendizaxe
- 6 - BALONMÁN ADAPTADO PARA A ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Saídas de estudo/prácticas de campo	2	4	6
Estudo de casos/análises de situacións	2	12	14
Prácticas de laboratorio	30	30	60
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	10	11
Sesión maxistral	20	20	40
Probas de tipo test	2	24	26
Probas de resposta curta	2	24	26
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	20	21
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Saídas de estudo/prácticas de campo	BALONMÁN: Existe a posibilidade de desprazarse a eventos deportivos de balonmán de polo menos dúas categorías diferentes para a observación en tempo real dos fundamentos técnico-tácticos do balonmán por parte de xogadores/as federados/as. O alumnado deberá facer o traballo solicitado na ficha deseñada para ese efecto co obxectivo de adquirir competencias de observación, rexistro e análise sistemática do xogo. Outra das saídas podería consistir na experimentación dunha modalidade máis recreativa do balonmán convencional (balonmán praia, etcétera)
Estudo de casos/análises de situacións	BALONMÁN: Para a adquisición de competencias do profesorado no deseño de progresións, metodoloxías didácticas acordes á situación ou caso propóranse diferentes casos prácticos que requirirán a toma de decisión dos elementos didácticos máis adecuados ao mesmo.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de habilidades básicas e/ou específicas e procedimentales relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvolveranse en espazos especiais con equipamento especializado: pavillón da Facultade (campo de xogo de baloncesto e de balonmán), tamén poderán utilizarse espazos naturais adaptados convenientemente (praia, campos máis pequenos, etc.).

Resolución de problemas e/ou exercicios	<p>BALONMÁN: Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia: por exemplo,</p> <p>1. o deseño e representación gráfica de situacións de xogo en función duns obxectivos e contidos didácticos previamente expostos.</p> <p>2. o deseño dunha sesión práctica de 45 minutos cuns obxectivos e contidos didácticos do balonmán concretos. O alumnado deberá asignar contidos e tarefas didácticas para cada unha das partes da sesión.</p> <p>Poderase solicitar ao alumnado que represente nas prácticas de laboratorio a sesión como medio de desenvolvemento das competencias didácticas específicas do baloncesto e/ou balonmán que se pretenden desenvolver na materia.</p> <p>Sería recomendable, por non dicir obrigatoria, polo menos unha tutoría no horario do profesorado, para a revisión da devandita sesión previamente á entrega e impartición definitiva.</p>
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	<p>En ""resolución de problemas"" (deseño de sesións) é obrigatoria a asistencia, polo menos, á clase presencial correspondente onde se explica o problema e/ou exercicio, así mesmo é moi recomendable a asistencia a titoría para a revisión previo á suposta impartición.</p> <p>Nos ""traballos tutelados"" , xa que é opcional, é obrigatoria a titoría para acordar o tema e os criterios en función dos que se fará o traballo. Así como o resto de titorías para o seu seguimento.</p>
Resolución de problemas e/ou exercicios	<p>En ""resolución de problemas"" (deseño de sesións) é obrigatoria a asistencia, polo menos, á clase presencial correspondente onde se explica o problema e/ou exercicio, así mesmo é moi recomendable a asistencia a titoría para a revisión previo á suposta impartición.</p> <p>Nos ""traballos tutelados"" , xa que é opcional, é obrigatoria a titoría para acordar o tema e os criterios en función dos que se fará o traballo. Así como o resto de titorías para o seu seguimento.</p>

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Saídas de estudo/prácticas de campo	<p>BALONMÁN: Asistencia e aproveitamento mediante a entrega das fichas e traballos vinculados ás mesmas. 0.25%</p>	0.25	CG1 CG7 CG9 CG15 CG25 CE1 CE4
Prácticas de laboratorio	<p>BALONCESTO: A asistencia ás prácticas é obrigatoria. Permítese un 10% de faltas. Os lesionados/as deben recoller a sesión e entregala. Valor da nota en baloncesto = 10%.</p> <p>BALONMÁN: A asistencia ás prácticas é obrigatoria debendo cumprirse un mínimo do 80%. É dicir, debe obterse un mínimo de 8 sobre 10 na asistencia.</p> <p>Este é un requisito imprescindible para poder ser evaluado na parte de "traballo ou resolución de problemas/exercicios .</p> <p>En caso de ausencia a algunha práctica que desexe xustificarse, debe presentarse a documentación pertinente nun prazo máximo de 15 días logo de dita ausencia. Non se admitirán xustificantes logo deste período salvo baixa permanente xustificada. Si a asistencia final non chega ao 80% mínimo, ou a nota de traballos/resolución de exercicios, que dependen de devandita asistencia ás prácticas de laboratorio estea en valores insuficientes, constituirán probas a valorar polo profesorado pero en ningún caso supoñerá que se considere a práctica como realizada.</p>	14.75	CG1 CG7 CG9 CG10 CG13 CG15 CG21 CG25 CE1 CE2 CE3 CE4 CE6

Probas de tipo test	<p>BALONCESTO:Selección dunha resposta correcta única entre 4 opcións. Os erros restan el 50% da puntuación de cada pregunta. 12,5%</p> <p>BALONMÁN: As probas de tipo test son de selección de resposta correcta única entre 4 opcións. Cada 3 preguntas mal resta unha ben. 5%</p> <p>Esta parte forma parte do exame teórico, que consta de probas de resposta test e curta, podendo incluírse unha de desenvolvemento ou longa: para aprobar debe alcanzarse o 5 sobre 10 puntos tanto en tipo test como curta (15%).</p> <p>Non se gardarán as partes aprobadas para a seguinte edición ou convocatoria salvo anuncio expreso do profesorado por anuncio ou mail a todo o alumnado.</p>	17,5	CG1 CG7 CG15 CE1 CE2 CE4 CE6
Probas de resposta curta	<p>BALONCESTO = 8%: deseño, descrición e representación gráfica de accións de xogo e/ou tarefas didácticas.</p> <p>BALONMÁN = 5%: deseño, descrición e representación gráfica de accións de xogo e/ou tarefas didácticas en función de obxectivos ou contidos didácticos concretos. Tamén se poderá solicitar a análise crítica e modificación/adaptación de secuencias de vídeo de xogo real ou simulado en función dos devanditos fundamentos didáctico xerais e específicos do deporte (do balonmán).</p> <p>Esta parte forma parte do exame teórico, que consta de probas de resposta test e curta, podendo incluírse unha de desenvolvemento ou longa: para aprobar debe alcanzarse o 5 sobre 10 puntos tanto en tipo test como curta (15%).</p> <p>Non se gardarán as partes aprobadas para a seguinte edición ou convocatoria salvo anuncio expreso do profesorado por anuncio ou mail a todo o alumnado.</p>	13	CG1 CG7 CG13 CG15 CG21 CE1 CE2 CE4 CE6
Resolución de problemas e/ou exercicios	<p>BALONCESTO (20%)</p> <p>BALONMÁN (25%): Este apartado rexerese polo que se desenvolve a continuación:</p> <p>Proba de obrigado cumprimento</p> <p>Requisitos imprescindibles para a súa elaboración e avaliación:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Asistencia mínima do 80% ás prácticas de laboratorio 2. Entrega dun traballo/exercicio por cada práctica de laboratorio realizada a condición de que se cumpra o requisito *nº1 (80% asistencia ás prácticas de laboratorio). 3. Para superar a materia debe superarse esta parte cun 50% dos puntos totais deste apartado (1/2 ou 10/20) <p>Poderase solicitar dous tipos de actividades formativas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Deseño de sesións prácticas completas de 45 minutos en función dunhas competencias, obxectivos e contidos didácticos, e modelo de *iniciación do balonmán. 2. Modificación, adaptación ou substitución de certas tarefas didácticas experimentadas nas prácticas de laboratorio en función duns obxectivos/contidos didácticos e do modelo de iniciación seguido na materia para comprobar a adquisición de competencias didácticas relacionadas co deporte do balonmán. Estas últimas tarefas constituirían o que se *podría chamar "memoria de prácticas" pero con tarefas de reflexión, resolución engadidas sobre as prácticas. <p>Contéplase a posibilidade de que devanditos traballos/exercicios expóñanse en pequeno grupo (4-5 persoas) en parte do tempo das prácticas de laboratorio (que en todo caso non superará o 25% das mesmas). Devandito deseño e exposición, en caso de levarse a cabo, farase en pequeno grupo de 4-5 persoas responsables.</p> <p>Unha parte da nota obterase realizando unha actividade de procura de información bibliográfica no catálogo e bases de datos específicas da biblioteca, seguindo uns criterios de relevancia, para a *fundamentación teórica dos exercicios ou problemas. Os Servizos da Biblioteca do Campus de Pontevedra, en convenio co Título de Grao en CC da Actividade Física e do Deporte, para o desenvolvemento das Competencias Informacionais, colaboran activamente no desenvolvemento didáctico desta actividade desde o seu deseño, implantación, intervención e avaliación.</p>	45	CG1 CG7 CG10 CG15 CG21 CG25 CE1 CE2 CE3 CE4 CE6

Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Esta proba forma parte do exame teórico da materia, conxuntamente co tipo test e curtas. Para a comprobación da adquisición das competencias de aplicación teórico-práctica da materia utilizarase esta proba. Valor dun 10% da parte teórica.	10	CG1 CG7 CG9 CG10 CG21 CG25 CE2 CE4
--	---	----	---

Outros comentarios e avaliación de Xullo

BALONMÁN: será obrigatorio superar e cumprir os requisitos mínimos de cada unha das partes estipuladas anteriormente e que resumen a continuación:

1. Prácticas de laboratorio (4,75%) e saídas de estudo/prácticas de campo (0,25%): requisito chegar aos 8 de 10 puntos = 80% de asistencia das prácticas e saídas. (5% en total). Requisito básico indispensable a superar para poder presentarse ao seguinte apartado.
2. Traballos, deseño de sesións e "memoria" de prácticas (que inclúe resolución de exercicios ou supostos sobre ditas prácticas): requisito aprobar cun 5 sobre 10 puntos (25% nota). Para ser avaliado no devandito apartado debe superarse o apartado 1.
3. Exame teórico: consta de probas de resposta test e curta, podendo incluírse unha de desenvolvemento ou longa: para aprobar debe alcanzarse o 5 sobre 10 puntos tanto en tipo test como curta (20%). Non se gardarán as partes aprobadas para a seguinte edición ou convocatoria salvo anuncio expreso do profesorado por anuncio ou *mail a todo o alumnado.

NOTA FINAL NA MATERIA DE FUNDAMENTOS DOS DEPORTES COLECTIVOS *I

Para realizar o cálculo da nota final é requisito que a nota de cada cada bloque temático por separado (baloncesto e balonmán) sexa como como mínimo dun 4 sobre 10.

Se a nota final dun dos bloques (deporte) non chega ao 4 sobre 10, a materia estará suspensa, independentemente de que no outro bloque ou deporte aprobase ou teña moi boa nota.

As notas das partes ou bloques aprobados poderanse gardar para convocatorias posteriores en función do que describa o apartado "Segunda convocatoria (e/ou seguintes)

SEGUNDA CONVOCATORIA (E/Ou SEGUINTES)

En 2ª convocatoria ou edición os criterios de avaliación serán os mesmos que na primeira coa excepción de alcanzar o 80% de asistencia a clase (aspecto imposible de suplir ou recuperar se non se cumpriu coa presencialidade).

Só se gardarán as notas das diferentes partes aprobadas da materia para a 2ª edición ou convocatoria do curso académico 2013-14. Unha vez superado devandito período o alumnado deberá volver cursar e superar ditas partes seguindo os criterios de avaliación da guía docente aprobada para o/o curso/*s seguinte/s.

Bibliografía. Fontes de información

BÁSICAS:

1. GRAÇA, A. Y OLIVEIRA, J. (1997). La enseñanza de los juegos deportivos. Barcelona: Paidotribo.
2. WISSEL, H. (1996). Baloncesto aprender y progresar. Paidotribo, Barcelona.
3. MARIOT, J (1995). Balonmano: De la escuela a las asociaciones deportivas. Lleida: Agonos
4. ESPAR, X. (2001). Balonmano. Barcelona : Martínez Roca

COMPLEMENTARIAS:

- BAYER, C. (1986). La enseñanza de los juegos deportivos colectivos. Hispano Europea. Barcelona.
- BLAZQUEZ, D. (1995). La iniciación deportiva y deporte escolar. INDE, Barcelona.
- HERNÁNDEZ MORENO, J y OTROS (2000) La iniciación a los deportes desde su estructura y dinámica. INDE. Barcelona.
- Gª EIROA, J. (2000). Deportes de equipo. INDE, Barcelona.
- LASIERRA G. Y LAVEGA P (1993). 1015 juegos y formas jugadas de iniciación a los deportes de equipo. Paidotribo, Barcelona.

- SAMPEDRO J (1999) Fundamentos de la táctica deportiva. Gymnos, Madrid.
- WWW.jes-soft.com/playbook/

COMPLEMENTARIA (BALONCESTO):

- BOSC, G. (1.996). Baloncesto iniciación y perfeccionamiento. Hispano Europea, Barcelona.
- KRAUSE V., MEYER D. and MEYER J. (1999). BasketballSkills & Drills. Human kinetics. USA. (2 CDs).
- TOUS, J. (1999). Reglamento de baloncesto comentado. Paidotribo, Barcelona.
- VARY, P (1995). 1000 ejercicios y juegos en baloncesto. Hispano Europea, Barcelona.
- BOSC, G. Y POULAIN T. (1996). Baloncesto, de la escuela... a las asociaciones deportivas. Agonos. Lérida.
- DERIO J. A. (1990). Metodología de baloncesto. Paidotribo, Barcelona.
- JUNOY, J (1996). La actividad física y deportiva extraescolar en los centros educativos. Baloncesto. MEC, Madrid.
- PEYRÓ, R. (1990). Manuapara escuelas de baloncesto. Gymnos, Madrid.
- TAVARES F., JANEIRA M.A., GRAÇA A., PINTO D. Y BRANDAO E. (2001). Tendencias actuais da investigación em basquetebol.Universidade de Oporto.

COMPLEMENTARIA (BALONMANO):

- Antón, J. (2001). Balonmano recreativo, para todos y en cualquier lugar. Madrid: Gymnos.
- Antón, J. (1990). Balonmano: Fundamentos y etapas de aprendizaje. Madrid: Gymnos.
- Antón, J. (1994). Balonmano: Metodología y alto rendimiento. Barcelona : Paidotribo.
- Antón, J. (2002). Balonmano. Táctica grupal defensiva: concepto, estructura y metodología. Granada: Grupo Editorial Universitario.
- Antón, J. (1998). Balonmano. Táctica grupal ofensiva: concepto, estructura y metodología. Granada: Grupo Editorial Universitario.
- Bayer, C. (1987). Técnica de balonmano: la formación de jugador. Barcelona: Hispano-Europea.
- Bonnefoy, G. (1999). Deportes para jugar en equipo. Enseñar balonmano para jugar en equipo. Barcelona: Inde.
- Czerwinski, J. (1993). Ebalonmano: Técnica, táctica y entrenamiento. Barcelona: Paidotribo.
- Federación Española de Balonmano (1995). Minibalonmano. Madrid: Gymnos.
- Kissling, R. (1995). 1000 ejercicios y Juegos de balonmano. Madrid: Gymnos
- Lasierra, G. (2001). 1013 ejercicios y juegos aplicados a balonmano. Barcelona: Paidotribo
- Latskevits, L.A. (1991). Balonmano. Barcelona: Paidotribo.
- Muller, M (1996). Balonmano: entrenarse jugando. Barcelona: Paidotribo
- Barcnas, D Y Roman, J. (1991). Balonmano: Técnica y metodología. Madrid: Gymnos.
- Ticó, J. (2000). 1013 Ejercicios y juegos polideportivos. Paidotribo, Barcelona.

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Fundamentos dos deportes colectivos II/P02G050V01403

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Fundamentos da motricidade/P02G050V01204

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Educación: Aprendizaxe e control motor na educación física e o deporte/P02G050V01102

Fundamentos da motricidade/P02G050V01204

Xogo motor/P02G050V01105

DATOS IDENTIFICATIVOS**Fundamentos dos deportes individuais**

Materia	Fundamentos dos deportes individuais			
Código	P02G050V01304			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	1c
Idioma	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Cancela Carral, José María Martínez Patiño, María José			
Profesorado	Cancela Carral, José María Martínez Patiño, María José			
Correo-e	chemacc@uvigo.es mjpatino@uvigo.es			
Web	http://www.healthyfit.es			
Descrición xeral	Análisis del proceso de enseñanza-aprendizaje de la natación y atletismo			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.	- saber
CG10	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do deporte.	- saber
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber facer
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	- saber facer
CG15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.	- saber facer
CG18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.	- saber facer
CG20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.	- saber
CG23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.	- saber - saber facer
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- Saber estar / ser
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersonal e traballo en equipo.	- Saber estar / ser
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecer e comprender os fundamentos do deporte do atletismo e natación.	CG7 CG10
Seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade a desenvolver no atletismo e natación.	CG23 CG26
Aplicar na práctica dos coñecementos adquiridos sobre o ensino do Atletismo e Natación.	CG10 CG12 CG15
Adquirir actitudes didácticas e pedagóxicas adaptadas á metodoloxía do ensino do atletismo e natación.	CG15 CG20 CG25 CG26

Ser capaz de realizar programación de actividades do atletismo e natación.	CG14 CG15 CG18
Localizar a información necesaria nas fontes bibliográficas específicas e xerais relacionadas co atletismo e natación.	CG7 CG14
Coñecer e utilizar con precisión a terminoloxía específica propia do noso ámbito nos deportes de atletismo e natación.	CG7 CG10 CG14
Analizar de forma crítica as exposicións de diversos autores ou teorías	CG24 CG25 CG26

Contidos

Tema

Parte I: ATLETISMO

ATLETISMO

*UD. *I: As carreiras: Presentación da materia. As carreiras.

Conceptos básicos da evolución histórica das carreiras, as saídas de tacos e de pé, as substitucións e os valos. Conceptos básicos das regras principais aplicables á iniciación das carreiras, as saídas de tacos e de pé, as substitucións e os valos. Bases estruturais fundamentais da técnica de carreira, da técnica da saída de tacos e de pé, da técnica e estratexia do cambio da testemuña e da técnica do paso do valo. Principios xerais e específicos da observación sistemática da técnica de carreira, da técnica da saída de tacos e de pé, da técnica e estratexia do cambio da testemuña e da técnica do paso do valo. Sesións prácticas de cada unha das técnicas que compoñen a *UD.

UD. II: Os saltos: Conceptos básicos da evolución histórica do salto de lonxitude, do triplo salto, do salto de altura e do salto con pértega. Conceptos básicos das regras principais aplicables á iniciación do salto de lonxitude, do triplo salto, do salto de altura e do salto con pértega. Bases estruturais fundamentais da técnica do salto de lonxitude, da técnica do triplo salto, da técnica do salto de altura e da técnica do salto con pértega. Principios xerais e específicos da observación sistemática da técnica do salto de lonxitude, da técnica do triplo salto, da técnica do salto de altura e da técnica do salto con pértega. Sesións prácticas de cada unha das técnicas que compoñen a *UD.

UD. III: Os lanzamentos: Conceptos básicos da evolución histórica do lanzamento de peso, do lanzamento de disco, do lanzamento de xavelina e do lanzamento de martelo. Conceptos básicos das regras principais aplicables á iniciación do lanzamento de peso, do lanzamento de disco, do lanzamento de xavelina e do lanzamento de martelo. Bases estruturais fundamentais da técnica do lanzamento de peso, da técnica do lanzamento de disco, da técnica do lanzamento de xavelina e da técnica do lanzamento de martelo. Principios xerais e específicos da observación sistemática da técnica do lanzamento de peso, da técnica do lanzamento de disco, da técnica do lanzamento de xavelina e da técnica do lanzamento de martelo. Sesións prácticas de cada unha das técnicas que compoñen a UD.

UD. IV: As probas combinadas: Conceptos básicos da evolución histórica das probas combinadas. Conceptos básicos das regras principais aplicables á iniciación das probas combinadas. Conceptos básicos de xogando ao atletismo. Estructuración das prácticas. Sesións prácticas de xogando ao atletismo.

As probas combinadas.

Parte II: NATACIÓN	Natación
UD. I: Formulacións das actividades acuáticas: Presentación da materia cunha introdución aos diferentes tipos de actividades que se desenvolven na actualidade no ámbito da actividade acuática e dos factores que inciden na elección das diferentes formulacións.	Actividades acuáticas
UD. II: Metodoloxía do proceso de ensino da natación. Tendencias actuais no ensino da natación. Aplicación dos estilos de ensino, análise das variables e condicionantes que inciden na elaboración dun programa de actividades acuáticas desde o punto de vista didáctico.	Metodoloxía
UD. III: Etapa de adaptación ao medio acuático. Coñecer os procesos básicos de iniciación e familiarización co medio acuático. Coñecer os mecanismos de execución, variables e procesos no ensino da respiración. Coñecer os factores que inflúen nos mecanismos de flotación, propulsión e resistencia así como nos procesos de ensino dos mesmos.	Etapas de adaptación
UD. IV: Etapa de dominio do medio acuático. Presentación das habilidades e destrezas básicas aplicadas ao ámbito da natación: conceptos e procesos de aprendizaxe.	Etapa de dominio
UD. V: Descrición básica das técnicas de natación. Introducción histórica da evolución ao longo do tempo da técnica do catro estilos: crol, costas, braza e bolboreta. Descrición e análise das bases estruturais de cada un dos estilos: posición do corpo, traxectorias básicas dos brazos, acción de pernas, respiración e coordinación completa dos movementos. Descrición e coñecemento das técnicas de saídas e viraxes de cada un dos estilos de nado e probas de estilo individual.	Técnicas de natación.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30	30	60
Actividades introdutorias	2	3	5
Saídas de estudo/prácticas de campo	3	6	9
Traballos tutelados	5	10	15
Prácticas de laboratorio	45	90	135
Probas de tipo test	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición oral con apoio audiovisual dos contidos da materia objeto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Actividades introdutorias	O profesor expoñerá os aspectos básicos da materia

Saídas de estudio/prácticas de campo	Asistencia a actividades formativas fora da uvigo, para analizar o funcionamento de programas acuáticos
Traballos tutelados	Desenvolvemento de traballo en grupo sobre a *tematica da *asignatura e *tutorizados polo docente.
Prácticas de laboratorio	Desenvolveranse os conceptos prácticos sobre os deportes individuais de *natación e *atletismo

Atención personalizada

	Descrición
Traballos tutelados	El alumno recibirá atención individualizada en el horario de tutorías establecido a tal fin durante todo el curso académico. Para las consulta del horario de tutorias y el lugar se debe consultar la web de la Facultade de Ciencias da Educación e do deporte. (webs.uvigo.es/feduc)

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	O bloque temático de ATLETISMO será avaliado cun exame de preguntas para desenvolver / cuestións de múltiple elección ou de resposta curta.	25	CG7 CG10 CG14 CG15 CG23
Prácticas de laboratorio	En el bloque temático de ATLETISMO, Se evalua en esta metodoloxía las prácticas de la asignatura que serán supervisadas en un exámen práctico de todas o alguna de las prácticas realizadas. Se evaluará con el 50% de la nota final. En esta nota final se tendrán en cuenta las exposiciones prácticas realizadas en las clases a lo largo del curso. No bloque de NATACIÓN a avaliación sera apto/no apto.	25	CG7 CG10 CG12 CG15 CG18 CG20 CG24 CG25 CG26
Traballos tutelados	No bloque de NATACIÓN desenvolveranse traballos propostos polo docente nos cales o alumno mediante o traballo en grupo debera analizar os puntos que se determinen no temario. Se a planificación o permite estes traballos expoñeranse e defendeeran en clase.	30	CG7 CG10 CG14 CG15 CG23
Probas de tipo test	O bloque temático de NATACIÓN será avaliado cun exame de preguntas para desenvolver / cuestións de múltiple elección ou de resposta curta.	20	CG7 CG10 CG12 CG15 CG18 CG20 CG24 CG25 CG26

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Será necesario superar ambos bloques: NATACIÓN Y ATLETISMO para superar la materia.

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA FUNDAMENTAL del BLOQUE TEMÁTICO DE ATLETISMO

Bravo Ducal, J. (2008). "Atenas 1896 Atenas 2004, más de un siglo de atletismo olímpico". Madrid: Ed. Real Federación

Española de Atletismo.

Campos Granell, J. y ENRIQUE GALLACH, J. (2004). "Técnicas de atletismo. Manual práctico de enseñanza". Barcelona: Ed. Paidotribo.

García, J., Durán, y Sainz, A. (2004). "Jugando al atletismo". Madrid: Ed. Real Federación Española de Atletismo.

Hornillos, I. (2000). "Atletismo". Barcelona: Ed. Inde.

Seners, P. (2000). "Didáctica del Atletismo". Barcelona: Ed. Inde.

Valero, A. y Conde, J. L. (2003). "La iniciación al atletismo a través de los juegos" (El enfoque ludotécnico en el aprendizaje de las disciplinas atléticas). Málaga: Ed. Aljibe.

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA:

Piasenta, J. (2000). "Aprender a Observar: Formación para la observación del comportamiento del deportista". Barcelona: Ed. Inde.

Parte II: NATACIÓN I

BIBLIOGRAFÍA FUNDAMENTAL DEL BLOQUE TEMÁTICO DE NATACIÓN

Cancela, JM et al (2008) Tratado de Natación. De la iniciación al perfeccionamiento (Vol1). Barcelona. Ed. Paidotribo.

Cancela, JM et al (2008) Tratado de Natación. De perfeccionamiento al Alto rendimiento (Vol2). Barcelona. Ed. Paidotribo.

Cancela, JM et al (2003) La iniciación deportiva: La natación. Sevilla. Ed. Wanceulen.

Chollet, D (2003). Natación deportiva : enfoque científico : bases biomecánicas, técnicas y psicológicas : aprendizaje, evaluación y corrección de las técnicas de natación Barcelona: Ed.Inde.

Federación Española de Natación (2005) Reglamento de natación Madrid. Ed. Federación Española de Natación.

Franco. P.: Navarro, F. (1980) Natación. Habilidades acuáticas para todas las edades. Ed. Hispano-Europea. Barcelona

Maglischo, E.W. (1995) Nadar más rápido : tratado completo de natación. Barcelona Ed. Hispano Europea

Martín, O. (1993) Juegos y recreación deportiva en el agua Madrid: Ed. Gymnos.

Moreno Murcia, J. A. (1998) Bases metodológicas para el aprendizaje de las actividades acuáticas educativas Ed. INDE. Barcelona

Navarro, F, (1990) Hacia el dominio de la natación Madrid: Ed. Gymnos.

Navarro, F. (1995) Iniciación a la natación manuales para la enseñanza. Ed. Gymnos. Madrid

Noble, J. (2001) Natación para niños: juegos y actividades Ed.: Tutor, D.L. Madrid.

Pansu, Claudie. (2002) El agua y el niño : un espacio de libertad, unas relaciones privilegiadas. Ed. INDE.Barcelona.

Schmitt,P.(2000) Nadar: del descubrimiento al alto nivel: un enfoque innovador en la enseñanza de la natación. Ed. Hispano Europea. Barcelona.

Katz, J. (2000) Ejercicios en el agua para todos. Ed: Tutor, D.L. Madrid

Noble, J. (2001) Natación para niños: juegos y actividades Ed.: Tutor, D.L. Madrid

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS**Fisioloxía: Fisioloxía do exercicio II**

Materia	Fisioloxía: Fisioloxía do exercicio II			
Código	P02G050V01401			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Idioma	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	García Soidan, José Luís			
Profesorado	García Soidan, José Luís Silva Alonso, Telmo			
Correo-e	jlsoidan@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CE1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas	- saber - saber facer
CE2	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación escolar	- saber - saber facer
CE3	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, na proposta de tarefas nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte	- saber - saber facer
CE4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas	- saber - saber facer
CE6	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e do deporte	- saber - saber facer
CE9	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica actividade físico-deportiva na poboación que realiza adestramento deportivo	- saber - saber facer
CE13	Capacidade para avaliar a condición física e prescribir exercicio físico orientado cara á saúde	- saber - saber facer
CE14	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación adulta, maiores e discapacitados	- saber - saber facer
CE15	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde do desenvolvemento das actividades físicas inadecuadas entre a poboación que realiza práctica física orientada á saúde	- saber - saber facer
CE16	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais ao campo da actividade física e a saúde	- saber - saber facer
CE17	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físico-deportivas orientada á saúde	- saber - saber facer
CE27	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica das actividades físico-deportivas recreativas para toda a poboación	- saber - saber facer
CE29	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde, da práctica de actividades físicas inadecuadas nos practicantes de actividade físico-deportiva recreativa	- saber - saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e o Deporte.	CE1
Coñecemento e comprensión dos factores fisiolóxicos e biomecánicos que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	CE3

Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano.	CE4
Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	CE2
Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica actividade físico-deportiva na poboación que realiza adestramento deportivo	CE2 CE6 CE9 CE13 CE14 CE17 CE27
Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais ao campo da actividade física e a saúde	CE16
Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde, da práctica de actividades físicas inadecuadas nos practicantes de actividade físico-deportiva recreativa	CE15 CE29

Contidos

Tema	
BLOQUE TEMÁTICO I. FISIOLOXÍA DO EXERCICIO E PROBAS DE ESFORZO.	Tema 1. Modificacións e Adaptacións cardio-vasculares producidas polo esforzo e o exercicio físico. Tema 2.-Modificacións e adaptacións sanguíneas inducidas polo esforzo e o exercicio físico. Tema 3. Ventilación, transporte de osíxeno (O2) e dióxido de carbono (CO2) en esforzo.
BLOQUE TEMÁTICO II. CINEANTROPOMETRÍA E NUTRICIÓN DEPORTIVA.	TEMA 4. Estudio do peso e da composición corporal. Tema 5.-Bases fisiolóxicas e principios da Nutrición deportiva.
BLOQUE TEMÁTICO III. FISIOLOXÍA DO RENDIMENTO FÍSICO	Tema 6. Equilibrio ácido-base e Función Renal. Tema 7. Fatiga e Síndrome de Sobreentrenamento.
BLOQUE TEMÁTICO IV. FISIOLOXIA DO EXERCICIO E AXENTES EXTERNOS. PREVENCIÓN E SAÚDE.	Tema 8. Respostas fisiolóxicas ante distintas situacións ambientais. Tema 9.- Relacións entre o exercicio físico, saúde e prevención de enfermidades.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	22.5	0	22.5
Traballos tutelados	2.5	2.5	5
Prácticas de laboratorio	60	45	105

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia
Traballos tutelados	A cada grupo se lle asignará un traballo relacionado cos contidos da materia, que deberá desenrolar o longo do cuadrimestre, e presentar o último día de clase. No calendario están sinalados os días dos traballos tutelados.
Prácticas de laboratorio	Aplicación a nivel práctico da teoría dun ámbito de coñecemento nun contexto determinado. Exercicios prácticos a través dos diversos laboratorios.

Atención personalizada

	Descrición
Traballos tutelados	Atención en pequenos grupos para verificar os coñecementos adquiridos. E orientación sobre os traballos que deben presentar para a súa avaliación.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	A avaliación das sesións maxistras realizarase mediante preguntas tipo test de resposta única, sobre tódolos temas recollidos nos contidos da materia.	55	CE1 CE2 CE3
	A puntuación total deste apartado será de 5.5 puntos.		CE4

Prácticas de laboratorio	* Asistencia ao 80% ou máis das prácticas.... 3 puntos	30	CE3 CE6 CE9 CE13 CE14
Traballos tutelados	*Traballos presentados (3): 1.5 puntos, desglosados en: -Traballo 1...0,5 puntos -Traballo 2...0,5 puntos -Traballo 3...0,5 puntos	15	CE3 CE14 CE15 CE16 CE17 CE27 CE29

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Para superar a materia, o alumnado deberá obter 5 puntos ou máis, sumando a parte teórica, a práctica e os traballos. Para poder realizar o exame teórico, e preciso que o alumno asistise o 80% das prácticas.

Cada un dos tres traballos valorarase cos seguintes criterios: a)Presentación correcta; b)Contido adecuado; c)Figuras e Taboas pertinentes; d)Referencias bibliográficas de artigos indexados (mínimo de 4).

A superación das prácticas de Laboratorio gárdase ata a terceira convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFIA BASICA:

- López Chicharro. FISIOLÓGÍA DEL ENTRENAMIENTO AERÓBICO. 2013
- Calderón Montero. Fisiología Humana aplicada a la actividad física. Ed. Panamericana. 2012.
- Powers Scott. Exercise Physiology: Theory and Application to Fitness and Performance. 2012.
- McArdle, William D. Essentials of exercise physiology. Lippincott Williams & Wilkins, Baltimore, MD, 2006.
- Lopez Chicharro J, Hernández Vaquero M. Fisiología del Ejercicio. Ed. Panamericana, 3ª edición, Madrid 2006.
- Wilmore JH, Costill DL. Fisiología del Esfuerzo y del Deporte. Ed. Paidotribo, 5ª Edición, Barcelona, 2004.
- Astrand PO, Rodahl K. Fisiología del trabajo físico. Ed. Panamericana, 3ª Edición. Buenos Aires, 1992.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTARIA:

- 1.- Mora Rodríguez, Ricardo. Fisiología del deporte y el ejercicio: prácticas de campo y laboratorio. Ed. Médica Panamericana, Madrid, 2009.
- 2.-Villa JG., Córdova A., González J. Nutrición del Deportista. Ed. Gymnos. Madrid, 2000.
- 3.-Legido Arce JC., Segovía Martínez JC., L-Silvarrey Varela FJ. Manual de Valoración Funcional. Ediciones Eurobook, Madrid, 1996.
- 4.-George JD., Garth Fisher A., Vehrs PR. Test y Pruebas Físicas. Ed. Paidotribo. Barcelona, 1996.
- 5.-López-Chicharro J, Legido JC. Umbral Anaeróbico. Ed. Interamericana, Madrid 1991.
- 6.-López-Chicharro J. Transición Aeróbica-Anaeróbica. Ed. Master Line & Prodigio SL, Madrid, 2004.
- 7.-Terreros JL., Navas F. Valoración Funcional, Aplicaciones al entrenamiento deportivo. Ed. Gymnos. Madrid, 2003.
- 8.- Córdova Martínez A. La Fatiga muscular en el rendimiento deportivo. Ed. Síntesis, Madrid 1997.
- 9.- Barbany JR. Fisiología del Ejercicio Físico y del Entrenamiento. Ed. Paidotribo, Barcelona 2002.

- 10.-Fernández-García B., Terrados N. La Fatigadel Deportista. Ed. Gymnos. Madrid, 2004.
- 11.-Córdova A, Álvarez de Mon M. Inmunidad en el Deporte. Ed.Gymnos, Madrid, 2001.
- 12.- Bernadot D. Nutición deportiva avanzada. Ed. Tutor: Madrid. 2007.
- 13.- Clark N. La guía de la nutrición deportiva. Ed. Paidotribo: Badalona. 2006.
- 14.- Burke L. Nutrición en el Deporte. Ed. Panamericana: Madrid. 2010.
- 15.-Cabañas MD, Esparza F. (Coords.) Compendio de Cineantropometría. CTO D.L.: Madrid. 2009.

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Fisioloxía: Fisioloxía do exercicio I/P02G050V01104

Outros comentarios

Para aprobar a asignatura é importante ter superada a asignatura Fisioloxía do Exercicio I.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Expresión corporal e danza**

Materia	Expresión corporal e danza			
Código	P02G050V01402			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Idioma				
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Fernández Villarino, María de los Ángeles			
Profesorado	Fernández Villarino, María de los Ángeles			
Correo-e	marianfv@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	- saber
CG4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	- saber
CG6	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano.	- saber
CG7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.	- saber
CG8	Coñecemento e comprensión da estrutura, función e desenvolvemento das diferentes manifestacións da motricidade humana.	- saber
CG9	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do exercicio físico, xogo motor, danza, expresión corporal e actividades na natureza.	- saber
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- saber - Saber estar / ser
CG15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino- aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.	- saber - saber facer
CG20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.	- saber - saber facer
CG23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.	- saber facer
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- saber facer - Saber estar / ser
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersonal e traballo en equipo.	- saber facer - Saber estar / ser
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- saber facer
CE1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas	- saber - saber facer
CE4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas	- saber
CE5	Capacidade para planificar, desenvolver e avaliar a realización de programas de deporte e actividade física escolar	- saber facer

CE6	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e do deporte	- saber facer
CE18	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado, para cada tipo de actividade que practique a poboación de adultos, maiores e discapacitados	- saber - saber facer
CE25	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de actividades físico-deportivas recreativas	- saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
- Coñecer os fundamentos básicos da expresión corporal e da danza.	CG1 CG2 CG7 CG8 CG9 CG23 CE1 CE6 CE18 CE25
- Entender a expresión corporal e a danza como medio de comunicación interpersonal.	CG4 CG6 CG15 CE5
- Diferenciar os compoñentes da expresión corporal e a danza e o seu contido educativo.	CG7 CG8 CG20 CG26 CE1 CE4
- Ser capaz de planificar e programar actividades de Expresión Corporal e Danza	CG7 CG8 CG9 CE1 CE4 CE5 CE6
- Buscar información e recursos para actuar ante as dificultades de práctica motriz dos alumnos	CG2 CG8 CG9 CG15 CG23 CE1 CE4 CE18
- Ser capaz de planificar para avaliar	CG13 CG15 CG26 CE1 CE5 CE25
- Favorecer o traballo en equipo	CG24 CG25 CG26
- Fomentar no alumnado actitudes de respecto á diversidade e á interculturalidade	CG8 CG15 CE1
- Xerar inquietude e motivación cara á profundización no estudo da danza e a expresión corporal	CG25 CG26 CE1

Contidos

Tema

Teórico. 1. A expresión corporal e a danza no contexto educativo	1.1 A expresión corporal e a danza nos diferentes curriculums educativos 1.2. Obxectivos e bloques de contidos 1.3. Carácter global e interdisciplinar 1.4. A expresión corporal e a danza como medio de integración
Teórico. 2. Consideracións básicas en torno ao corpo e a comunicación	2.1. O corpo 2.1. A linguaxe do corpo
Teórico. 4. Expresión corporal. Aproximación conceptual e formulación didáctica	3.1. Presupostos teóricos da expresión corporal. 3.2. Didáctica da expresión corporal
Teórico. 3. As dimensións e os compoñentes do movemento expresivo	4.1. Os preliminares 4.2. A dimensión corporal 4.3. A toma de conciencia do corpo expresivo 4.4. A dimensión espacial 4.5. A dimensión temporal 4.6. A dimensión dinámica 4.7. A dimensión extensiva 4.8. A dimensión relacional
Teórico. 5. Aproximación á danza como manifestación corporal expresiva	5.1. Primeiras reflexións ao redor da danza e a súa relación coa expresión corporal 5.2. Breve revisión histórica da evolución da danza
Teórico. 6. Formulación didáctica da danza	T.6.1. Orientacións en practica da danza T.6.2. Didáctica da danza
Teórico. 7. Práctica e a análise da danza educativa	T.7.1. Os contextos da danza educativa T.7.2. As unidades estruturais e a danza educativa T.7.3. A danza educativa e as habilidades expresivas
Práctico. 1. Presentación e coñecemento do grupo	P.1.1. O grupo clase ante as actividades de expresión corporal e danza P.1.2. Presentación e coñecemento do grupo
Práctico. 2. Ritmo	P.2.1. Ritmos internos e ritmos externos P.2.2. Compoñentes do ritmo desde o punto de vista musical P.2.3. Adaptación do movemento a diferentes ritmos musicais P.2.4. Valoración expresiva do movemento e do ritmo
Práctico. 3. Espazo	P.3.1. Valoración expresiva do espazo p.3.2. Análise dos compoñentes do espazo P.3.3. Tipos de espazos P.3.4. Figuras e volumes
Práctico. 4. O corpo e o movemento	P.4.1. Aproximación á danza clásica P.4.2. Colocación corporal P.4.3. Elementos básicos P.4.4. Características e recursos educativos da danza clásica
Práctico. 5. Danzas dos animais	P.5.1. A danza educativa e o traballo interdisciplinar P.5.2. Danzas dos animais
Práctico 6. Danzas do Mundo	P.6.1. A danza educativa e o traballo intercultural. P.6.2. Danzas do mundo
Práctico 7. Composición coreográfica	P.7.1. Proceso de construción Coreográfica

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30	15	45
Prácticas de laboratorio	30	30	60
Resolución de problemas e/ou exercicios	12	12	24
Traballos tutelados	8.5	8.5	17
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Traballos e proxectos	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición da profesora sobre as ideas e contidos básicos da materia
Prácticas de laboratorio	Vivenciación dos contidos prácticos da materia guiados pola profesora
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exporanse pequenas tarefas e problemas que se resolverán virtualmente mediante a plataforma de teleformación Tem@. Ademais realizarase unha coreografía final e puntualmente traballarase sobre artigos científicos relacionados coa materia e que proporcionará a profesora

Traballos tutelados Todos os traballos necesarios para a superación da materia serán tutelados no seu transcurso, ben de maneira presencial cando se desenvolvan deste xeito; ben de maneira virtual.

Atención personalizada

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realizaranse, ademais das titorías específicas para a materia, a través do correo electrónico e do uso da plataforma de teleformación Tem@
Traballos tutelados	Realizaranse, ademais das titorías específicas para a materia, a través do correo electrónico e do uso da plataforma de teleformación Tem@
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realizaranse, ademais das titorías específicas para a materia, a través do correo electrónico e do uso da plataforma de teleformación Tem@
Traballos e proxectos	Realizaranse, ademais das titorías específicas para a materia, a través do correo electrónico e do uso da plataforma de teleformación Tem@

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral		50	CG1 CG2 CG4 CG6 CG7 CG8 CG9 CG20 CG23 CE1 CE4 CE5 CE6 CE18 CE25
	Elaboración de un mapa conceptual de los contenidos de la materia que se elaborará a lo largo del curso y que se defenderá mediante exposición oral al finalizar los contenidos		
Resolución de problemas e/ou exercicios	A realización de tarefas propostas sobre artigos científicos e a resolución de investigacións respecto dos contidos da materia	0	
Traballos e proxectos	En este apartado valoraremos el proceso de construcción coreográfica y el resultado de la misma. Se ponderará en este apartado el proceso con un 80% y el resultado con un 20%. El proceso se controlará con la elaboración, por parte del profesorado, de un diario individualizado de cada grupo, de las sesiones desarrolladas para la elaboración de la coreografía	50	CG13 CG15 CG24 CG25 CG26

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A cualificación final da materia calcularase a partir da suma das notas parciais de cada metodoloxía de avaliación, é dicir: mapa conceptual (50%) + valoración do proceso de elaboración da coreografía (50%); a condición de que se supere o 50% de cada unha das partes. Cando o alumno necesite de máis dunha convocatoria para superar a materia, gardaranse notas parciais durante a segunda edición da convocatoria; é dicir, na convocatoria de xullo manteranse aquelas notas parciais que o alumnado teña superadas, e só presentarán aquelas que non superaron. Polo tanto, para as demais convocatorias, o alumnos deberá concorrer a unha proba escrita de pregunta curta para superar a materia.

Bibliografía. Fontes de información

- Sefchovich, G. , Expresión corporal y creatividad, 2005, Trillas. Eduforma
- Learreta Ramos, B.; Ruano Arriaga, K. y Sierra Zamorano, M.A., Didáctica de la expresión corporal: talleres monográficos, 2006, Inde
- Martínez López, E. , Ritmo y expresión corporal mediante coreografías, 2006, Paidotribo
- Motos Teruel, T. , Prácticas de la expresión corporal, 2007, Ñaque

Trias, N.; Pérez, S. y Araújo, J. , Juegos de música y expresión corporal, 2007, Parramón

Chazín, S.M., Juegos de expresión corporal para niños, 2007, CCS

Montesinos Ayala, D. , La expresión corporal. Su enseñanza por el método natural evolutivo, 2004, Inde

Markessinis, A., Historia de la Danza desde sus orígenes, 1995, Librerías Deportivas Esteban Sanz Martier, S.L.

Castañer, M. y Camerino, O., Unidades didácticas para primaria I. Bailando en la escuela. El cuerpo expresivo. Material alternativo y percepción, 1992, Inde

Ortiz Camacho, M.M., Expresión corporal: una propuesta didáctica para el profesorado de educación física, 2002, Granada. Grupo Editorial Universitario

García Ruso, H., La danza en la escuela, 1997, Inde

Motos Teruel, T., Iniciación a la expresión corporal: una propuesta didáctica para el profesorado de educación física, 1983, Editorial humanitas

Learreta Ramos, B., Los contenidos de la expresión corporal, 2005, Inde

Santiago Martínez, P., Expresión corporal y comunicación: teoría y práctica de un programa, 2004, Amarú

Kalmar, D., ¿Qué es la expresión corporal?: a partir de la corriente de trabajo creada por Patricia Stokoe, 2005, Lumen

Viti, E. , la danza per i Bambini: metodologia della danza educativa, 2006, Gremese

Recca, M. , ¿Qué es la danza-movimiento terapia?: el cuerpo en danza, 2005, Lumen

Abad Carlés, A., Historia del ballet y la danza moderna, 2004, Alianza Editorial D.L.

Castañer, M., Expresión corporal y danza, 2000, Inde

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS**Fundamentos dos deportes colectivos II**

Materia	Fundamentos dos deportes colectivos II			
Código	P02G050V01403			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	2c
Idioma				
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Tourino González, Carlos Francisco Lago Peñas, Carlos			
Profesorado	Lago Peñas, Carlos Tourino González, Carlos Francisco			
Correo-e	tourinog@gmail.com clagop@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	- saber
CG7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.	- saber
CG15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.	- saber
CE1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas	- saber
CE3	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, na proposta de tarefas nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte	- saber facer
CE4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas	
CE7	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar o proceso de adestramento nos seus distintos niveis	- Saber estar / ser
CE8	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, durante o proceso do adestramento deportivo	
CE11	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de adestramento deportivo	
CE14	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación adulta, maiores e discapacitados	

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Desenrolar programas de adestramento	CG4 CG7 CG15 CE3 CE4 CE7 CE11
Coñecer as características do exercicio físico sistematizado, os criterios para a súa clasificación, a terminoloxía específica e a súa representación gráfica.	CE1 CE3 CE8

Estudar a dimensión mecánica do movemento corporal analizándoo desde os puntos de vista articular e muscular.	CE1 CE3 CE8
Coñecer a aplicación do exercicio coa finalidade de desenvolver as calidades psicofísicas.	CE3 CE4 CE7 CE8 CE11
Promover a práctica de exercicio físico	CE14

Contidos

Tema	
TEMA 2. FÚTBOL	(*)1 Orixen e evolución do xogo do Fútbol como deporte: aproximación conceptual. 2. O reglamento. 3. Valores educativos do deporte: o Fútbol. 4. Estructura sistémica do fútbol. Bases estruturales e funcionales do xogo. 5. O Sistema Deportista (SD) na iniciación. 6. Fases no ensino do Fútbol. 7. As estratexias metodolóxicas no ensino do Fútbol 8. A construción de tarefas no ensino do Fútbol. 9. A sesión.
TEMA 1. *VOLEIBOL	1. Historia, reglamento e aspectos configuradores do Voleibol. 2. Elementos técnicos básicos. 3. Elementos técnico- tácticos. 4. Táctica Colectiva. 5. Adestramento do *Voleibol. 6. Metodoloxía de ensino de *Voleibol. 7. O *Voleibol no contexto escolar. 8. Outras maneiras de xogar ao *voleibol.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	28	25	53
Sesión maxistral	16	20	36
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	4	16	20
Traballos e proxectos	2	20	22
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	14	0	14
Probas de resposta curta	2	4	6
Probas de tipo test	2	4	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	No horario de prácticas de laboratorios desenvolveranse tarefas e exercicios dirixidos polo profesor sobre aspectos presentados nas clases teóricas.
Sesión maxistral	Empregarase a exposición por parte do profesor como medio principal de ensino.

Atención personalizada

	Descrición
Sesión maxistral	Se atenderá as necesidades educativas dos alumnos no horario de tutoría.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Fútbol: O exame consistirá na resposta a preguntas teórico-prácticas	Fútbol 80	CE1 CE3 CE4
Traballos e proxectos	Fútbol: En Grupos de 4 alumnos/as elaboraránse e impartirán un total de 5 sesión prácticas sobre os contidos presentados nas clases teóricas. Voleibol: en grupos de 2-4 alumnos se elaboran 2-4 sesións e impartirse 1 sesión práctica sobre os contidos presentados nas clases teóricas	Fútbol 10 y Voleibol 40	CE4 CE7 CE8
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	A asistencia será obrigatoria para superar la asignatura. Ademais se avaliará a participación activa do alumnado.	Fútbol y Voleibol 10	CE7 CE8 CE11
Probas de resposta curta	Voleibol: 4 preguntas de resposta curta	Voleibol 20	CE11 CE14
Probas de tipo test	Voleibol: 30 preguntas tipo test	Voleibol 30	CE4 CE7 CE8 CE11

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A puntuación final será a media aritmética da cualificación obtida na parte da materia de Voleibol e Fútbol. Será necesario alcanzar polo menos unha puntuación de 4 para realizar a media.

Na segunda convocatoria non se valorará a asistencia ás clases nin os traballos e proxectos. A cualificación final será no caso da parte de Fútbol a partir da avaliación do exame na aula.

Bibliografía. Fontes de información

Wise, M., Voleibol: entrenamiento de la técnica y la táctica, Hispano-Europea, 2003

Damas Arroyo, La Enseñanza del voleibol en las escuelas deportivas de iniciación , Gymnos, 2002

Pimenov, Mikhail Pavlovich, Voleibol : aprender y progresar : (más de 500 ejercicios del servicio, pase, remate y bloqueo) , Paidotribo, 2001

Varios, Reglamento de voleibol : reglamento oficial e internacional , Flash, 1995

Lucas, Jeff, El voleibol : iniciación y perfeccionamiento , Paidotribo, 1996

Bachmann, Edi, 1000 ejercicios y juegos de voleibol y minivolei , Hispano-Europea, 1995

Moras, Gerard, La Preparación integral en el voleibol : 1000 ejercicios y juegos , Paidotribo, 1994

- Castelo, J. (1999): Fútbol. Estructura y dinámica del juego, Barcelona: INDE.

- Graça, A.; Oliveira, J. (1997) (Eds): *La enseñanza de los juegos deportivos*, Barcelona: Paidotribo.

Complementarias

La enseñanza de los juegos deportivos colectivos, Barcelona: Hispano-Europea.

- Hernández Moreno, J. (1994): *Análisis de las estructuras del juego deportivo. Fundamentos del deporte*, Barcelona: INDE.

- Konzag, I.; Döbler, H.; Herzog, H-D. (1997): *Entrenarse jugando*, Barcelona: Paidotribo.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo I/P02G050V01502

Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo II/P02G050V01604

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte I/P02G050V01501

Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte II/P02G050V01603

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Fundamentos dos deportes colectivos I/P02G050V01303

DATOS IDENTIFICATIVOS**Fundamentos dos deportes ximnásticos**

Materia	Fundamentos dos deportes ximnásticos			
Código	P02G050V01404			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	2c
Idioma	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Gutierrez Sánchez, Águeda Fernández Villarino, María de los Ángeles			
Profesorado	Fernández Villarino, María de los Ángeles Gutierrez Sánchez, Águeda			
Correo-e	agyra@uvigo.es marianfv@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Os deportes ximnásticos son aqueles incluídos na Federación Internacional de Ximnasia. Nesta materia abordaranse os fundamentos técnicos e didácticos destes deportes de forma pormenorizada en dous grandes bloques: 1. Habilidades Rítmico-Expresivas. Ximnasia Aeróbica, Ximnasia Rítmica e Ximnasia para Todos. 2. Habilidades Ximnástico-Acrobáticas. Ximnasia Artística, Ximnasia Acrobática e Trampolín			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	- saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber facer
CG1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber
CG4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	- saber
CG5	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano.	- saber
CG8	Coñecemento e comprensión da estrutura, función e desenvolvemento das diferentes manifestacións da motricidade humana.	- saber
CG10	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do deporte.	- saber
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- saber
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	- saber - saber facer
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- saber facer
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	- saber facer
CE1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas	- saber - saber facer
CE3	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, na proposta de tarefas nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte	- saber - saber facer
CE4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas	- saber - saber facer
CE5	Capacidade para planificar, desenvolver e avaliar a realización de programas de deporte e actividade física escolar	- saber facer

CE6	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e do deporte	- saber facer
CE7	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar o proceso de adestramento nos seus distintos niveis	- saber facer
CE10	Capacidade para identificar os riscos, que se derivan para a saúde dos deportistas, da práctica de actividades físicas inadecuadas no contexto do adestramento deportivo	- saber facer
CE17	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físico-deportivas orientada á saúde	- saber facer
CE24	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade físico-deportiva recreativa, con atención ás características individuais e contextuais das persoas	- saber facer
CT1		

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Identificar os elementos e parámetros que configuran a estrutura das modalidades ximnásticas: aspectos regulamentarios, espazos de acción, habilidades técnicas, habilidades manipulativas, habilidades coreográficas, etc.	CB2 CB5 CG1 CG4 CG14 CE1 CE3 CT1
Saber cales son as características e demandas fundamentais para a aprendizaxe das habilidades específicas dos deportes ximnásticos.	CB4 CG8 CG10 CG14 CE1 CE7 CE24
Comprender os diferentes ámbitos de aplicación dos deportes ximnásticos e coñecer os obxectivos e metodoloxías adecuadas a cada contexto.	CE5 CE7 CE17 CE24
Dispor dos fundamentos e contidos didácticos que permitan desenvolver proceso de ensino-aprendizaxe relacionados coas habilidades ximnásticas.	CE1 CE3 CE4 CE5
Utilizar os principios técnicos e os recursos metodolóxicos que permitan ao alumnado intervir, desde a perspectiva educativa ou deportiva, en relación ás habilidades ximnásticas.	CE1 CE6
Adquirir os coñecementos de desenvolvemento da condición física específica, adaptada ás actividades ximnástico-acrobáticas, así como asociar estas con o desenvolvemento das capacidades psicomotoras.	CE3 CE6
Dominar as técnicas ximnásticas para a súa correcta aplicación, así como os aspectos de seguridade na execución (axuda e colocación do material).	CB5 CG10 CE4 CE10 CE17 CT1
Aplicar adecuadamente diferentes recursos didácticos (establecemento de obxectivos, feedback, reforzos, etc.) para mellorar movementos técnicos destes deportes.	CB4 CG5 CE1 CE5 CE17 CT1
Aceptar as actividades ximnástico-acrobáticas para que os futuros docentes transmitan e desenvolvan no uso da súa liberdade profesional.	CB2 CG13 CG24 CE5 CT1
Deseñar e aplicar instrumentos de observación sistemática para identificar ou corrixir modelos de execución propios destes deportes.	CE1 CE5

Experimental e desenvolver habilidades de carácter coreográfico, tanto de tipo individual como colectivas, CB5 favorecendo a capacidade do alumnado para a elaboración de producións creativas mediante o encadenamento das habilidades desenvolvidas na materia.

CG25
CE1
CE6
CE24
CT1

Contidos

Tema

Tema 1. Os deportes ximnásticos no contexto das Ciencias da Actividade Física e do Deporte. 1.1. Conceptos preliminares dos deportes ximnásticos: Clasificación.

BLOQUE RÍTMICO-EXPRESIVO.

A. XIMNASIA AERÓBICA

Tema 2. A música e os Pasos Básicos de Ximnasia Aeróbica.

*P.2.1. Elementos claves da música
*P.2.2. A iniciación a través do xogo da Ximnasia Aeróbica.
*P.2.3. Os pasos básicos como soporte dos deseños *coreográficos
*P.2.4. As opcións coreográficas en Ximnasia Aeróbica

Tema 3. Introducción ao estudo da Ximnasia Aeróbica e o seu campo de aplicación

3.1. A Ximnasia Aeróbica de Competición
3.2. A Ximnasia Aeróbica no ámbito escolar
3.3. A Ximnasia Aeróbica Recreativa/Saúde

Tema 4. A Ximnasia Aeróbica Deportiva

4.1. Orixes e Evolución

Tema 5. Características básicas das habilidades ximnásticas aeróbicas

5.1. Taxonomía das accións motrices da Ximnasia Aeróbica
5.1.1. Habilidades de Forza Dinámica
5.1.2. Habilidades de Forza Estática
5.1.3. Habilidades de Saltos
5.1.4. Habilidades de Flexibilidade e Equilibrio.

B. XIMNASIA RÍTMICA

Tema 1. As habilidades rítmico-expresivas no contexto das Ciencias da Actividade Física e do Deporte

T.1.1. Concepto e Preliminares.

Tema 2. Elementos definitorios da Ximnasia Rítmica

*T.2.1. Continuidade das accións
*T.2.2. Globalidade das accións
*T.2.3. Diálogo cos aparellos
*T.2.4. Ritmo
*T.2.5. Espazo
*T.2.6. Expresividade
*T.2.7. Creatividade
*T.2.8. Variedade

Tema 3. Iniciación ás habilidades técnicas e a súa didáctica I

*T.3.1. Habilidades técnicas corporais
*T.3.2. Habilidades técnicas *manipulativas
*T.3.2.1. Principios xerais de manipulación de aparellos

Tema 4. A danza como base das habilidades técnicas corporais

*P.4.1. Posición corporal básica.
*P.4.1.1. Descrición.
*P.4.1.2. Aspectos técnicos fundamentais.
*P.4.1.3. Erros típicos
*P.4.1.4. Progresión metodolóxica
*P.4.2. Elementos da danza: pliés, jettés. relevei
*P.4.2.1. Descrición.
*P.4.2.2. Aspectos técnicos fundamentais.
*P.4.2.3. Erros típicos
*P.4.2.4. Progresión metodolóxicas.

Tema 5. As habilidades corporais de equilibrio

*P.5.1. Descrición.
*P.5.2. Aspectos técnicos fundamentais.
*P.5.3. Erros típicos
*P.5.4. Progresión metodolóxica

Tema 6. As habilidades corporais de xiro

*P.6.1. Descrición.
*P.6.2. Aspectos técnicos fundamentais.
*P.6.3. Erros típicos
*P.6.4. Progresión metodolóxica

Tema 7. As habilidades corporais de salto

*P.7.1. Descrición
*P.7.2. Aspectos técnicos fundamentais
*P.7.3. Erros típicos
*P.7.4. Progresión metodolóxica

Tema 8. As habilidades manipulativas dos aparellos de ximnasia rítmica	<ul style="list-style-type: none"> *P.8.1. Habilidades manipulativas comúns *P.8.1.1.Descripción *P.8.1.2. Aspectos técnicos fundamentais *P.8.1.3. Erros típicos *P.8.1.4. Criterios de variación *P.8.1.5.Progresión metodolóxica *P.8.2. Habilidades manipulativas específicas: aro, pelota, corda, mazas, cinta. *P.8.2.1.Descripción *P.8.2.2. Aspectos técnicos fundamentais *P.8.2.3. Erros típicos *P.8.2.4. Criterios de variación *P.8.2.5.Progresión metodolóxica
Tema 9. O compoñente artístico da ximnasia rítmica	<ul style="list-style-type: none"> *T.9.1. Música *T.9.2. Coreografía
Tema 10. O proceso compositivo nos deportes ximnásticos.	<ul style="list-style-type: none"> *P.10.1. Fases do proceso compositivo *P.10.2. Exposición do exercicio ximnástico creado *P.10.3. Avaliación do exercicio ximnástico
BLOQUE XIMNÁSTICO-ACROBÁTICO	
Tema 1. Desenvolvemento biomecánico e metodolóxico dos elementos ximnásticos preacrobáticos.	<ul style="list-style-type: none"> *T.1.1. Principio biomecánico dos *rodamentos ximnásticos. *T.1.2. Bases teóricas dos equilibrios ximnásticos *T.1.3. Aspectos de organización espacial e dinámica dos saltos de cabalo e de trampolín. *T.1.4. Didáctica específica da ximnasia.
Tema 2. Coñecemento dos principios dinámicos dos saltos acrobáticos.	<ul style="list-style-type: none"> *T.2.1.Organización espacial dos saltos acrobáticos. *T.2.2. Características dinámicas aplicadas aos grupos estruturais dos saltos acrobáticos. *T.2.3. Coñecemento e resposta dinámica do material ximnástico.
Tema 3. Aspectos organizativos no ámbito ximnástico.	<ul style="list-style-type: none"> *T.3.1. Orixes e evolución da disciplina ximnástica. *T.3.2. Valoración e xuízo dos concursos ximnásticos. *T.3.3. Desenvolvemento actual no ámbito ximnástico
Practico 1. Elementos ximnásticos de nivel escolar (preacrobáticos)	<ul style="list-style-type: none"> *P.1.1. Rodamentos. Dominio técnico e metodolóxico. *P.1.2. Equilibrios ximnásticos. Dominio técnico e metodolóxico. *P.1.3. Saltos de cabalo e de trampolín. Dominio técnico e metodolóxico.
Practico 2. Elementos ximnásticos acrobáticos	<ul style="list-style-type: none"> *P.2.1. Volteos libres en chan. Dominio técnico e metodolóxico. *P.2.2. Saltos de chan adiante e laterais con impulso dunha perna. Dominio técnico e metodolóxico. *P.2.3. Ballestas de chan. Dominio técnico e metodolóxico. *P.2.4. Saltos atrás en chan con apoio de mans intermedio. Dominio técnico e metodolóxico.
Teórico-Practica 3. A Ximnasia Acrobática no ámbito educativo	<ul style="list-style-type: none"> *T-P.3.1. As presas de mans. Os diferentes roles do alumnado *T-P.3.2. Medidas metódicas para o seu ensino *T-P.3.3. Posicións básicas individuais. Formacións básicas e grupais: Figuras corporais e Pirámides humanas.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	3	5
Sesión maxistral	30	60	90
Prácticas de laboratorio	45	0	45
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	11	16	27
Traballos tutelados	9	18	27
Presentacións/exposicións	2	2	4
Probas de resposta curta	2	0	2
Probas de tipo test	1	0	1
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	0	2
Traballos e proxectos	0	22	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Actividades introductorias	Nos primeiros días de clase explicarase o programa da materia e a temporalización dos contidos a tratar.
Sesión maxistral	As sesións maxistras utilizaranse para a explicación dos contidos teóricos e aclaración dos contidos prácticos da materia. Constitúe unha actividade presencial na aula mediante a utilización de medios persoais e audiovisuais. Realizaranse con todo o grupo.
Prácticas de laboratorio	Vivenciación dos contidos teórico-prácticos guiados polo profesorado, onde se terá en conta os procesos metodolóxicos de ensino-aprendizaxe, facendo especial fincapé nos aspectos técnicos e de execución dos deportes ximnásticos. As prácticas teñen como obxectivo traballar formalmente o saber facer (competencia procedimental). No entanto, é preciso ter en conta que tamén traballan o saber, o saber ser e o saber estar.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	- Exporase o desenvolvemento dunha coreografía que terá por referencia as modalidades ximnásticas tratadas no desenvolvemento da materia. - Traballarán a execución técnica dos elementos ximnásticos durante o proceso metodolóxico de ensino-aprendizaxe levada a cabo na materia.
Traballos tutelados	Os traballos tutelados realizaranse en grupo
Presentacións/exposicións	- Execución e exposición da coreografía elaborada en colaboración cos compañeiros. - Execución dun exercicio ximnástico proposto pola profesora. - Exposición audiovisual dun elemento ximnástico mediante a metodoloxía traballada.

Atención personalizada

	Descrición
Traballos tutelados	Este tempo está reservado para atender e resolver as dúbidas do alumnado. A atención será individual e en grupos reducidos, en función do carácter da atención. Cando sexa individual terán lugar no despacho das docentes, por videoconferencia ou por mail. Estas actividades teñen como función orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado. Desenvolverase, ademais das tutorías específicas para a materia, a través do correo electrónico e do uso da plataforma de teleformación Tem@.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas de laboratorio	A avaliación farase de forma continua mediante o control de asistencia do alumnado. Proba práctica consistente no desenvolvemento didáctico dun elemento ximnástico.	Será realizada por aqueles que non asistan ao 80 de ditas prácticas. Imprescindible para poder facer media as demais partes avaliadas.	CB5 CG10 CE1 CE24
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Elaboración dunha coreografía final, presentación e exposición das sesións traballadas na práctica.	15	CB2 CG4 CG8 CG25 CE4 CE7 CE24 CT1
Probas de resposta curta	Recompilación dos coñecementos adquiridos relacionados cos contidos teórico-prácticos da materia.	40	CB2 CB4 CG1 CG8 CG10 CG14 CE1 CE6 CE10 CE24 CT1

Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	- Realización dunha coreografía de forma grupal. - Desenvolvemento e posta en práctica dunha progresión metodolóxica dun elemento ximnástico. - Execución técnica dos elementos ximnásticos traballados nas sesións prácticas.	20	CB2 CB4 CG4 CG8 CG25 CE1 CE5 CE10 CE24 CT1
Probas de tipo test	Recompilación dos coñecementos adquiridos relacionados cos contidos teórico-prácticos da materia.	10	CB2 CB4 CG1 CG8 CG10 CG14 CE1 CE6 CE10 CT1
Traballos e proxectos	Traballo en grupo sobre un elemento ximnástico asignado.	15	CB2 CB5 CG1 CG8 CG10 CG14 CG25 CE1 CE4 CE7 CE10 CE24 CT1

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A avaliación tentará recoller e valorar todos aqueles aspectos relacionados co alumnado respecto ao campo conceptual, procedimental, actitudinal e relacional. Está deseñada en función das seguintes características: formativa, continua, integral e final. Por tanto, afecta a todo o proceso de ensino-aprendizaxe.

No caso de que os alumnos non poidan seguir o proceso evaluativo anteriormente descrito, terán a oportunidade de superar a materia, mediante a realización dunha proba escrita e unha proba práctica, que se realizará segundo o calendario de exames establecido polo centro.

A CUALIFICACIÓN FINAL da materia resultará da integración das distintas notas das actividades realizadas tanto nos contidos de Habilidades Rítmico-Expresivas como nos contidos de Habilidades Ximnástico-Acrobáticas. Deberán ter superadas todas as partes para obter unha cualificación positiva. Os alumnos/*as que non realicen todas as actividades de avaliación obterán a cualificación final de suspenso, aínda que algunhas actividades estean aprobadas. Se o alumno/a realiza só algunhas das actividades do curso terán a cualificación de suspenso, xa que se realiza unha avaliación continua de todas as actividades propostas.

Cando o alumno necesite de máis dunha convocatoria para superar a materia, gardaranse notas parciais durante a segunda convocatoria; é dicir, na convocatoria extraordinaria de xullo manteranse aquelas notas parciais que o alumnado teña superadas, e só se presentarán a aquelas que non superaron.

Para as demais convocatorias, o alumno/a deberá concorrer da mesma maneira a unha proba escrita de pregunta curta, tipo

test ou de desenvolvemento e dunha proba practica de execución dos contidos traballados para superar a materia. Igualmente deberá presentar o traballo co seu soporte audiovisual do elemento ximnástico asignado pola profesora e elaborado segundo o desenvolvemento dos contidos traballados durante o curso.

A revisión de exames será no despacho das profesoras unha vez concluída a corrección.

OBSERVACIÓNS:

A PARTICIPACIÓN ACTIVA DO ALUMNADO NAS SESIÓNS PRESENCIAIS É UN FACTOR QUE DETERMINA O PROCESO DE AVALIACIÓN:

- A asistencia ás sesións prácticas será OBRIGATORIA (80% das horas totais da materia, non sesións) Aplicarase de forma individualiza a cada un dos 2 Bloques da materia (Bloque Rítmico-Expresiva e Bloque Ximnástico-Acrobática).

- Os alumnos que participen activamente, como mínimo, ao 70% das sesións deben obter o 50% da máxima puntuación posible na proba teórica e nas probas prácticas para consideralas superadas.

- Os alumnos que NON participen activamente (meros observadores), como mínimo, ao 70% das sesións deben obter o 65% da máxima puntuación posible na proba teórica e nas probas prácticas para consideralas superadas.

Os ALUMNOS DISCAPACITADOS Ou INCAPACITADOS TEMPORALMENTE PARA A PRÁCTICA MOTRIZ, PODERÁN SOLICITAR A ADAPTACIÓN DAS TAREFAS MOTRICES A REALIZAR NAS SESIÓNS E NAS PROBAS DE AVALIACIÓN, NEL GRADO QUE AS COMPETENCIAS DA MATERIA O PERMITAN.

BLOQUE: HABILIDADES XIMNÁSTICO-ACROBÁTICAS

- A falta de asistencia a máis de dúas prácticas de laboratorio deste bloque (independentemente da súa xustificación), supón ademais a realización dun exame práctico de ensino metodolóxico dos elementos acrobáticos aos que non se asistiu.

BLOQUE: HABILIDADES RÍTMICO-EXPRESIVAS

-Debido ao carácter de avaliación continua, a NON asistencia ás sesións prácticas non dará dereito a realizar a coreografía en grupo, só de forma individual.

Bibliografía. Fontes de información

Albadalejo, L, Aerobic para Todos, 1996, Gymnos

Canalda, A., Gimnasia rítmica Deportiva. teoría y práctica, 1998, Paidotribo

Cassagne, M., Gymnastique Rythmique Sportive, 1990, Amphora

Ereño, C., Iniciación a la gimnasia rítmica deportiva: principios metodológicos y formas de desarrollo de la creatividad motriz, 1993, Perspectivas de la Actividad Física y el Deporte:

Fernández, A. , Gimnasia RítmicaDeportiva. Fundamentos, 1989, Federación Española de Gimnasia

Fernández, A. , Gimnasia Rítmica, 1991, Comité Olímpico Español

Gaio, R. , Ginástica Rítmica Desportiva "Popular": Uma proposta educacional, 1996, Robe Editorial

Gutiérrez, A. y Vernetta, M, Gimnasia Aeróbica Deportiva: propuesta de U.D. a través del juego, 2007, Kronos VI, Nº 11, 39-52

Liarte, T. y Nonell, R., Diver-Fit. Aaerobic y fitness para niños y adolescentes, 1998, Inde

Lisitskaya, T., Gimnasia Rítmica. Deporte y entrenamiento, 1995, Paidotribo

Martínez, A. , La gimnasia rítmica. Un planteamiento educativo motriz, 1992, Diputación de Ourense

Martínez, A., La gimnasia rítmica. Metodología, 1992, Federación Galega de Ximnasia

Martínez, A., Dimensión Artística de la Gimnasia Rítmica, 1997, No publicada

Martínez, A., Fundamentación coreográfica de la gimnasia rítmica deportiva: calidad técnica y expresiva del movimiento y su estrecha relación con la música, 1998, Revista de Entrenamiento Deportivo, (12)3, 27-32

Martínez, A., Aproxiamción al deporte a traves de los principios artísticos: ceatividad, expresión y estética, 1999, Apunts de Educación Física y deportes, 58, 88-92

Martínez, A. y Díaz, M.P., Las actividades gimnásticas como recurso para el desarrollo de la creatividad motriz, 2002, Deporte y creatividad. Fundamentación, evaluación

Mendizábal, S. y Mendizábal, I., Iniciación a la Gimnasia Rítmica I, 1985, Gymnos

Quintana, A. , Ritmo Y Educación Física , 1997, Gymnos

Sierra, E. , Actividades Gimnásticas: Gimnasia Rítmica Deportiva, 1993, Cuadernos Técnico Pedagógicos. INEF Galicia. Unive

Sánchez, D. , Bases para la enseñanza del Aerobic, 1999, Gymnos

Vernetta, M.; López, J. y Panadero, F, Unidades Didacticas para secundaria XI. Aprendizaje de las habilidades gimnásticas. Una propuesta a través de minicircuitos., 2000, Inde

Vernetta, M.;López, J. y Panadero, F. , El Acrosport en la escuela., 2001, Inde

Vernetta, M.; Gutiérrez, A. y López, J., El Aeróbic Deportivo en la Educación Física. Iniciación a través del juego., 2003, Educación Física y Deportes. Revista digital www.e

Viciano, V. y Arteaga, M. , Las actividades coreográficas en la escuela. Barcelona. Ed. Inde., 1997, Inde

Referencias Bibliográficas de las HABILIDADES GIMNÁSTICO-ACROBÁTICAS

Básicas

-SÁEZ PASTOR, F. (2003) *Gimnasia Artística. Los Fundamentos de la Técnica*. Ed. Biblioteca Nueva. Madrid

-MANONI, A. (1993). *Biomecánica e divisione strutturale della ginnasia artistica*. Ed. Società Stampa Sportiva.Roma,

-SMLEUSKIY y GASVERDOUSKIY (1993) *Tratado General de Gimnasia Artística Deportiva*; Ed. Paidotribo. Barcelona

Recomendaciones

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Expresión corporal e danza/P02G050V01402

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte I**

Materia	Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte I			
Código	P02G050V01501			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Rey Cao, Ana Isabel			
Profesorado	Rey Cao, Ana Isabel			
Correo-e	anacao@uvigo.es			

Web

Descrición xeral	<p>A didáctica é o ramo das Ciencias da Educación que ten por obxecto a optimización do proceso ensino-aprendizaxe (E-A) en prol do perfeccionamiento do Ser Humano.</p> <p>O obxectivo fundamental desta materia é facilitar ao alumnado os coñecementos básicos para desenvolver con rigor didáctico a programación dun proceso de ensino-aprendizaxe a través das expresións motrices.</p> <p>A Didáctica é un contido transversal indispensable para a práctica profesional dos graduados en Ciencias da Actividade Física e o Deporte. Está presente en todo proceso de E-A, con independencia do ámbito onde se desenvolva: rendemento deportivo, ocio, educación ou saúde.</p> <p>Nesta aproximación inicial (no segundo cuadrimestre do mesmo curso impártese Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte II) abórdanse os principais elementos do sistema que constitúe unha programación educativa. A materia aporta as ferramentas coas que posteriormente poder adaptarse a calquer proceso de ensino-aprendizaxe en contextos non formais (docencia en actividades extraescolares, escolas deportivas, asociacións, centros socioculturais, academias, etc.) e formais (educación física escolar).</p> <p>A materia céntrase na dimensión máis instructiva dos procesos de E-A, no deseño e orquestración das tarefas de E-A para a optimización da presentación dos contidos en coherencia coas competencias, obxectivos; e os métodos de control da disciplina, espacio e comunicación.</p>
------------------	--

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	- saber
CG11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- saber
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber facer
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- saber facer
CG15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino- aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.	- saber facer
CG16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.	- saber facer
CG18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.	- saber facer
CG20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.	- saber facer
CG21	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades fíicodeportivas.	- saber facer
CG23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.	- saber facer
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersonal e traballo en equipo.	- Saber estar / ser

CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- Saber estar / ser
CE1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas	- saber facer
CE2	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación escolar	
CE3	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, na proposta de tarefas nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte	- saber facer
CE4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas	- saber facer
CE5	Capacidade para planificar, desenvolver e avaliar a realización de programas de deporte e actividade física escolar	- saber facer
CE6	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e do deporte	- saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Identificar os diferentes elementos do acto didáctico, como se articula a súa presenza na programación e entende-la relación que existe entre eles.	CG15 CE1
Conceptualizar o que é unha programación sistémica, os modelos didácticos fundamentais e os elementos que constitúen a ecoloxía dos procesos de ensino-aprendizaxe.	CG1 CG2
Utilizar a plataforma de teledocencia para supervisar a guía docente, o guiión do traballo e realizar a inscrición para o traballo por proxectos/microensino. Empregar a web 2.0 para avaliar os procesos de E-A desenvolvidos na aula.	CG12
Asimilar que a realización dunha boa programación é un factor fundamental para unha boa profesional da actividade física e o deporte.	CG11 CG13
Comprender que a reflexión que acompaña á programación responde a un aspecto básico da deontoloxía profesional.	CG11 CG13
Seleccionar, secuenciar e explicitar obxectivos para unha programación de forma sistémica e articulada en niveles de concreción.	CG15 CG21 CE1 CE5
Seleccionar, secuenciar e explicitar contidos para unha programación de forma sistémica e articulada en nivelis de análise epistemolóxico e psicopedagóxico.	CG15 CG16 CG21 CE1 CE2 CE5
Seleccionar e aplicar os métodos e técnicas didácticas máis acordes aos obxectivos, contidos, modelo didáctico e estratexia seleccionada na programación.	CG13 CG15 CG16 CG18 CG20 CG21 CG23 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6

Deseñar sesións a través da motricidade realizando unha elección e ordenación idónea dos elementos didácticos.	CG15 CG16 CG18 CG20 CG21 CG23 CG26 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6
--	--

Deseñar tarefas acordes aos obxectivos e contidos.	CG15 CG18 CG20 CG23 CG26 CE3 CE4 CE6
--	---

Realizar en equipo unha programación didáctica completa para unha intervención concreta.	CG2
Desenvolver unha intervención didáctica nun contexto facilitado, prestando especial atención ás habilidades comunicativas.	CG12 CG13
Aceptar as avaliacións externas e emprega-las como eixos de reflexión sobre a propia competencia didáctica.	CG25 CG26
Ser autocrítico/a coas habilidades didácticas.	CE1
Desenvolver a capacidade de avaliación didáctica observando o desenvolvemento dos elementos do acto comunicativo na praxis dos procesos de ensino-aprendizaxe.	CE2 CE3
Analizar sistémicamente a programación desenvolvida avaliando a súa coherencia estratéxica.	CE4 CE5 CE6

Contidos

Tema

Bloque temático I. Aspectos conceptuais da didáctica dos procesos de E-A na actividade física e o deporte.	1. A didáctica. 1.1. Contextualización histórica. 1.2. Definición. 1.3. Obxecto, funcións e clases de didáctica.
Breve descrición dos contidos (tomados do verifca da titulación): 1. Fundamentación teórica da Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte.	1.4. Didáctica e currículo. 2. Os procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte. 2.1. Delimitación e epistemoloxía do concepto.
Bloque temático II. A programación nos procesos de E-A na actividade física e o deporte.	3. Concepción ecolóxica dos procesos de E-A na actividade física e o deporte.
Breve descrición dos contidos: 2. Elementos básicos na programación dos procesos de ensino aprendizaxe a través da actividade física e o deporte. 3. A coherencia na programación didáctica. 4. Programación dos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte no terceiro nivel de concreción ou programación a corto prazo. As unidades de programación.	4. A programación didáctica. 4.1. Concepto de programación. 4.2. Modelos de programación. 4.3. Características da programación. 4.4. Componentes da programación.
Bloque temático III. Principios, finalidades, competencias e obxectivos nos procesos de E-A a través das expresións motrices.	5. Tipos de obxectivos. 6. Tarefas do profesorado vencelladas aos obxectivos.
Breve descrición dos contidos: 5. Modelos para a intervención a través da actividade física e o deporte nos elementos presentes no terceiro nivel de concreción ou programación a corto prazo: tipos de obxectivos didácticos e competencias.	7. Taxonomías de obxectivos.

Bloque temático IV. Contidos nos procesos de E-A na actividade física e do deporte. 8. Os contidos. Tipos de contidos.
 Breve descrición dos contidos: 5. Modelos para a intervención a través da actividade física e o deporte nos elementos presentes no terceiro nivel de concreción ou programación a curto prazo: os contidos.

- 8.1. Os contidos na educación a través da motricidade.
- 8.2. Contidos abstractos ou epistemolóxicos. Taxonomías.
- 8.3. Contidos psicopedagóxicos. Taxonomías.
- 9. Tarefas do profesorado vencelladas aos contidos.

Bloque temático V. Metodoloxía dos procesos de E-A na actividade física e o deporte.

Breve descrición dos contidos: 5. Estratexias e métodos didácticos para a intervención a través da actividade física e o deporte nos elementos presentes no terceiro nivel de concreción ou programación a curto prazo.
 6. A tarefa didáctica.

- 10. Conceptos e elementos.
- 11. Actividades de ensino-aprendizaxe.
 - 11.1. A tarefa didáctica.
 - 11.2. Método de presentación da tarefa.
 - 11.3. Formulación de tarefas.
 - 11.4. Análise didáctico das tarefas motrices.
- 12. Métodos de práctica.
- 13. Métodos para a organización da sesión.
- 14. Métodos para a organización espacial e material.
- 15. Métodos para a formación e distribución de grupos.
- 16. Métodos para a xestión da disciplina.

Bloque temático VI. Habilidades do profesorado nos procesos de E-A na actividade física e o deporte.

Breve descrición dos contidos: 7. Habilidades do/a docente nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte.

- 17. Métodos para a comunicación.
 - 17.1. Habilidades de comunicación.
 - 17.2. Feedback.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	36	36	72
Sesión maxistral	22	11	33
Traballos tutelados	1	10	11
Prácticas de laboratorio	14	0	14
Titoría en grupo	3	6	9
Actividades introdutorias	3	0	3
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1	3	4
Estudo de casos/análise de situacións	1	3	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Resolución de problemas e/ou exercicios	<p>Traballo individual e grupal de resolución de tarefas. A profesora presenta e exemplifica a tarefa e o alumnado resolve e plantexa dúbidas. En base a un suposto práctico no cal se especifica un contexto, colectivo, e duración dunha actividade, o alumnado realizará un fragmento da programación, especificando os seguintes elementos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Formulación de obxectivos. A corrección realizarase na aula ou titoría. - Elaboración dunha matriz abstracta de contidos que desenvolverían para ese caso. A corrección realizarase na aula ou titoría. - Formulación de contidos psicopedagóxica para o suposto plantexado. A corrección realizarase na aula ou titoría. - Deseño de tarefas adecuadas ao suposto. <p>Explicitación de tarefas. En base a unha serie de criterios explicitados pola profesora -obxectivos, contidos, colectivo, método, etc.- explicitar con corrección tarefas didácticas. A corrección realizarase na aula ou titoría.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elaboración dunha progresión de tarefas para a aprendizaxe dunha habilidade motriz. En base a unha serie de criterios explicitados pola profesora -obxectivos, contidos, características alumnos/as, método, etc.- explicitar con corrección as tarefas didácticas axeitadas para a aprendizaxe da habilidade especificada. Utilizaranse como criterios para realiza-la progresión os canais perceptivo, decisional ou execucional. A corrección realizarase na aula ou titoría.
Sesión maxistral	Clases Maxistrais nas que se explican os fundamentos teóricos. O alumnado asimila e toma apuntes. Plantexa dúbidas e cuestións complementarias.
Traballos tutelados	- Deseño e desenvolvemento dunha intervención didáctica a través da actividade física e o deporte. Aplicación de microensinanza. Cada grupo de tres persoas (ou dúas, se así o indica a profesora) desenvolverá unha sesión según as características básicas determinadas na opción que lle sexa asignada. En cada unha delas abórdase especificamente un método didáctico. Tomando como base ese elemento didáctico o grupo deberá deseña-lo resto de elementos didácticos para constituí-la súa sesión. Esta sesión deberá ser impartida aos seus compañeiros e compañeiras nas aulas prácticas. É obrigación do alumnado manterse informado das posibles modificacións no calendario de prácticas. É obrigatorio realizar un mínimo de dúas titorías antes da realización da sesión. Unha delas será en hora de clase.
Prácticas de laboratorio	Nas aulas de laboratorio se experimentarán as tarefas motrices propostas e a realización dunha intervención docente. Participación nunha microensinanza. Os métodos desenvolvidos serán mando directo, asignación de tarefas, microensinanza, ensino recíproco-pequenos grupos, ensino modular, resolución de problemas, descubrimento guiado e grupais participativas (para as reflexións-análise do final da sesión).
Titoría en grupo	O alumnado presenta o desenvolvemento do seu traballo tutelado nun mínimo de tres titorías grupais.
Actividades introductorias	- Explicación do funcionamento da asignatura: Fatic, titorías, avaliación, etc. - Avaliación informal de coñecementos previos.

Atención personalizada

Descrición
Traballos tutelados Supervisión e discusión en titorías grupais e individuais sobre o traballo a desenvolver polo alumnado.
Corrección personalizada dos exercicios.
Revisión didáctica das probas de avaliación.

Avaliación

Descrición	Cualificación Competencias Avaliadas
------------	--------------------------------------

Prácticas de laboratorio	Control da participación nas clase de laboratorio.	10	CG13 CG15 CG16 CG18 CG20 CG21 CG23 CG25
	-Asistir e participar activa e criticamente no microensino cun mínimo do 80% das prácticas das horas dos grupos B.		
	-A asistencia a máis de un 80% da docencia de aula de créditos B e C eximirá da realización do exame práctico final.		
	-Este criterio non é de obrigado cumprimento para superar a materia, posto que o alumnado que supere o 20% de faltas poderá acceder a avaliación final mediante una proba dos créditos de laboratorio.		
	- Calificación de apto/a ou non apto /a		
Traballos tutelados	Microensino: Programación e desenvolvemento dunha intervención didáctica a través da actividade física e o deporte.	30	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6
	Os criterios son:		
	- Entregar o borrador da sesión e a memoria final no prazo establecido.		
	- Desenvolver o traballo cumprindo os requisitos formais e de contido esixidos.		
	- Levar á práctica a sesión deseñada.		
	- Asistir a dúas titorías para a revisión previa da sesión, e a clase onde se explica o método correspondente a esa sesión.		
	- Deseñar e explicitar tarefas cumprindo os criterios solicitados (aplicación de métodos específicos).		
	- Obrigatorio para todo o alumnado.		
Titoría en grupo	Asistencia en grupo as titorías para a supervisión e discusión do traballo tutelado.	20	CG2 CG11 CG12 CG25 CG26
	- O alumnado debe asistir as titorías coas tarefas de control realizadas que se explicitan no guión do traballo.		
	- Só se cualificará ao alumnado que asista.		
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Desenvolvemento dunha intervención didáctica en grupo. O alumnado asumirá a docencia dun mínimo dunha actividade de ensino-aprendizaxe.	10	CG11 CG26 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6
	Os criterios son:		
	- Organizar a fase pre-activa.		
	- Xestionar axeitadamente os recursos materiais e espaciais durante o desenvolvemento da sesión.		
	- Implementar estratexias de disciplina e participación pasiva.		
	- Desenvolver a fase reflexiva con criterios didácticos.		
	- Adoptar unha actitude docente positiva.		

Estudo de casos/análise de situacións	Defensa oral do traballo escrito. O alumnado respostará as cuestións realizadas pola profesora sobre a programación da sesión desenvolvida no traballo tutelado.	30	CG1 CG2 CE1
	En casos específicos, mediante negociación previa coa profesora, esta ferramenta de avaliación poderá ser substituída por un exame escrito de desenvolvemento.		

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Para superar a asignatura é imprescindible:

- acadar unha calificación mínima de 5 puntos.
- obter unha calificación mínima de 1,5 puntos na metodoloxía de traballo tutelado.
- realizar a proba práctica, de execución de tarefas reais.
- obter unha cualificación mínima de 1,5 puntos no estudo de casos/análise de situacións.

Nas convocatorias correspondentes a un mesmo curso académico, se conservan as cualificacións obtidas polo alumnado. Será necesario repetir as metodoloxías necesarias para conseguir os tres criterios anteriormente mencionados.

Os traballos para ser avaliados deben ser entregados estrictamente nas datas determinadas pola profesora, que serán comunicadas xunto coa proposta dos mesmos.

A entrega dos traballos será en formato papel, a excepción daqueles casos nos que se especifique o contrario. Cando o traballo non se entregue persoalmente á profesora, debe adxuntarse unha copia por correo electrónico simultaneamente a súa entrega na caixa de correos da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Blández Ángel, J. (2000). Programación de unidades didácticas según Ambientes de aprendizaje. Barcelona: Inde

Palao Andrés, J. M. y Ortega Toro, E. (2009). *Formas de organización en educación física*. Murcia: Diego Marín.

Contreras, O.R. (1998). *Didáctica de la Educación Física. Un enfoque constructivista*. Barcelona: Inde.

Devís Devís, J. & Peiró Velert, C. (1992): *Nuevas perspectivas curriculares en Educación Física: la salud y los juegos modificados*. Barcelona: Inde.

Famose, J.P. (1992). *Aprendizaje motor y dificultad de la tarea*. Barcelona: Paidotribo.

Florence, J., Brunelle, J. & Carlier, G. (2000). *Enseñar Educación Física en Secundaria. Motivación, organización y control*. Barcelona: Inde

Fraile Aranda, A. (coord.) (2004). *Didáctica de la educación física: una perspectiva crítica y transversal*. Madrid: Biblioteca Nueva.

Galera, A. (2001). *Manual de didáctica de la Educación Física I. Una perspectiva constructivista moderada. Funciones de impartición*. Barcelona: Paidós.

Galera, A. (2001). *Manual de didáctica de la Educación Física II. Una perspectiva constructivista moderada. Funciones de programación*. Barcelona: Paidós.

Gallego, J.L. y Salvador, F. (2005). Metodología de la acción didáctica en Medina y Salvador (coord), *Didáctica General* (pp.157-181). Madrid: Pearson.

González Arévalo, C. (2005). El proceso de programación en la enseñanza de la actividad física y el deporte. *Apunts. Educación Física y Deporte*, 80, 20-26.

González Arévalo, C. & Lleixà Arribas, T. (coords.) (2010). *Didáctica de la Educación física*. Ministerio de Educación, Instituto de Formación del Profesorado, Investigación e Innovación Educativa. Barcelona: Graó.

López Pastor, V. (Coord.) (2001). La sesión en Educación Física: los diferentes modelos y los planteamientos educativos que subyacen. *Revista digital Educación física y deportes, año 7*, 43. Recuperado

dehttp://www.efdeportes.com/efd43/sesion.htm

López Pastor, V., Monjas Aguado, R., y Pérez Brunicardi, D. (2003). *Buscando alternativas a la forma de entender y practicar la educación física escolar*. Barcelona: Inde.

Mosston, M., y Ashworth, S. (1993). *La enseñanza de la educación física. La reforma de los estilos de enseñanza*. Barcelona: Hispano Europea.

Moreno-Murcia, J. A., Huéscar, E., Peco, N., Alarcón, E., y Cervelló, E. (2013). Relación del feed-back y las barreras de comunicación del docente con la motivación intrínseca de estudiantes adolescentes de educación física. *Anales de psicología*, 29(1), 257-263. doi:10.6018/analesps.29.1.161881

Seners, P. (2001). *La lección de Educación Física*. Barcelona: Inde.

Sicilia Camacho, A. (2001). *La investigación de los estilos de enseñanza en la educación física. Un viejo tema para un nuevo siglo*. Cádiz: Wanceulen.

Sicilia Camacho, A. (2004). La interacción didáctica en educación. En A. Fraile (coord.), *Didáctica de la Educación Física. Una perspectiva crítica y transversal* (pp. 237-263). Madrid: Biblioteca Nueva.

Sicilia, A.; Sáenz-López, P.; Manzano, J.I. y Delgado, M.A. (2009). El desarrollo curricular de la Educación Física en Primaria y Secundaria: un análisis desde la perspectiva del profesorado. *Apunts. Educación Física y Deportes*, 98, 23-32.

Vicente Pedraz, M. (2007). El cuerpo sin escuela: proyecto de supresión de la educación física escolar y qué hacer con su detritus. *Ágora para la educación física y el deporte*, 4-5, 57-90. Recuperado de http://www5.uva.es/agora/revista/4/agora4-5_.pedraz_4.pdf

Vázquez Gómez, B. (2001). Los fundamentos de la educación física. En B. Vázquez (coord.), *Bases educativas de la actividad física y el deporte* (pp.69-84). Madrid: Síntesis.

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte II/P02G050V01603

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Aprendizaxe e control motor na educación física e o deporte/P02G050V01102

Educación: Pedagogía da educación física e o deporte/P02G050V01103

Fundamentos da motricidade/P02G050V01204

Xogo motor/P02G050V01105

Socioloxía: Socioloxía e historia da actividade física e o deporte/P02G050V01203

Educación: Epistemoloxía das ciencias da actividade física, o deporte e a educación física/P02G050V01301

Expresión corporal e danza/P02G050V01402

Outros comentarios

Recoméndase:

A asistencia de forma continua ás clases presenciais.

A realización das actividades de avaliación continua.

Prestar atención á temporalización das actividades e traballos do curso.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo I**

Materia	Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo I			
Código	P02G050V01502			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Idioma				
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	García García, Óscar			
Profesorado	García García, Óscar			
Correo-e	oscargarcia@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	- saber
CG5	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano.	- saber
CG8	Coñecemento e comprensión da estrutura, función e desenvolvemento das diferentes manifestacións da motricidade humana.	- saber
CG11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- saber - Saber estar / ser
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- Saber estar / ser
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	- saber - saber facer
CG17	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar o proceso de adestramento nos seus distintos niveis.	- saber facer
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- Saber estar / ser
CE7	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar o proceso de adestramento nos seus distintos niveis	- saber - saber facer
CE8	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, durante o proceso do adestramento deportivo	- saber - saber facer
CE9	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica actividade físico-deportiva na poboación que realiza adestramento deportivo	- saber facer
CE10	Capacidade para identificar os riscos, que se derivan para a saúde dos deportistas, da práctica de actividades físicas inadecuadas no contexto do adestramento deportivo	- saber - saber facer
CE11	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de adestramento deportivo	- saber - saber facer
CE12	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo, adecuado para cada tipo de actividade de adestramento deportivo	- saber - saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

O estudante será capaz de propor o desenvolvemento adecuado ás necesidades do deportista das diferentes capacidades condicionais, e o seu control dentro do proceso de adestramento para conseguir un efecto concreto	CG5 CG8 CG14 CG17 CE7 CE11
O estudante será capaz de aplicar os principios *fisiolóxicos, *biomecánicos, *comportamentais e sociais, para xustificar o efecto que provoca o adestramento deportivo	CG2 CG5 CG8 CG14 CE8
O estudante será capaz de identificar os riscos, que se derivan para a saúde dos deportistas, da práctica inadecuada de exercicios e métodos de adestramento deportivo	CG5 CG8 CG14 CG17 CG26 CE9 CE10
O estudante será capaz de seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo, adecuado para desenvolver cada capacidade condicional dentro do proceso adestramento deportivo	CG2 CG5 CG26 CE12
O estudante será capaz de propor e executar exercicios ou tarefas cos seus indicadores de control da carga dentro de cada capacidade condicional para garantir nos deportistas un determinado efecto do adestramento	CG5 CG14 CG17 CG26 CE11
O estudante será capaz de actuar dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional	CG1 CG11 CG13

Contidos

Tema	
A adaptación no deporte	Concepto de adestramento deportivo Concepto de adaptación nel *deponerte El proceso de adaptación deportiva Mecanismo xeral de adaptación *Síndrome xeneral de adaptación Dinámica del proceso de adestramento deportivo: estímulo, fatiga, recuperación, *supercompensación, adaptación Fases sensibles na adaptación
A carga de adestramento	Concepto de carga de adestramento Tipoloxía de cargas de adestramento Aspectos que determinan a carga de adestramento: contido, magnitude, organización de cárgaa Adestramento concorrente e interferencias no adestramento
A forma deportiva	Concepto de forma factores que determinan o rendemento deportivo características da forma deportiva Tipos de forma deportiva Fases do estado de forma *Síntomas do estado de forma Avaliación da forma deportiva
Os principios do adestramento	Concepto e clasificación Principios biolóxicos principios pedagóxicos principios de planificación e organización
Fundamentos, estrutura e métodos do adestramento da Forza	Concepto factores que determinan a produción de forza procesos de adaptación no adestramento da forza: estruturais, *neuromusculares mecánicas Manifestacións da forza: activa e reactiva. Métodos de adestramento das manifestacións de fórzeaa Fases sensibles para o desenvolvemento da forza

Fundamentos, estrutura e métodos do adestramento da velocidade	<p>Conceptos</p> <p>factores dos que depende a velocidade</p> <p>manifestacións da velocidade: reacción, *aceleración e *deceleración, velocidade dun movemento illado, velocidade dun movemento continuo cíclico, velocidade dun movemento *continuo *acíclico.</p> <p>A resistencia á velocidade</p> <p>A resistencia á máxima velocidade</p> <p>Métodos de adestramento das manifestacións da velocidade</p> <p>Desenvolvo do potencial de velocidade</p> <p>A barreira de velocidade</p> <p>a axilidade</p>
Fundamentos, estrutura e métodos do adestramento da resistencia	<p>Concepto</p> <p>Factores que determinan a resistencia</p> <p>Procesos de adaptación ao adestramento de resistencia aeróbica</p> <p>Procesos de adaptación ao adestramento de resistencia *anaeróbica</p> <p>Manifestacións da resistencia</p> <p>Métodos do adestramento da resistencia</p>
Fundamentos, estrutura e métodos do adestramento da flexibilidade	<p>Concepto</p> <p>factores que determinan a mobilidade articular</p> <p>Tipoloxía de mobilidade articular</p> <p>Beneficios do adestramento da flexibilidade respecto doutras capacidades condicionais</p> <p>Métodos do adestramento da flexibilidade</p>
Detección e selección de talentos deportivos	<p>Concepto</p> <p>Especificidade do proceso de adaptación do neno ao adestramento deportivo</p> <p>Indicadores para a detección e selección do talento deportivo</p> <p>Métodos e modelos de detección e selección do talento deportivo</p>

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	8.8	12.8
Estudo de casos/análises de situacións	4	8.7	12.7
Prácticas de laboratorio	22.5	45	67.5
Sesión maxistral	22	33	55
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	0	1
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	0.5	0	0.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	0.5	0	0.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Formularanse problemas ou exercicios relacionados co adestramento deportivo. O alumno debe desenvolver a solución máis adecuada e xustificala
Estudo de casos/análises de situacións	Análise de casos relacionados co adestramento deportivo para coñecerlos, interpretalos, reflexionar sobre eles e propoñer solucións alternativa.
Prácticas de laboratorio	*Adquisición de habilidades básicas e de procedementos relacionados co adestramento deportivo. desenvólvense en espazos con *equipamento especializado (pista de *atletismo. *pabellón deportivo, recta de velocidade, sala de *fitness)
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e coñecemento científico *actualizado.

Atención personalizada

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	No horario destinado a *tutorías se *atenderá ás particularidades que cada alumno presente con respecto á materia
Prácticas de laboratorio	No horario destinado a *tutorías se *atenderá ás particularidades que cada alumno presente con respecto á materia

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas de laboratorio	*Sera necesario asistir polo menos ao 80% das prácticas para poder superar a materia. A asistencia implica a execución activa da mesma.	0	CG5 CG13 CG26 CE8 CE10 CE11 CE12
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	*Consistira no desenvolvemento de 5 preguntas referentes aos contidos teóricos e prácticos desenvolvidos na materia. *sera necesario aprobalo para poder superar a materia	80	CG1 CG2 CG5 CG8 CG17 CE7 CE9 CE11
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	A proba *consistira na resolución e execución práctica de exercicios de adestramento vinculados aos contidos realizados nas prácticas da materia. *sera necesario aprobalo para poder superar a materia	20	CG5 CG8 CG14 CG26 CE7 CE10 CE12

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A avaliación en sucesivas convocatorias realizarase de igual forma que a exposta inicialmente

Bibliografía. Fontes de información

Nacleiro, F. (2011). Entrenamiento deportivo. Fundamentos y aplicaciones. Barcelona: Editorial médica-panamericana.

Jiménez Gutiérrez, A. (coord) (2008). Nuevas dimensiones en el entrenamiento de la fuerza: aplicación de nuevos métodos, recursos y tecnologías. Barcelona: INDE.

Matveev, L. P. (2001). Teoría general del entrenamiento deportivo. Barcelona: Paidotribo.

Verkhoshansky, Y. (2002) Teoría y metodología del entrenamiento deportivo. Barcelona: Paidotribo.

Weineck, J. (2005). Entrenamiento total. Barcelona: Paidotribo

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo II/P02G050V01604

Especialización en deportes colectivos/P02G050V01906

Especialización en deportes individuais/P02G050V01907

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Valoración e prescripción do exercicio físico para a saúde/P02G050V01503

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía: Anatomía humana para o movemento/P02G050V01101

Anatomía: Anatomía e kinesiología humana/P02G050V01201

Fisioloxía: Fisioloxía do exercicio I/P02G050V01104

Fisioloxía: Fisioloxía do exercicio II/P02G050V01401

DATOS IDENTIFICATIVOS**Valoración e prescripción do exercicio físico para a saúde**

Materia	Valoración e prescripción do exercicio físico para a saúde			
Código	P02G050V01503			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Viaño Santasmarinas, Jorge Juan			
Profesorado	Taboada Iglesias, Yaiza Viaño Santasmarinas, Jorge Juan Vila Suarez, Maria Elena			
Correo-e	jorgeviano@gmail.com			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	- saber
CG11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- saber
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- saber - Saber estar / ser
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	- saber facer
CG16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.	- saber - Saber estar / ser
CG19	Capacidade para avaliar a condición física e prescribir exercicio físico orientado cara á saúde.	- saber - saber facer
CE8	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, durante o proceso do adestramento deportivo	- saber - saber facer
CE13	Capacidade para avaliar a condición física e prescribir exercicio físico orientado cara á saúde	- saber - saber facer
CE15	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde do desenvolvemento das actividades físicas inadecuadas entre a poboación que realiza práctica física orientada á saúde	- saber - saber facer
CE18	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado, para cada tipo de actividade que practique a poboación de adultos, maiores e discapacitados	- saber - saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
(*)Insistir en la importancia de promocionar la salud desde los ámbitos sociales y comunitarios mediante el fomento de hábitos de vida tales como la promoción de la Actividad Física y el Ejercicio. • Identificar la Actividad Física como un factor de protección cardiovascular independiente de los efectos de otros factores de riesgo.	CG1
Saber buscar e interpretar a literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	CG2 CG13 CG14
Coñecer e utilizar os principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	CG11 CG13

Ser capaz de elaborar propostas para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.	CG16 CG19
Ser capaz de avaliar a condición física e prescribir exercicio físico orientado cara á saúde en diferentes poboacións.	CG16 CE13
Coñecer e saber aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais ao campo da actividade física e a saúde.	CE8 CE13
Saber identificar os riscos que se derivan para a saúde do desenvolvemento das actividades físicas inadecuadas entre a poboación que realiza práctica física orientada á saúde.	CG13 CE15 CE18
Ser capaz de seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado, para cada tipo de actividade que practique a poboación de adultos, maiores e discapacitados.	CE18

Contidos

Tema

I. Conceptos, fundamentos e criterios xerais para a prescripción de actividade física.	I. Conceptos, fundamentos e criterios xerais para a prescripción de actividade física.
II. Métodos para o desenvolvemento da condición física nun adestramento para a saúde.	II. Métodos para o desenvolvemento da condición física nun adestramento para a saúde.
III. Avaliación da condición física e do estilo de vida.	III. Avaliación da condición física e do estilo de vida.
IV. Prescripción de actividade física e planificación do adestramento para a saúde.	IV. Prescripción de actividade física e planificación do adestramento para a saúde.
V. Actividade física para a prevención e o tratamento de enfermidades crónicas.	V. Actividade física para a prevención e o tratamento de enfermidades crónicas.
VI. Prevención e readaptación de lesións derivadas da práctica deportiva.	VI. Prevención e readaptación de lesións derivadas da práctica deportiva.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Metodoloxías integradas	2	60	62
Prácticas de laboratorio	30	15	45
Informes/memorias de prácticas	2	22	24
Outras	18	0	18
Probas de tipo test	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Metodoloxías integradas	. Ensinanza baseada en proxectos de aprendizaxe. . Aprendizaxe baseada en problemas (ABP). . Metodoloxías baseadas en investigación. . Aprendizaxe colaboradora.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios, aulas informáticas, etc).

Atención personalizada

	Descrición
Metodoloxías integradas	A aplicación dos procedementos pertinentes para a obtención desta información realizarase o longo de todo o período de impartición da asignatura no que concerne os supostos prácticos realizados en talleres, comentarios de textos, respecto á elaboración dos traballos monográficos e ensaios que implica o desenvolvemento dos contidos de tipo complementario e asociado á temporalización axustarse o previsto para o desenvolvemento de ditos contidos.

Informes/memorias de prácticas A aplicación dos procedementos pertinentes para a obtención desta información realizarase o longo de todo o periodo de impartición da asignatura no que concerne os supostos prácticos realizados en talleres, comentarios de textos, respecto á elaboración dos traballos monográficos e ensaios que implica o desenvolvemento dos contidos de tipo complementario e asociado á temporalización axustarase o previsto para o desenvolvemento de ditos contidos.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas de laboratorio	Traballo e implicación do alumnado durante a realización das clases prácticas.	10	CG11 CG16 CG19 CE8
Metodoloxías integradas	Realizarase unha proba teórico-práctica: test, resposta curta e/ou resolución de supostos prácticos.	40	CG1 CG2 CG11 CG13 CG14 CG16 CG19 CE8 CE13 CE15 CE18
Informes/memorias de prácticas	Consistirá na elaboración dun informe cos datos das situacións prácticas conforme aos obxectivos en cada sesión.	40	CG1 CG11 CG13 CG16 CG19 CE13 CE18
Outras	Asistencia a clase	10	CG1 CG2 CG14 CE13 CE15 CE18

Outros comentarios e avaliación de Xullo

En "Informe/Memoria de Prácticas" non se terá en conta a efectos de avaliación a entrega de prácticas aos que o alumno/a non asistise.

En "Metodoloxías integradas" será requisito indispensable para superar a materia obter unha cualificación polo menos de 4 puntos sobre 10.

En "outras" será requisito indispensable alcanzar polo menos un 80% de asistencia a clase, á marxe de que as faltas sexan ou non xustificadas.

En 2ª convocatoria ou edición os criterios de avaliación serán os mesmos que na primeira coa excepción de alcanzar o 80% de asistencia a clase.

Bibliografía. Fontes de información

ACSM. Programa de condicionamento físico da ACSM. Editora Manole, Brasil, 1999.

ACSM (2005). *Manual ACSM para la valoración y prescripción del ejercicio*. Barcelona: Paidotribo.

- Baechle, T & Earle, R.(2000). *Essentials of strength training and conditioning*. Champaign: Human Kinetics.
- Busso, T., Denis, C., Bonnefoy, R., Geysant, A. & Lacour, J.R. (1997). Modeling of adaptations to physical training by using a recursive least squares algorithm. *Journal Applied Physiology*, 82, 1685-1693.
- Diccionario Paidotribo de la actividad física y el deporte. Editorial Paidotribo, España, 1999.
- George, Fisher, Vehrs (2001). *Test y Pruebas Físicas*. Barcelona: Paidotribo.
- Grosser, M., Bruggemann, P., Zintl, F. Alto rendimiento deportivo planificación y desarrollo. Editorial Martínez Roca, España, 1989.
- Heyward, V. (2000). *Evaluación y Prescripción del Ejercicio*. Barcelona: Paidotribo
- Júnior, A.A. *Bases para ejercicios de alongamento*. São Paulo. Phorte editora, 1999.
- Manso, J.M.G., Valdivielso, M.N., Caballero, J.A.R. Bases teóricas del entrenamiento deportivo principios y aplicaciones. Editorial Gymnos, España, 1996.
- Monteiro, A. Ginástica aeróbica, Editora Cid, Brasil, 1996.
- Novaes, J.S; Vianna, J.M. Personal training & condicionamento físico. Editora Shape, Rio de janeiro, 1998.
- Pollock, M.L., Wilmore, J.H. Exercício na saúde e na doença. Editora Medsi, Brasil, 1993.
- Sharkey, B.J. (2002). *Fitness and Health*. Champaign: Human Kinetics
- Varios (1989). *Metrología deportiva*. Moscú: Editorial Planeta.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

- Anatomía: Anatomía humana para o movemento/P02G050V01101
- Educación: Aprendizaxe e control motor na educación física e o deporte/P02G050V01102
- Fisioloxía: Fisioloxía do exercicio I/P02G050V01104
- Psicoloxía: Psicoloxía da actividade física e o deporte/P02G050V01202
- Fisioloxía: Fisioloxía do exercicio II/P02G050V01401
- Actividades de fitness/P02G050V01901
- Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo I/P02G050V01502
- Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo II/P02G050V01604
- Actividades físicas de lecer/P02G050V01905

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

- Anatomía: Anatomía humana para o movemento/P02G050V01101
- Biomecánica da técnica deportiva/P02G050V01903
- Exercicio físico para persoas maiores/P02G050V01908

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xestión e organización dos sistemas deportivos I**

Materia	Xestión e organización dos sistemas deportivos I			
Código	P02G050V01504			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Idioma	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Martínez Lemos, Rodolfo Ivan			
Profesorado	Martínez Lemos, Rodolfo Ivan			
Correo-e	ivanmartinez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	- saber
CG4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	- saber
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber facer
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- saber facer
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	- saber facer
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- Saber estar / ser
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	- Saber estar / ser
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- Saber estar / ser
CE19	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar programas para a dirección de organizacións, entidades e instalacións deportivas	- saber facer
CE20	Capacidade para administrar os servizos deportivos públicos e privados	- saber facer
CE21	Capacidade para deseñar o programa de funcionamento das instalacións deportivas e seleccionar o material e equipamento deportivo adecuado	- saber facer
CE22	Capacidade para coñecer e aplicar o marco xurídico do ámbito profesional	- saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo	CG25
Adaptación a novas situacións, á resolución de problemas e á aprendizaxe autónoma	CG26
Capacidade para planificar, desenvolver e controlar programas para a dirección de organizacións, entidades e instalacións deportivas	CE19
Capacidade para administrar os servizos deportivos públicos e privados	CE20
Capacidade para coñecer e aplicar o marco xurídico do ámbito profesional	CE22
Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	CG2
Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	CG4
Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	CG12
Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	CG13

Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestación	CG14
Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	CG24
Capacidade para deseñar o programa de funcionamento das instalacións deportivas e seleccionar o material e equipamento deportivo adecuado	CE21

Contidos

Tema	
1. El sistema deportivo	Concepto Elementos Estructura
2. El servicio deportivo	Oferta/Demanda Competencia Viabilidad Calidad Buenas Prácticas
3. Las formas de gestión deportiva	Público/Privada Directa/Indirecta Mixta
4. Gestión y organización en el deporte	Organización Administrativa (Pública) Estructura Asociativa (Privada) Deporte Profesional
5. Ordenamiento jurídico del deporte	Introducción al Ordenamiento Jurídico Legislación Supranacional Legislación Nacional Legislación Autonómica Estatutos y Reglamentos Federativos.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30	45	75
Eventos docentes e/ou divulgativos	7.5	21.5	29
Debates	15	0	15
Traballos de aula	10	20	30
Probas de tipo test	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Conferencia de experto. O alumno organizado en pequeno grupo se encargará da xestión do contacto previo, presentación e conducción da conferencia e posterior quenda de preguntas.
Debates	Debate grupal dirixido. O alumno organizado en pequeno grupo proporá, preparará e conducirá o debate.
Traballos de aula	O alumno, de xeito individual e autónomo resolverá exercicios plantexados na aula.

Atención personalizada

	Descrición
Eventos docentes e/ou divulgativos	Enténdese por atención personalizada o tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado. Nestas actividades o/a docente ten como función orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado. Se levarán a cabo no despacho nº 225 e dentro do horario de titoría estipulado.
Debates	Enténdese por atención personalizada o tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado. Nestas actividades o/a docente ten como función orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado. Se levarán a cabo no despacho nº 225 e dentro do horario de titoría estipulado.

Avaliación

Descrición	Cualificación Competencias Avaliadas
------------	--------------------------------------

Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.	0	CG2 CG4 CG12 CG14
Traballos de aula	O estudante resolverá 6 exercicios propostos nos grupos C durante todo o semestre que debera completar de xeito autónomo e entregar no prazo acordado. Este traballo realizarase de xeito individual.	20	CE19 CE20 CE22
Eventos docentes e/ou divulgativos	Conferencia de experto. O alumno organizado en pequeno grupo se encargará da xestión do contacto previo, presentación e condución da conferencia e posterior quenda de preguntas.	5	CE19 CE20 CE22
Debates	Debate grupal dirixido. O alumno organizado en pequeno grupo propondrá, preparará e conducirá o debate.	5	CG13 CG24 CE19 CE20 CE22
Probos de tipo test	20 preguntas pechadas con unha única resposta verdadeira de entre 3 opcións. Fórmula de corrección para anular o efecto do azar; [$C = A - E/(k-1)$]. C(calificación), A(aciertos), E(errores), K(número de opcións de resposta).	70	CG2 CG4 CG12 CG13 CG14 CG24 CE19 CE20 CE21 CE22

Outros comentarios e avaliación de Xullo

1. A cualificación final da materia resultará da ponderación das tres probas de avaliación.
2. Será requisito imprescindible para aprobar a materia:
 - o Presentar en prazo os 6 traballos de aula
 - o Asistencia o 80% dos eventos docentes celebrados (Conferencias de Expertos)
 - o Asistencia o 80% dos debates celebrados
 - o Obter no exame unha calificación de 5 o máis puntos.
3. En xullo e no resto das convocatorias extraordinarias avaliarase unicamente mediante a proba de examen tipo test (100%)
4. Normas básicas de convivencia na aula:
 - o Transcurridos 5 minutos do inicio da clase non se permitirá o acceso a aula.
 - o Unha vez iniciada a clase non se permitirá abandonalo aula salvo causa de forza maior.
 - o En tódolos outros casos, unha vez que o alumno saia non se lle permitirá voltar a entrar.
 - o Non está permitido introducir ou inxerir alimento ou bebida na aula (excepto auga).
 - o Salvo nos casos indicados, non está permitido o uso de dispositivos móbiles (smartphones) no interior da aula.

Bibliografía. Fontes de información

Blanco,E.;Burriel,J.C.;Camps,A.;J.L.; Landaberea,J.A.;Montes,V., Manual de la Organización Institucional del Deporte, 1999, PAIDOTRIBO, Colección Gestión y Administración

Celma,J., ABC del Gestor Deportivo, 2004, INDE. Biblioteca del gestor deportivo

Millán Garrido,A., Legislación Deportiva, 2008, TECNOS. Biblioteca de Textos Legales

Ortiz,M.;Pérez,V., Diccionario jurídico básico, 2010, TECNOS. Biblioteca de Textos Legales

VV.AA., Estatuto de los Trabajadores. Texto Refundido., 1999, CIVITAS

VV.AA., Constitución Española, 1994, TECNOS. Biblioteca de Textos Legales

Barrio,G., Réximen competencial do deporte. Análise xurídica do deporte en Galicia. , 1994, Escola Galega de Administración Pública (EGAP)

Camps,A., Las federaciones deportivas. Régimen jurídico., 1996, CIVITAS

Cazorla, L.M. y García M.R., Código del deporte, 2003, ARANZADI

www.iusport.es, Portal Jurídico del Deporte, ,

www.csd.mec.es, Portal del Consejo Superior de Deportes (CSD), ,

<http://aedd.webnode.com/>, Asociación Española de Derecho Deportivo, ,

www.femp.es, Portal de la Federación Española de Municipios y Provincias, Área Temática de Deporte y Ocio,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Xestión e organización dos sistemas deportivos II/P02G050V01702

Outros comentarios

Para un óptimo aproveitamento se recomenda leer previamente os textos correspondentes os temas a tratar na aula, así como ampliar a información acudindo a biblioteca e consultando outras fontes, (bases de datos, artigos científicos, actas de congresos, manuais, etc.).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Actividade física e deporte adaptado**

Materia	Actividade física e deporte adaptado			
Código	P02G050V01601			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Idioma	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Ayan Perez, Carlos Luis			
Profesorado	Ayan Perez, Carlos Luis Lago Filgueira, José Ángel Martínez Lemos, Rodolfo Ivan			
Correo-e	cayan@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	
CG3	Conocimiento y comprensión de los factores fisiológicos y biomecánicos que condicionan la práctica de la actividad física y el deporte.	- saber
CG4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	- saber
CG5	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano.	- saber
CG6	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano.	- saber
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	- saber - saber facer
CG15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.	- saber facer
CG16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.	- saber facer
CG18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.	- saber facer
CG20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.	- saber facer
CG23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.	- saber facer
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- saber facer
CE3	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, na proposta de tarefas nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte	- saber facer
CE4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas	- saber facer
CE5	Capacidade para planificar, desenvolver e avaliar a realización de programas de deporte e actividade física escolar	- saber facer
CE6	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e do deporte	- saber facer
CE9	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica actividade físico-deportiva na poboación que realiza adestramento deportivo	- saber facer
CE10	Capacidade para identificar os riscos, que se derivan para a saúde dos deportistas, da práctica de actividades físicas inadecuadas no contexto do adestramento deportivo	- saber facer

CE13	Capacidade para avaliar a condición física e prescribir exercicio físico orientado cara á saúde	- saber facer
CE15	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde do desenvolvemento das actividades físicas inadecuadas entre a poboación que realiza práctica física orientada á saúde	- saber facer
CE17	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físico-deportivas orientada á saúde	- saber facer
CE22	Capacidade para coñecer e aplicar o marco xurídico do ámbito profesional	

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	CG2 CE3
Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e do deporte.	CG4 CE10
Manexo de la información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	CG14 CE17
Capacidade para avaliar a condición física e prescribir exercicio físico orientado cara á saúde.	CG3 CE3 CE13 CE17
Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos *perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación adulta, maiores e discapacitados.	CG16 CE5 CE6 CE9
Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde do desenvolvemento das actividades físicas inadecuadas entre a poboación que realiza práctica física orientada á saúde.	CG20 CE4 CE17
Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais ao campo da actividade física e a saúde.	CG18 CE3 CE17
Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado, para cada tipo de actividade que practique a poboación de adultos, maiores e discapacitados.	CG23 CE6 CE15
Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica de actividade física e deporte adaptado sobre a estrutura e función do corpo humano.	CG5 CE15
Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica de actividade física e deporte adaptado sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano.	CG6 CE10 CE15
Coñecemento e comprensión dos fundamentos do deporte adaptado	CG2 CE5 CE22
Adaptación ás novas situacións, á resolución de problemas e o aprendizaxe autónomo.	CG26 CE3 CE6 CE13
Capacidade para deseñar, desenrolar e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e o deporte adaptado con atención ás características individuais e contextuais das persoas.	CG15 CE3 CE5

Contidos

Tema	
1. MARCO HISTÓRICO CONTEXTUAL DA AFA	1.1 AFA Evolución Histórica e Contextualización 1.2 A Discapacidade, Orixe, Evolución e Situación Actual 1.3 Aproximación á AFA na Rehabilitación Funcional
2. CONCEPTUALIZACIÓN DA AFA	2.1 A lexislación educativa e o alumno con discapacidade. 2.2. EFA e ACNEE: Posibilidades e aplicacións na Educación Física e no tempo libre.

3. AFA E PERSOAS CON DIVERSIDADE FUNCIONAL

- 3.1. AFA e Rehabilitación Cardiovascular.
- 3.2. AFA e Trastornos del Sistema Respiratorio.
- 3.3. AFA e Cancro.
- 3.4. AFA e Alteracións Metabólicas.
- 3.5. AFA e Trastornos do Sistema Nervioso.
- 3.6. AFA e Patoloxías Neuromusculares.
- 3.7. AFA e Patoloxías Autoinmunes.
- 3.8. AFA como medio de Inclusión Social.

4. O DEPORTE ADAPTADO

- 4.1. O Deporte Adaptado: Orixen, Evolución e Situación Actual
- 4.2. Aspectos técnicos, tácticos e regulamentarios do deporte adaptado

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	22.5	33.75	56.25
Titoría en grupo	0	15	15
Prácticas de laboratorio	29	43.5	72.5
Probas de tipo test	1	1.5	2.5
Traballos e proxectos	1	2.75	3.75

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento dos traballos propostos.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo.

Atención personalizada

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Desenvolverase de maneira breve e en grupo reducido ao finalizar cada sesión.
Sesión maxistral	Desenvolverase de maneira breve e en grupo reducido ao finalizar cada sesión.
Titoría en grupo	Desenvolverase de maneira breve e en grupo reducido ao finalizar cada sesión.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Probas de tipo test	Examen de opción múltiple con resposta única.	70	CG3 CG4 CG5 CG6 CG16 CG18 CG20 CE3 CE4 CE5 CE6 CE9 CE10 CE13 CE15 CE17

Traballos e proxectos	Traballo práctico sobre os contidos teóricos da materia, propostos polo profesor. Deberá ser exposto durante as prácticas de laboratorio	30	CG2 CG5 CG14 CG15 CG23 CG26 CE3 CE5 CE6 CE13 CE15 CE17 CE22
-----------------------	---	----	---

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Para superar a materia será necesario obter unha cualificación positiva en ambas as probas de avaliación (proba tipo test e traballo).

No tipo test, haberá que obter polo menos 3.5 ptos de 7 posibles, e no traballo, deberase alcanzar polo menos 1.5 ptos de 3 posibles.

A nota final da materia obterase mediante a suma aritmética das puntuacións alcanzadas en ambas as partes, sempre e cando se cumpran os criterios de cualificación anteriormente expostos.

Aqueles alumnos/as que non asistisen polo menos ao 80% das sesións prácticas da materia, deberán realizar un exame práctico sobre os aspectos técnicos, tácticos e regulamentarios descritos no Tema 4 e obter unha cualificación de "Apto" no mesmo, para poder superar a parte práctica da materia.

Todas aquelas probas que non fosen superadas na primeira convocatoria, deberán repetirse na segunda convocatoria. A cualificación obtida nas probas superadas realizadas durante a primeira convocatoria manterase de modo único e exclusivo na segunda convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información

Sirmard C, Caron F y Skrotzky K., Actividad Física Adaptada, Inde, 2003

Serra R y Bagur C., Prescripción de Ejercicio Físico Para la Salud, Paidotribo, 2004

Faulkner G y Taylor H., Exercise, Health and Mental Health, Routledge, 2005

Bernal J., Juegos y Actividades Adaptadas, Gymnos, 2001

Cano JM., Problemas de Salud en la Práctica Físico-Deportiva : Actuaciones y Adaptaciones Curriculares , Wanceulen, 1997

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA

Ayán C. (2004). Esclerosis Múltiple y Ejercicio Físico. Ed Wanceulen

Bassedas, E. (2010). Alumnado con discapacidad intelectual y retraso del desarrollo. Ed. Graó

Campagnolle S. (1998). La Silla de Ruedas y la Actividad Física. Ed. Paidotribo

Drobnic F y Pujol P. (1997). Temas Actuales en Actividad Física y Salud. Ed. Menarini

Fabián L. (1999). Deportes para Discapacitados Mentales. Ed. Stadium

Garrison J. (2003). Manual de Medicina Física y Rehabilitación. Ed. Mc Graw Hill.

Hardman A & Stensel D. (2003). Physical Activity and Health. Ed. Routledge

Simard C, Caron F, y Skrotzky K. (2003). Actividad Física Adaptada. Ed. Inde

Recomendacións**Materias que continúan o temario**

Valoración e prescrición do exercicio físico para a saúde/P02G050V01503

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Xerontoloxía e actividade física/P02G050V01902

Outros comentarios

Considérase imprescindible a asistencia ás clases prácticas como xeito de consolidar os contidos expostos nas sesións teóricas, así como de mellora da formación do alumno.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Actividade física e deporte recreativo**

Materia	Actividade física e deporte recreativo			
Código	P02G050V01602			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Fernández Fraga, Fernando Varela Lorenzo, Raúl			
Profesorado	Fernández Fraga, Fernando Varela Lorenzo, Raúl			
Correo-e	fffraga@uvigo.es raulvl@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.	- saber
CG10	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do deporte.	- saber
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- saber
CG16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.	- saber
CG21	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades fíicodeportivas.	- saber
CG23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.	- saber
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- saber
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersonal e traballo en equipo.	- saber
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- saber

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
(*)Capacidad para diseñar, desenvolver e avaliar los procesos de enseñanza- aprendizaje relativos a la actividad físico-deportiva recreativa, con atención a las características individuales y contextuales de las personas.	CG7 CG10 CG12
(*)Capacidad para planificar, desenvolver e controlar la realización de actividades fíicodeportivas recreativas.	CG21
(*)Capacidad para seleccionar y saber utilizar el material y equipamiento deportivo adecuado para cada tipo de actividad físico- deportiva recreativa.	CG23
(*)Capacidad para promover y evaluar la formación de hábitos perdurables y autónomos de práctica de las actividades físico-deportivas recreativas para toda la población.	CG16
(*)Capacidad para aplicar los principios fisiológicos, biomecánicos, comportamentales y sociales, en las actividades físico-deportivas recreativas.	CG13 CG16 CG23 CG24

(*)Capacidad para identificar los riesgos que se derivan para la salud, de la práctica de actividades físicas inadecuadas en los practicantes de actividad físico-deportiva recreativa.	CG10 CG23 CG25
(*)Conocimiento y comprensión de los fundamentos de las actividades físicas y deportes recreativos.	CG7 CG10
(*)Aplicación de las tecnologías de la información y comunicación (TIC) al ámbito de las actividades físicas y deportes recreativos.	CG12
(*)Habilidad de liderazgo, capacidad de relación interpersonal y trabajo en equipo.	CG25
(*)Adaptación a nuevas situaciones, la resolución de problemas y el aprendizaje autónomo.	CG26
(*)Hábitos de excelencia y calidad en el ejercicio profesional.	CG13
(*)Actuación dentro de los principios éticos necesarios para el correcto ejercicio profesional.	CG24

Contidos

Tema	
Fundamentos teóricos del ocio, el tiempo libre y la recreación.	Fundamentos teóricos del ocio, el tiempo libre y la recreación.
Fundamentos técnico-tácticos y didácticos de las actividades físico-recreativas.	Actividades con el frisbee Floorball Intercrosse Mazaball Ballnetto Kinball Otras actividades físicas y deportes recreativos
Organización y planificación de actividades de ocio y tiempo libre.	Organización y planificación de actividades de ocio y tiempo libre.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	16.5	24.75	41.25
Resolución de problemas e/ou exercicios	6	12	18
Estudo de casos/análises de situacións	4	8	12
Prácticas de laboratorio	26	39	65
Outras	2	11.75	13.75

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición teórica dos contenidos por parte do profesor.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividades prácticas nas que os alumnos encontran solucións a problemas diversos e reais.
Estudo de casos/análises de situacións	Exposición e análise de casos concretos e de interese.
Prácticas de laboratorio	Práctica, experiencia e experimentación de situacións de aplicación.

Atención personalizada

	Descrición
Sesión maxistral	Recoméndase atención persoal para a resolución de dúbidas e asesoramento sobre o traballo persoal do/da alumno/a
Resolución de problemas e/ou exercicios	Recoméndase atención persoal para a resolución de dúbidas e asesoramento sobre o traballo persoal do/da alumno/a
Estudo de casos/análises de situacións	Recoméndase atención persoal para a resolución de dúbidas e asesoramento sobre o traballo persoal do/da alumno/a
Prácticas de laboratorio	Recoméndase atención persoal para a resolución de dúbidas e asesoramento sobre o traballo persoal do/da alumno/a

Avaliación

Descrición	Cualificación Competencias Avaliadas
------------	--------------------------------------

Estudo de casos/análises de situacións	Asistencia e implicación do/da alumno/a	40	CG7 CG10 CG12
Prácticas de laboratorio	Asistencia e implicación do/da alumno/a	10	CG10 CG13 CG16 CG21 CG25
Outras	Proba que poderá ser tipo test e/ou resposta curta	50	CG10 CG23 CG24 CG26

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A proba de avaliación (**Outras** - 90%) poderá ser una proba tipo test e/ou proba de respostas curta. Requisito indispensable para superar a materia será a obtención de un mínimo de un cinco sobre diez en dicha prueba.

Requisito indispensable para superar a materia será a **asistencia obrigatoria** a un mínimo dun **80%** das **prácticas de laboratorio**.

A avaliación das **prácticas de laboratorio** (o 10%) farase tendo en conta a asistencia e a implicación do alumnado na realización das mesmas.

No **RESTO DE CONVOCATORIAS** aplicaranse os mesmos criterios de avaliación.

Bibliografía. Fontes de información

Camerino Foguet, Oleguer, Deporte recreativo, 2ª, 2000

Ortí Ferreres, Joan, La animación deportiva, el juego y los deportes alternativos, 1ª, 2004

Camerino e Castañer, 1001 ejercicios y juegos de recreación, 1º, 2003

Jardi e Rius, 1000 ejercicios y juegos con material alternativo, 1º, 1990

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Actividades físicas de lecer/P02G050V01905

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte II**

Materia	Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte II			
Código	P02G050V01603			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Barcala Furelos, Roberto Jesús			
Profesorado	Abilleira González, Maite Barcala Furelos, Roberto Jesús			
Correo-e	roberto.barcala@edu.xunta.es			
Web	http://www.portaleducacionfisica.es			
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	- saber
CG3	Conocimiento y comprensión de los factores fisiológicos y biomecánicos que condicionan la práctica de la actividad física y el deporte.	- saber
CG4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	- saber
CG9	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do exercicio físico, xogo motor, danza, expresión corporal e actividades na natureza.	- saber
CG11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- saber
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber facer
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- saber facer
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	- saber - saber facer
CG15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino- aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.	- saber - saber facer
CG16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.	- saber facer
CG20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.	- saber
CG21	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físicodeportivas.	- saber facer
CG23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.	- saber
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- Saber estar / ser
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersonal e traballo en equipo.	- saber facer - Saber estar / ser
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- saber facer - Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
*Conceptualización e identificación do obxecto de estudo da Didáctica dos procesos de ensino aprendizaxe na Actividade Física e do Deporte.	CG1 CG2 CG9 CG15 CG21 CG24
Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da Didáctica dos procesos de ensino aprendizaxe na Actividade Física e do Deporte.	CG2 CG13 CG14 CG15
Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	CG11 CG13 CG24
Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e o Deporte.	CG12 CG26
Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	CG13 CG23 CG24 CG25 CG26
Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e *contextuales das persoas.	
Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos *perdurables e autónomos de práctica da actividade física e deporte entre a poboación escolar.	CG13 CG25
Capacidade para aplicar os principios *fisiolóxicos, *biomecánicos, *comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.	CG3 CG4
Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas.	CG13 CG14 CG20
Capacidade para planificar, desenvolver e avaliar a realización de programas de deporte e actividade física escolar.	CG15 CG16 CG21 CG25 CG26
Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e do deporte.	CG23
Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	CG13 CG25 CG26
Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	CG26

Contidos

Contidos	
Tema	
Bloque 1. Planificación dos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte.	<ul style="list-style-type: none"> • Evolución e conceptos de planificación e programación. Fases do proceso programador: análise previa, elaboración, execución e avaliación • O proceso de ensino-aprendizaxe no marco dunha planificación. • Os procesos didácticos na planificación do ensino deportivo no marco formativo do deporte escolar ou do club de base.
Bloque 2. Niveis de concreción e unidades de programación na planificación a medio e longo prazo.	<ul style="list-style-type: none"> • Lexislación educativa na educación física. Análise e aplicación. • Os niveis de concreción curricular e os seus elementos constituíntes. • A programación. Finalidades, tipos e deseño.
Bloque 3. Avaliación e control nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e do deporte.	<ul style="list-style-type: none"> • A avaliación: conceptos e definicións. • Clases de avaliación. • Instrumentos de avaliación. • Referentes legislativos para a avaliación curricular en educación física.
Bloque 4. A dimensión investigadora do profesor. A indagación reflexiva, base da formación do profesorado.	<ul style="list-style-type: none"> • O profesor de educación física como investigador. • A investigación-acción. • Ferramentas para a investigación educativa.

Bloque 5. Recursos e materiais didácticos na actividade física e o deporte. Análise e *rentabilización educativa.

- Recursos didácticos para o ensino da educación física e o deporte.
- Materiais didácticos para o ensino da educación física e o deporte.
- Contorna educativa e organización do espazo deportivo educativo.
- Contorna educativa e adaptación á diversidade.

Bloque 6. Educación en valores e a súa didáctica nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte.

- Os valores e principios éticos na educación física e o deporte.
- Educación para o consumo.
- Educación física sustentable.
- Educación física desde a perspectiva intercultural.
- Educación física e saúde. Ferramentas didácticas para deseñar e planificar cara a un mellor estilo de vida.
- A igualdade de sexos na educación e o deporte.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	0	20	20
Presentacións/exposicións	2	7.5	9.5
Titoría en grupo	0	5	5
Saídas de estudo/prácticas de campo	6.5	0	6.5
Sesión maxistral	32	32	64
Probas de tipo test	1	0	1
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	3	20	23
Traballos e proxectos	1	20	21

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Realizaranse diversas prácticas vinculadas aos contidos e competencias do proceso de planificación didáctica do ensino da educación física e do deporte.
Presentacións/exposicións	O alumnado presenciará e realizará dunha forma activa presentacións e/ou exposicións relacionadas cos contidos da materia e defensa dos mesmos en pequeno e gran grupo.
Titoría en grupo	A *tutoría en grupo será unha condición fundamental para o entendemento e correcta orientación das presentacións e exposicións, así como para clarificar diversos aspectos do ensino/aprendizaxe dos procesos de planificación didáctica.
Saídas de estudo/prácticas de campo	Establecerase unha saída de campo para realizar unha actividade docente de primeiros auxilios e socorrismo, vinculada ao bloque de contidos de saúde do currículo oficial de educación física en educación secundaria.
Sesión maxistral	A lección maxistral *pretende dotar ao alumno das ferramentas conceptuais dos contidos da materia.

Atención personalizada

	Descrición
Presentacións/exposicións	As *tutorías en grupo así como calquera acción que requira axuda individua, específica ou avanzada, realizarase mediante asistencia ao despacho, *tutoría práctica no pavillón ou ximnasio e correo electrónico ou *faitic.
Titoría en grupo	As *tutorías en grupo así como calquera acción que requira axuda individua, específica ou avanzada, realizarase mediante asistencia ao despacho, *tutoría práctica no pavillón ou ximnasio e correo electrónico ou *faitic.
Saídas de estudo/prácticas de campo	As *tutorías en grupo así como calquera acción que requira axuda individua, específica ou avanzada, realizarase mediante asistencia ao despacho, *tutoría práctica no pavillón ou ximnasio e correo electrónico ou *faitic.

Avaliación

	Descrición	Cualificación Competencias Avaliadas
--	------------	--------------------------------------

Presentacións/exposicións	Exposición dunha sesión práctica dunha unidade didáctica aleatoria seguindo os principios da didáctica.	20	CG1 CG2 CG3 CG4 CG9 CG11 CG12 CG13 CG14 CG15 CG16 CG20 CG21 CG23 CG24 CG25 CG26
Probas de tipo test	Proba tipo test referida ao contido da materia.	50	CG1 CG2 CG3 CG4 CG9 CG11 CG12 CG13 CG14 CG15 CG16 CG20 CG21 CG23 CG24 CG25 CG26
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Seguimento do desenvolvemento das sesións prácticas e a implicación do alumno na práctica, a participación na discusión das tarefas e os tópicos propostos en clase.	5	CG2 CG4 CG9 CG21 CG24

Traballos e proxectos	Presentación escrita dunha programación anual de educación física ou dunha planificación didáctica	25	CG1 CG2 CG3 CG4 CG9 CG11 CG12 CG13 CG14 CG15 CG16 CG20 CG21 CG23 CG24 CG25 CG26
-----------------------	--	----	---

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Será necesario aprobar toda-las partes avaliáveis para supera-la materia.

Manteráanse os mesmos criterios para aprobar nas sucesivas convocatorias.

Bibliografía. Fontes de información

Chinchilla Minguet, José Luis, *Didáctica de la educación física*, , 2002

Contreras Jordán, Onofre Ricardo, *Didáctica de la educación física : un enfoque constructivista* , , 1998

Annicchiarico Ramos, Rubén, *Manual de Didáctica de la Educación Física*, 1ª, 2005

, SPORTDISCUS, ,

, SCOPUS, ,

, PUBMED, ,

CAMERINO, O; CASTAÑER, M. (2001). De la renovación pedagógica a un enfoque global sistémico de la Educación Física. En B. VÁZQUEZ, O. CAMERINO, M. GONZÁLEZ, F. DEL VILLAR, J. DEVIS, & P. SOSA, *Bases educativas de la Actividad Física y el Deporte* (págs. 85-102). Madrid: Síntesis.

CONTRERAS, O. (2000). Hacia una Educación Física que tenga en cuenta la diversidad. En E. y. RIVERA, *Educación Física ante los retos del nuevo milenio* (págs. 13-22). Granada: Adhara.

CONTRERAS, O. (2009). Intervención intercultural desde la Educación Física. En VV.AA., *La Educación Física en la sociedad actual* (págs. 91-113). Sevilla: Wanceulen.

SÁNCHEZ BAÑUELOS, F. (. (2002). *Didáctica de la Educación Física (en primaria)*. Madrid: Prentice Hall.

SENNERS, P. (2001). *La lección de Educación Física*. Barcelona: INDE.

SERRANO, J., LERA, A., & CONTRERAS, O. (2005). Maestros Generalistas vs especialistas. Claves y discrepancias en la reforma de la formación inicial de los maestros de primaria. *Revista de Educación* , 533-555.

TORRES, J. (1996). *El currículum oculto*. Madrid: Morata.

VEIGA, F. (2001). *O libro dos xogos populares galegos*. Santiago de Compostela: Sotelo Blanco.

VV.AA. (2009). *La educación física en la sociedad actual*. Sevilla: Wanceulen.

ZAGALAZ, M., ARTEAGA, M., & CACHON, J. (1998). Diferencias entre didáctica general y didáctica de la Educación Física en el currículum del maestro especialista. En VV.AA., *Actas del Congreso Internacional de Educación Física* (págs. 194-198). Almería: Editorial Española.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Pedagogía da educación física e o deporte/P02G050V01103

Educación: Epistemoloxía das ciencias da actividade física, o deporte e a educación física/P02G050V01301

Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte I/P02G050V01501

DATOS IDENTIFICATIVOS**Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo II**

Materia	Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo II			
Código	P02G050V01604			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Idioma				
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Tourinho González, Carlos Francisco			
Profesorado	Tourinho González, Carlos Francisco			
Correo-e	tourinog@gmail.com			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	- saber
CG5	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano.	- saber - saber facer
CG7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.	- saber
CG11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- saber
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	- saber - saber facer
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- saber - saber facer
CE7	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar o proceso de adestramento nos seus distintos niveis	- saber - saber facer
CE8	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, durante o proceso do adestramento deportivo	- saber
CE9	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica actividade físico-deportiva na poboación que realiza adestramento deportivo	- saber
CE10	Capacidade para identificar os riscos, que se derivan para a saúde dos deportistas, da práctica de actividades físicas inadecuadas no contexto do adestramento deportivo	- saber
CE11	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de adestramento deportivo	- saber
CE18	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado, para cada tipo de actividade que practique a poboación de adultos, maiores e discapacitados	- saber - saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

- Conocer el obxeto de estudio	CG1
- Ser capaz de analizar a estrutura técnica, táctica e condicional das disciplinas deportivas	CG2
- Ser capaz de deseñar tarefas de adestramento aplicadas á mellora de factores craves do rendemento deportivo.	CG5
- Ser capaz de deseñar e organizar programas de adestramento específicos atendendo ás prioridades de rendemento en competición.	CG7
- Saber utilizar os medios tecnolóxicos básicos para o desenvolvemento do adestramento e a avaliación do rendemento.	CG11
- Saber diagnosticar e controlar o rendemento deportivo, así como utilizar unha metodoloxía científica para o adecuado uso deses datos	CG13
- Manexar operativamente as medidas de prevención de lesións relacionadas coa actividade física e ser capaz de deseñar programas preventivos específicos para cada deportista e modalidade.	CG14
- Comprender a literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	CG26
- Coñecer e comprender os efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano.	CE7
- Comprender e coñecer os fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.	CE8
- Coñecemento e comprensión os principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	CE9
- Adquirir hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	CE10
- Manexar información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	CE11
- Adaptar a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	CE18

Contidos

Tema	
(*TEMA 1. Fundamentos, estrutura e métodos do adestramento da técnica deportiva.	(*)- A análise da técnica deportiva- Desenvolvemento do mapa técnico das especialidades deportivas
(*TEMA 2: Fundamentos, estrutura e métodos do adestramento da táctica deportiva	(*)- A táctica deportiva- Desenvolvemento do mapa táctico das especialidades deportivas.
(*TEMA 3. Os medios do adestramento e as metodoloxías de adestramento.	(*)- Os exercicios de adestramento. Clasificacións. Os medios de adestramento básicos e específicos- As metodoloxías de adestramento.-
(*TEMA 4. As estruturas temporais na periodización do adestramento	(*)- Microestructuras. Unidades de adestramento, sesións, microciclos. Tipos e deseño- Mesoestructuras. Ciclos e periodos. - Macroestructuras.Macro ciclo e tempada. - Megaestructuras. Ciclo plurianual
(*TEMA 5. Modelos de planificación do adestramento.	(*)- Evolución histórica dos modelos de planificación. - Planificación tradicional. Deseños con cargas lineales e regulares - Planificación contemporánea. Deseños con cargas concentradas. Microestructuración- Modelos especiais de planificación. Organización do adestramento en función do deporte.
(*TEMA 6. - O deseño do plan de adestramento-competición.	(*)- Fundamentos xerais da programación do adestramento deportivo. - Planificación da competición. Tipos e características.- Preparación da competición: Taper.
(*TEMA 7: O Control do proceso de adestramento-competición	(*)- Control das cargas de adestramento - Control da programación - Control dos contidos do adestramento-competición
(*TEMA 8: *Prevención de lesións	(*)-Prevención de lesións. -O ciclo da prevención - Factores e medidas de prevención de lesións.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos tutelados	8	0	8
Prácticas de laboratorio	18	0	18
Sesión maxistral	22	28	50
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2
Informes/memorias de prácticas	0	18	18
Traballos e proxectos	0	38	38
Estudo de casos/análise de situacións	0	14	14
Probas de resposta curta	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente			
	Descrición		
Traballos tutelados	Seguemento dos traballos dos alumnos en grupos reducidos.		
Prácticas de laboratorio	No horario de prácticas de laboratorios desenvolveranse tarefas e exercicios dirixidos polo profesor sobre aspectos presentados nas clases teóricas.		
Sesión maxistral	Empregarase a exposición por parte do profesor como medio principal de ensino.		
Atención personalizada			
	Descrición		
Traballos tutelados	Se atenderá as necesidades educativas dos alumnos no horario de tutoría.		
Informes/memorias de prácticas	Se atenderá as necesidades educativas dos alumnos no horario de tutoría.		
Traballos e proxectos	Se atenderá as necesidades educativas dos alumnos no horario de tutoría.		
Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballos tutelados	Realización dun traballo de planificación dunha tempada do deporte elixido. Desenrolo de vida deportiva previa a dita planificación.	40	CG1 CG2 CG5 CG7 CG11 CG13 CG14 CG26 CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE18
Prácticas de laboratorio	Participación activa dos alumnos nas prácticas realizadas a longo do curso.	10	CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE18
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Resposta de preguntas sobre a materia	20	CG7 CG11 CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE18
Probas de resposta curta	Resposta de preguntas sobre a materia	30	CG7 CG11 CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE18

Outros comentarios e avaliación de Xullo

As notas conquiridas na primeira convocatoria mantendránse para a segunda.

Bibliografía. Fontes de información

- Hai, J.G. (1994). **Biomechanics of sport *tecnicas*. New Xersei: Prentice Hall
- Campos, J, Cervera, *VR (2001) *Teoría e planificación do adestramento deportivo*. Paidotribo. Barcelona.
- García, J. M., Navarro, M. E Ruiz, *J. A. (1996*b). *Planificación do adestramento deportivo*. Madrid: Gymnos.
- Gonzalez, JM, Navarro, F; Delgado, M (2010) *Fundamentos do Adestramento Deportivo. Sevilla. Wanceulen*
- Matveiev, L. (2001). *Teoría xeral do adestramento deportivo*. Barcelona: Paidotribo.
- Platonov, V. N. (2001). *Teoría xeral do adestramento deportivo olímpico*. Barcelona: Paidotribo
- Romeu, D. e Tous, J. (2001). *Prevención de lesións no deporte*. Barcelona: Médica-Panamerican
-

Recomendacións

Materias que continúan o temario

- Especialización en deportes colectivos/P02G050V01906
- Especialización en deportes individuais/P02G050V01907
- Psicoloxía do adestramento deportivo/P02G050V01911
-

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

- Biomecánica da técnica deportiva/P02G050V01903
-

Materias que se recomenda ter cursado previamente

- Fisioloxía: Fisioloxía do exercicio I/P02G050V01104
- Fisioloxía: Fisioloxía do exercicio II/P02G050V01401
- Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo I/P02G050V01502
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lecer e turismo deportivo**

Materia	Lecer e turismo deportivo			
Código	P02G050V01701			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Idioma				
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Rial Fernández, Ramón Benigno			
Profesorado	Rial Fernández, Ramón Benigno Varela Lorenzo, Raúl			
Correo-e	rrial@edu.xunta.es			
Web				
Descrición xeral	<p>España está entre os principais destinos turísticos mundiais. Ademais, o sector turístico é un dos recursos económicos máis importantes do país. Aspectos como o desenvolvemento económico e tecnolóxico dos últimos cincuenta anos, a mellora na calidade de vida e esperanza en países desenvolvidos ou o aumento do tempo libre, xerou unha cultura de lecer onde o turismo, xunto coa actividade física e o deporte, xogan un papel fundamental. Dentro do turismo, encontramos hoxe en día unha tendencia xeral á búsqueda de vacacións activas ou un entretenemento programado para encher o tempo de lecer. Neste senso, o ámbito da actividade física e o deporte, convertéronse nun marco ideal para cubrir esta demanda. Con esta materia, preténdese dar a coñecer ó alumnado outra posible área profesional dando a coñecer as bases que definen a estrutura e funcionamento do turismo en xeral, e as aportacións que dende a actividade físico-deportiva podemos ofrecer ó mesmo en particular.</p>			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	- saber
CG4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	- saber
CG6	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano.	- saber
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber - saber facer
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- Saber estar / ser
CG20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.	- saber
CG22	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar programas para a dirección de organizacións, entidades e instalacións deportivas.	- saber - saber facer
CG23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.	- saber - saber facer
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	- saber facer
CE21	Capacidade para deseñar o programa de funcionamento das instalacións deportivas e seleccionar o material e equipamento deportivo adecuado	- saber - saber facer
CE22	Capacidade para coñecer e aplicar o marco xurídico do ámbito profesional	- saber - saber facer
CE26	Capacidade para seleccionar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade físico-deportiva recreativa	- saber - saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Habilidade de liderazgo, capacidade de relación interpersonal e traballo en equipo.	CG6 CG13 CG25 CE22 CE26
Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte de lecer no sector turístico.	CG4
Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica das actividades físico-deportivas de lecer no sector turístico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano.	CG6
Coñecemento e comprensión da literatura científica do lecer e turismo deportivo.	CG2
Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ó ámbito do lecer e turismo deportivo.	CG12
Adaptación as novas situacións, a resolución de problemas e o aprendizaxe autónomo.	CG6 CG13 CG23
Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	CG13
Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	CE22
Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físico-deportivas de lecer inadecuadas no sector turístico.	CG20
Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físico-deportivas de lecer no sector turístico.	CE26
Capacidade para planificar, desenvolver e controlar programas para a dirección de organizacións, entidades e instalacións deportivas.	CG22
Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade físico-deportiva de lecer no sector turístico.	CG23
Capacidade para deseñar o programa de funcionamento das instalacións deportivas e seleccionar o material e equipamento deportivo axeitado para as actividades físico-deportivas de lecer no sector turístico.	CE21
Capacidade para coñecer e aplicar o marco xurídico no ámbito profesional.	CE22

Contidos

Tema	
TEMA 1: Fundamentos teóricos do lecer e o turismo deportivo	<ul style="list-style-type: none"> - Interrelación entre deporte e turismo - Aportacións do deporte ó turismo e viceversa - Creatividade na xestión turístico-deportiva - Deporte, turismo e medio ambiente
TEMA 2: Actividades de lecer e deporte no sector turístico	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades físico-deportivas de baixo impacto económico: turismo rural, actividades en espazos naturais e turismo, actividades de aventura e turismo, actividades de neve e turismo (perfil do turista ou practicante, xestión e organización, impacto ambiental) - Actividades físico-deportivas de alto impacto económico: caza e turismo, golf e turismo, actividades náuticas e turismo, eventos deportivos e turismo (perfil do practicante, xestión e organización, impacto ambiental)
TEMA 3: Ordenación e regulamentación turística	<ul style="list-style-type: none"> - Decretos - Leis - Subvencións
TEMA 4: Guía para ó desenvolvemento dun proxecto de actividades de lecer e deporte no sector turístico	<ul style="list-style-type: none"> - Iniciación - Planificación - Execución - Seguemento e control - Peche
TEMA 5: Campo profesional dos graduados en ciencias da actividade física e do deporte no ámbito do turismo deportivo	<ul style="list-style-type: none"> - Xestión de instalacións deportivo-turísticas - Xestión de eventos deportivos - Creación de empresas de servizos deportivos - Creación de departamentos de turismo deportivo nas axencias de viaxe - Etc.
TEMA 6: Animación deportiva no sector turístico	<ul style="list-style-type: none"> - Funcións - Ferramentas - Condicións de traballo - Ocupacións de traballo - Etc.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
--	---------------	--------------------	--------------

Prácticas en aulas de informática	22.5	21.75	44.25
Resolución de problemas e/ou exercicios	8	10	18
Actividades introductorias	2	0	2
Titoría en grupo	0	15	15
Sesión maxistral	22.5	33.75	56.25
Probas de tipo test	1	1.5	2.5
Traballos e proxectos	4	8	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas en aulas de informática	Os alumnos realizarán búsquedas e manexarán información sobre os contidos da materia.
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado en base as premisas plantexadas previamente polo profesor, busca solucións, fai propostas ou resolve exercicios. Estas actividades se desenvolverán no seminario de informática ou no pavillón.
Actividades introductorias	O profesor exporá aspectos básicos e introductorios da materia.
Titoría en grupo	Consultas que o alumnado mantén co profesor da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxeto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que vai a realizar o estudante.

Atención personalizada

	Descrición
Traballos e proxectos	Enténdese por atención personalizada o tempo reservado polo profesor para atender e resolver as dúbidas do alumnado. Nestas actividades, o profesor ten como función orientar e guiar o proceso de elaboración dos traballos e proxectos por parte do alumnado. Levaráanse a cabo no despacho nº 217 e dentro do horario estipulado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas en aulas de informática	Sera necesario asistir o menos o 80% das prácticas como requisito previo para poder superar a materia. Tamén poderá realizarse algunha práctica no pavillón. Evaluaráse a participación activa nas sesións prácticas mediante una ficha de control.	0	CG4 CG12 CG23
Probas de tipo test	Realizaráse un exame tipo test para valorar o coñecemento dos contidos teóricos da materia por parte do alumnado. Esta proba constará de 50 preguntas, onde por cada tres respostas incorrectas descontaráse unha que estea ben contestada. Haberá que chegar a una puntuación mínima de 5 puntos.	40	CG2 CG4 CG6 CG13 CG20 CG23 CE22
Traballos e proxectos	Os alumnos, en grupos de 6, deberán presentar un proxecto final. As pautas e directrices deste traballo serán facilitadas polo profesor a comezo de curso. Haberá que chegar a una puntuación mínima de 5 puntos.	60	CG22 CE21 CE26

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Recoméndase a asistencia as clases teóricas.

A calificación final da materia resultará da ponderación de todos os apartados da avaliación.

Será requisito imprescindible para aprobar a materia ter superadas todas as partes.

O alumno/a que non supere algún dos apartados da avaliación obterá una calificación final de SUSPENSO.

As notas de cada apartado manteráanse nas dúas convocatorias extraordinarias seguintes (xullo e decembro-fin de carreira).

Bibliografía. Fontes de información

Jiménez Martín, Pedro J, Deporte y turismo, Síntesis, 2011

Rebollo,S. y Latiesa,M., Salidas profesionales en el campo del turismo deportivo, Instituto Andaluz del Deporte, 2002

Del Alcázar Martínez,B., Los canales de distribución en el sector turístico, Esic, 2002

Rebollo,S., Curso sobre deporte,turismo y medio ambiente, Instituto Andaluz del Deporte, 2002

Soria,M.A. y Cañellas,A., La animación deportiva, Inde, 1991

VV.AA., Enciclopedia del turismo, Síntesis, 2002

Puertas,X. y Font,S., Juegos y actividades deportivas para la animación turística, Síntesis, 2002

Reguero,M., Ecoturismo, Bosch, 1994

VV.AA., Deporte y naturaleza, Talasa, 2001

VV.AA., 50 años de turismo español, Centro de estudios Ramón Areces, 1999

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Xestión e organización dos sistemas deportivos II/P02G050V01702

Mercadotecnia e dirección de empresas deportivas/P02G050V01909

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Actividades físicas de lecer/P02G050V01905

Actividades físicas e de aventura no medio natural/P02G050V01801

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Aprendizaxe e control motor na educación física e o deporte/P02G050V01102

Xogo motor/P02G050V01105

Fundamentos dos deportes colectivos I/P02G050V01303

Fundamentos dos deportes colectivos II/P02G050V01403

Fundamentos dos deportes individuais/P02G050V01304

Actividade física e deporte adaptado/P02G050V01601

Actividade física e deporte recreativo/P02G050V01602

Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte I/P02G050V01501

Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte II/P02G050V01603

Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo I/P02G050V01502

Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo II/P02G050V01604

Valoración e prescrición do exercicio físico para a saúde/P02G050V01503

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xestión e organización dos sistemas deportivos II**

Materia	Xestión e organización dos sistemas deportivos II			
Código	P02G050V01702			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Lago Filgueira, José Ángel			
Profesorado	Lago Filgueira, José Ángel			
Correo-e	joseangel.lago@vigo.org			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber facer
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	- saber - saber facer
CG22	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar programas para a dirección de organizacións, entidades e instalacións deportivas.	- saber facer
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- saber facer - Saber estar / ser
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersonal e traballo en equipo.	- saber facer - Saber estar / ser
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- saber facer
CE19	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar programas para a dirección de organizacións, entidades e instalacións deportivas	- saber facer
CE20	Capacidade para administrar os servizos deportivos públicos e privados	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE21	Capacidade para deseñar o programa de funcionamento das instalacións deportivas e seleccionar o material e equipamento deportivo adecuado	- saber - saber facer
CE22	Capacidade para coñecer e aplicar o marco xurídico do ámbito profesional	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE23	Capacidade para identificar e valorar os riscos que poidan derivarse do uso dos equipamentos e instalacións deportivas	- saber - saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

1. Utilización da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións	CG12 CG14 CG22 CG24 CG25 CG26 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23
2. Coñecemento e comprensión dos factores **comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	CG12 CG25 CG26 CE20 CE22
3. Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	CG14 CG22 CG25 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23
4. Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte	CG12 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23

Contidos

Tema

1. Planificación *e organización nel deporte	Políticas deportivas, *financiamento, subvencións deportivas
2. Planificación de *os *espazos deportivos	**Contextualización, **familiarización con *os conceptos *fundamentais *e *a súa planificación.
3. *Os *espazos *e *equipamentos deportivos	Concepto *e tipos, normativa aplicable, censos, pavimentos, *mantemento.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	22.5	33.75	56.25
Traballos de aula	10	0	10
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	26	39	65
Probas de tipo test	0.3	0	0.3
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1.5	7.5	9
Informes/memorias de prácticas	9.5	0	9.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballos de aula	(*) 5.-Talleres Actividades enfocadas a la adquisición de conocimientos y habilidades manipulativas e instrumentales sobre una temática concreta, con asistencia específica por parte del profesor a las actividades individuales y/o grupales que desarrollan los estudiantes. 10.- Trabajos de aula El estudiante desarrolla ejercicios o proyectos en el aula bajo las directrices y supervisión del profesor. Puede estar vinculado su desarrollo con actividades autónomas del estudiante.

Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma

Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.

Atención personalizada

Descrición

Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma Enténdese por atención personalizada o tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado. Nestas actividades o/a docente ten como función orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	25	CG12 CG14 CG22 CG24 CG25 CG26 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23
Traballos de aula	Probas de resolución que expón o profesor para a aprendizaxe de contidos.	10	CG12 CG14 CG22 CG24 CG25 CG26 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23
Probas de tipo test	Proba para avaliación das competencias adquiridas que constará preguntas pechadas na que os alumnos seleccionan unha única resposta verdadeira de entre varias opcións.	15	CG12 CG14 CG22 CG24 CG25 CG26 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23

Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	40	CG12 CG14 CG22 CG24 CG25 CG26 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23
Informes/memorias de prácticas	Elaboración dun documento por parte do alumno no que se reflicten as características do traballo levado a cabo. Os alumnos deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamento de datos. Deseño de construcións que elabora o alumno sobre cuestións expostas na aula.	10	CG14 CG22 CG24 CG25 CG26 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A cualificación final da materia resultará da ponderación do tres probas de avaliación, (test, Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma e probas de resposta longa, de desenvolvemento). Será requisito imprescindible para aprobar a materia ter superadas o tres partes. O alumno/a que non realice algunha do tres probas de avaliación obterá unha calificación final de SUSPENSO. En xullo e no resto das convocatorias extraordinarias avaliarase unicamente mediante un exame tipo test (100%).

Bibliografía. Fontes de información

Mestre,J., La planificación deportiva. Teoría y Práctica, 1995, INDE

Mestre,J.; García,E., La gestión del deporte municipal, 1997, INDE

Mestre,J.; Brotons,J., La gestión deportiva: clubes y federaciones, 2022, INDE

www.csd.mec.es, Portal del Consejo Superior de Deportes (CSD), ,

Paris,F., La planificación estratégica en las organizaciones deportivas, 1996, Paidotribo

Rossi,B., Un programa local para el desarrollo del deporte., 1981, INEF-Barcelona

<http://www.rbi.es/info-profesional/publicaciones-construccion/instalaciones-deportivas-xxi/>, Instalaciones Deportivas XXII, Editor Iñaki Lasa,

www.femp.es, Portal de la Federación Española de Municipios y Provincias, Área Temática de Deporte y Ocio,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Xestión e organización dos sistemas deportivos II/P02G050V01702

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Mercadotecnia e dirección de empresas deportivas/P02G050V01909

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Xestión e organización dos sistemas deportivos I/P02G050V01504

DATOS IDENTIFICATIVOS**Actividades físicas e de aventura no medio natural**

Materia	Actividades físicas e de aventura no medio natural			
Código	P02G050V01801			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Alonso Fernández, Diego			
Profesorado	Alonso Fernández, Diego			
Correo-e	diego_alonso@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG3	Conocimiento y comprensión de los factores fisiológicos y biomecánicos que condicionan la práctica de la actividad física y el deporte.	- saber
CG9	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do exercicio físico, xogo motor, danza, expresión corporal e actividades na natureza.	- saber
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersonal e traballo en equipo.	- Saber estar / ser
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- saber facer
CE1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas	- saber - saber facer
CE22	Capacidade para coñecer e aplicar o marco xurídico do ámbito profesional	- saber
CE23	Capacidade para identificar e valorar os riscos que poidan derivarse do uso dos equipamentos e instalacións deportivas	
CE25	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de actividades físico-deportivas recreativas	- saber - saber facer
CE26	Capacidade para seleccionar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade físico-deportiva recreativa	- saber - saber facer
CE29	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde, da práctica de actividades físicas inadecuadas nos practicantes de actividade físico-deportiva recreativa	- saber - saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
O estudiantado será capaz de coñecer e aplicar o marco xurídico do ámbito profesional das actividades no medio natural	CG13 CE22
O estudiantado será capaz identificar e valorar os riscos que poidan derivarse do uso dos equipamentos e instalacións deportivas das actividades no medio natural	CE23 CE25 CE26
O estudiantado será capaz de de coñecer e comprender os fundamentos das actividades na natureza	CG26 CE1

O estudiantado será capaz de identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas no entorno natural	CE23 CE26 CE29
O estudiantado será capaz de deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuales das persoas	CG3 CE1 CE25
O estudiantado será capaz de seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade no medio natural	CG9 CE26 CE29
O estudiantado será capaz de mostrar habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo	CG25
O estudiantado será capaz de adaptarse a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma	CG26

Contidos

Tema	
1. Fundamentos teóricos	1. Concepto de Actividades Físicas no medio Natural 2. Xeneralidades 2.1. Que son as AFMN 2.2. Organización e regulación das AFMN
2- Sendeirismo e montañismo	1. Montañismo e trekking: Concepto e lugar na evolución dos deportes de montaña 2. Medio ambiente de montaña 3. Metereoloxía 4. Formación técnica 5. Preparación e desenvolvemento dunha actividade 6. Orientación e cartografía 7. Técnicas de acampada e vivac 8. Seguridade 9. Desenvolvemento profesional
3- Orientación	1. Introducción á orientación: xeneralidades 2. Representación gráfica e interpretación de debuxos ou esquemas 3. Cartografía. Introducción á interpretación de mapas elaborados (topográficos e/ou de orientación). 4. Utilización do compás 5. Orientación. 6. Aplicación no ámbito educativo 7. Organización de actividades de orientación
4- Técnicas de aire libre	1. Actividades Físicas no Medio Natural. Xeneralidades 2. Ámbitos de aplicación das Actividades ao aire libre 3. Aplicación ao ámbito escolar 4. AFMN. Contorna profesional 5. Organización de actividades
5- Escalada e técnicas con cordas	1. Introducción á escalada: Xeneralidades 2. Aspectos técnicos da escalada 3. Técnicas con cordas 4. Seguridade: normas básicas 5. Aplicación no ámbito escolar
6- Bicicleta de montaña	1. Xeneralidades 2. Aspectos técnicos 3. A seguridade en actividades con BTT 4. Organización de saídas en BTT
7- Seguridade	1. Xeneralidades 2. Seguridade en cada actividade
8- Organización de actividades	1. Planificación dunha Ruta 2. Preparación de carreira de orientación (raid) 3. Preparación dunha actividade de estrutura con cordas 4. Aplicación de técnicas aprendidas e a utilización das normas de seguridade en escalada.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	27	0	27
Sesión maxistral	20	40	60

Probas de tipo test	1	0	1
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	O carácter da materia fai necesario que o alumno/a asista, polo menos, ao 80% das prácticas de laboratorio para poder puntuar as mesmas.
Sesión maxistral	O carácter da materia fai necesario combinar varios tipos de metodoloxías, dependendo da natureza dos obxectivos a alcanzar e os contidos a tratar. Avogarase por unha metodoloxía activa, alternando exposicións maxistras e traballo en pequeno grupo nas sesións teóricas e vivencia das diferentes propostas de tarefas (do profesor e dos propios alumnos) nas sesións practicas. Ademais, o alumno disporá dun soporte virtual de apoio á docencia, a través da plataforma TEMA (http://www.uvigo.es/faitic), co que poderá realizar un seguimento parcialmente on-line da materia. - Organización da docencia: As sesións de carácter teórico e práctico desenvolveranse en horario e localización fixadas polo centro.

Atención personalizada

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Titorías Plataforma Tema

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Probas de tipo test	Hay que ter superado o examen teórico para superar a materia.	50	CG3 CG9 CG13 CG25 CG26 CE1 CE22 CE23 CE25 CE26 CE29
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	O alumnado organizarase en pequenos grupos construíndo un proxecto vinculado á asignatura aplicable a un contexto real.	35	CG3 CG9 CG13 CG25 CG26 CE1 CE22 CE23 CE25 CE26 CE29

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A asistencia ás prácticas de laboratorio ten que ser dun 80% para ser puntuadas.

A asistencia e participación do alumnado valorarase cun 15% da nota final.

É necesario aprobar o examen teórico para poder facer media.

Na convocatoria extraordinaria do mesmo curso académico manteranse as cualificacións da primeira convocatoria. En todo

caso mantenerse os criterios de avaliación.

Bibliografía. Fontes de información

- AGUILA, C.- Las actividades Físicas de aventura en la naturaleza: ¿un fenómeno moderno o posmoderno?.- Apunts 3.er trimestre 2007 (81-87)
- EEAM. Escuela Española de alta montaña.- Certificado de iniciación al montañismo.- Barrabés editorial.- Huesca, 2001
- COLORADO, J.- Montañismo y Trekking. Manual Completo- Desnivel editorial.-Madrid, 2001
- MURCIA, M.- Prevención, seguridad y autorescate.- Desnivel editorial.- Madrid 2001 • VARIOS.- Manual de Senderismo. FEDME.- Zaragoza 2007
- VARIOS.- Señalización de Senderos. FEDME.-2009
- VARIOS.- EMASF Revista Digital de Educación Física.- Actividades Físicas en el Medio Natural.- Año 4 no19. Noviembre 2012

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Actividades de fitness**

Materia	Actividades de fitness			
Código	P02G050V01901			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Idioma				
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Alonso Fernández, Diego			
Profesorado	Alonso Fernández, Diego			
Correo-e	diego_alonso@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	(*)La asignatura pretende ofrecer al alumno/a una visión general de una de las principales opciones profesionales de la titulación: las actividades de fitness.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	- saber
CG5	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano.	- saber
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber - saber facer
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- saber facer - Saber estar / ser
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	- Saber estar / ser
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- saber facer
CE9	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica actividade físico-deportiva na poboación que realiza adestramento deportivo	- saber - saber facer
CE24	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade físico-deportiva recreativa, con atención ás características individuais e contextuais das persoas	- saber - saber facer
CE26	Capacidade para seleccionar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade físico-deportiva recreativa	- saber - saber facer
CE28	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, nas actividades físico-deportivas recreativas	- saber - saber facer
CE29	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde, da práctica de actividades físicas inadecuadas nos practicantes de actividade físico-deportiva recreativa	- saber - saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Os estudantes serán capaces de coñecer e comprender fundamentos das actividades de fitness.	CG2 CG5 CG12 CG13
Os estudantes serán capaces de deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de E-A relativos as actividades de fitness, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.	CG5 CG25 CE9 CE24 CE26 CE28 CE29
Os estudantes serán capaces de comprender a literatura científica do ámbito das actividades de fitness.	CG2

Os estudantes serán capaces de promover a formación de hábitos perdurables e autónomos de practica de actividade de fitness. CE9

Os estudantes serán capaces de identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica das actividades de fitness. CE29

Os estudantes serán capaces de seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para as actividades de fitness. CG26
CE24

Os estudantes serán capaces de aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais ao ámbito das actividades de fitness. CG5
CE28

Contidos

Tema	
TEMA *I: Concepto e evolución do fitness	*Subtema *I.1. Concepto e evolución do fitness *Subtema *I.2. O fitness na actualidade *Subtema *I.3. O sector dos servizos de fitness *Subtema *I.4. Os usuarios/as do fitness
TEMA *II: O técnico polivalente de fitness	*Subtema *II.1. Características e formación *Subtema *II.2. Habilidades persoais e sociais *Subtema *II.3. Pautas para o seu desenvolvemento profesional
TEMA *III: Actividades de fitness: a sala cardio-fitness	*Subtema *III.1. Equipamento e funcionamento dunha sala cardio-fitness actual. *Subtema *III.2. Pautas básicas de adestramento en sala *Subtema *III.3. Seguridade e prevención de lesións *Subtema *III.4. O adestramento funcional na sala cardio-fitness
TEMA IV: Actividades de fitness: tendencias actuais	Subtema IV.1. H.I.I.T. Subtema IV.2. Tonificación con soporte musical Subtema IV.3. Running Subtema IV.4. Cross fit Subtema IV.5. Entrenamento excéntrico Subtema IV.6. Entrenamento en suspensión: TRX Subtema IV.7. Core training Subtema IV.8. Entrenamento propioceptivo Subtema IV.9. Stretching Global Activo Subtema IV.10. F.N.P. Subtema IV.11. Método Pilates

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos/análises de situacións	1	10	11
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	0	25	25
Sesión maxistral	22	21	43
Probas de resposta curta	2	15	17
Informes/memorias de prácticas	0	10	10
Traballos e proxectos	30	14	44

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Analizaranse estudos sobre os servizos deportivos actuais, as actividades de fitness e tipoloxía dos seus usuarios/as.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Ao longo das sesións teórico/prácticas realizaranse traballos autónomos en pequenos grupos que vinculen ao alumno/a con os contidos da materia.

Sesión maxistral	<p>O carácter da materia fai necesario combinar varios tipos de metodoloxías, dependendo da natureza dos obxectivos a alcanzar e os contidos a tratar. Avogarase por unha metodoloxía activa, alternando exposicións maxistras e traballo en pequeno grupo nas sesións teóricas e vivencia das diferentes propostas de tarefas (do profesor e dos propios alumnos) nas sesións practicas. Ademais, o alumno disporá dun soporte virtual de apoio á docencia, a través da plataforma TEMA (http://www.uvigo.es/faitic), co que poderá realizar un seguimento parcialmente *on-*line da materia.</p> <p>- Organización da docencia: As sesións de carácter teórico e práctico desenvolveranse en horario e localización fixadas polo centro.</p>
------------------	---

Atención personalizada

	Descrición
Sesión maxistral	TITORÍAS PLATAFORMA TEMA
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	TITORÍAS PLATAFORMA TEMA

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Os alumnos/as serán avaliados nas clases teóricas e prácticas	15	CG5 CE9 CE24 CE26 CE28 CE29
Probas de resposta curta	O exame teórico poderá constar de preguntas curtas e/ou tipo test dos diversos contidos da materia.	50	CG2 CG5 CG12 CG13 CG25 CG26 CE9 CE24 CE26 CE28 CE29
Traballos e proxectos	Elaborarase un proxecto global en pequenos grupos sobre unha actividade de fitness pactada previamente co docente que inclúa unha estrutura teórica, práctica e de intervención nunha poboación.	35	CG2 CG5 CG12 CG13 CG25 CG26 CE9 CE24 CE26 CE28 CE29

Outros comentarios e avaliación de Xullo

É indispensable superar o exame teórico cunha cualificación mínima de 5 puntos para aprobar a materia. De non ser así, o resto de cualificacións gardaranse para posteriores convocatorias.

Na convocatoria extraordinaria do mesmo curso académico manteranse as cualificacións da primeira convocatoria. En todo caso manteranse os criterios de avaliación.

Bibliografía. Fontes de información

Manuales básicos:

Colado Sánchez, J.C. (1996). *Fitness en las salas de musculación*. Zaragoza: INDE.

Earle, R.W. y Baechle, T.R. (2008). *Manual NSCA. Fundamentos del entrenamiento personal*. Barcelona: Paidotribo.

Isidro, F., Heredia, J.R., Pinsach, P. y Costa, M.R. (2007). *Manual del entrenador personal. Del fitness al wellness*. Barcelona: Paidotribo.

Thompson, W.R. (2009). *ACSM's guidelines to exercise testing and prescription*. Baltimore, MD: Lippincott Williams & Wilkins. 8th Ed.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Programas de exercicio físico e benestar/P02G050V01910

Outros comentarios

Para afrontar a asignatura e importante ter unha boa base teórica de:

- Anatomía e kinesiología humana.
 - Fisioloxía do exercicio.
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xerontoloxía e actividade física**

Materia	Xerontoloxía e actividade física			
Código	P02G050V01902			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Idioma	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Vila Suarez, Maria Elena			
Profesorado	Vila Suarez, Maria Elena			
Correo-e	EVILA@UVIGO.ES			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	- saber facer
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	- saber - saber facer
CG3	Conocimiento y comprensión de los factores fisiológicos y biomecánicos que condicionan la práctica de la actividad física y el deporte.	- saber
CG4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	- saber
CG8	Coñecemento e comprensión da estrutura, función e desenvolvemento das diferentes manifestacións da motricidade humana.	- saber
CG11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- Saber estar / ser
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber facer - Saber estar / ser
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- saber facer - Saber estar / ser
CG16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.	- saber - saber facer
CG22	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar programas para a dirección de organizacións, entidades e instalacións deportivas.	- saber
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersonal e traballo en equipo.	- saber facer - Saber estar / ser
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- saber facer
CT3		- saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Ser capaz de comprender a literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte nas persoas maiores.	CB2 CG2
Coñecer e ser capaz de identificar os efectos que a práctica da actividade física e deporte en persoas maiores provocan en aspectos *fisiológicos e *biomecánicos.	CB4 CG3
Ser capaz de identificar os efectos que a práctica da actividade física e deporte en persoas maiores provocan en aspectos *comportamentais e sociais.	CG4

Ser capaz de identificar os efectos que a práctica da actividade física e deporte provocan sobre a *estructura de diferentes manifestacións da *motricidade humana en persoas maiores.	CG8
Coñecer e ser capaz de aplicar os principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional no ámbito das persoas maiores.	CG11
Saber utilizar as tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte no ámbito das persoas maiores.	CB4 CG12
Ser capaz de identificar e aplicar hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional en lle ámbito das persoas maiores.	CG13
Coñecer e ser capaz de promover e avaliar a formación de hábitos *perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte nas persoas maiores.	CG16
Ser capaz de identificar habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo no ámbito das persoas maiores.	CG25
Ser capaz de identificar e adaptarse a novas situacións, aplicar a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma no ámbito das persoas maiores.	CG26 CT3
Adquirir coñecementos básicos para planificar, desenvolver e controlar programas para a dirección de organizacións, entidades e instalacións deportivas para persoas maiores.	CB4 CG3 CG4 CG22

Contidos

Tema	
Bloque temático 1. Introducción	Tema 1. Definicións e conceptos. Tema 2. Epidemioloxía e demografía do envellecemento. Tema 3. Teorías do envellecemento no ser humano.
Bloque temático 2. Aspectos bio-psico-sociais da vellez.	Tema 4. Cambios na anatomía e fisioloxía dos órganos e sistemas durante o envellecemento. Tema 5. Aspectos psicolóxicos e sociais do envellecemento.
Bloque temático 3. Prescrición da Actividade física para adultos e maiores.	Tema 6. Autonomía funcional e valoración. Tema 7. Capacidades físicas e coordinativas.
Bloque temático 4. O lecer activo.	Tema 8. Políticas de promoción da saúde e calidade de vida. Tema 9. O lecer activo nas persoas maiores.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos/análises de situacións	0	20	20
Traballos de aula	30	10	40
Saídas de estudo/prácticas de campo	5	0	5
Sesión maxistral	22	22	44
Probas de resposta curta	2	0	2
Informes/memorias de prácticas	0	29	29
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Nas clases presenciais expóranse diferentes situacións que esixan capacidade de reflexión, relación de contidos, contraste de datos, realizar diagnósticos.
Traballos de aula	Nas clases prácticas fundamentalmente expóranse situacións que deberán resolver coa axuda do profesor ou con traballo autónomo. Realizánsese de individual ou colectiva, segundo a actividade. Será necesario realizar procura bibliográfica e manexarase bibliografía actual sobre temáticas relacionadas cos contidos da materia.
Saídas de estudo/prácticas de campo	Realizánsese diferentes saídas de estudo durante o curso en base aos contidos desenvolvidos na materia
Sesión maxistral	Nas clases presenciais desenvolveranse os aspectos conceptuais da materia, que deberán ser complementados polo alumno con estudo autónomo.

Atención personalizada

	Descrición

Sesión maxistral	Tutorías no despacho 214 Plataforma tema
Estudo de casos/análises de situacións	Tutorías no despacho 214 Plataforma tema
Traballos de aula	Tutorías no despacho 214 Plataforma tema
Resolución de problemas e/ou exercicios	Tutorías no despacho 214 Plataforma tema

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	Exame de contidos	40	CB2 CG2 CG3 CG4 CG8 CG16 CG22 CG26
Estudo de casos/análises de situacións	Traballo temático e memoria de prácticas	40	CB2 CB4 CG2 CG8 CG11 CG12 CG13 CG16 CG22 CG25 CG26
Traballos de aula	Proposta de sesión	10	CG3 CG8 CG16 CG25 CG26 CT3
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución e entrega de traballos prácticos	10	CB2 CB4 CG26

Outros comentarios e avaliación de Xullo

É necesario alcanzar un 5 no exame e no traballo temático para poder acceder ás notas dos outros dous apartados da avaliación e calcular a media da materia. As notas dos diferentes apartados gardaranse para a segunda convocatoria. Para a convocatoria extraordinaria realizarase un único exame que terá o valor do 100% da nota. O exame constará de preguntas curtas, tema e suposto práctico.

Bibliografía. Fontes de información

- BELSKY, J.K. , Psicología del envejecimiento. Teoría, investigaciones e intervencións, Ed. Masson. Barcelona, 1996
- BERMEJO GARCÍA, L., Envejecimiento activo y actividades socioeducativas con personas mayores: Guía de buenas prácticas., Panamericana: Madrid, 2010
- BUENDÍA, J. , Gerontología y salud. Perspectivas actuales, Ed. Biblioteca Nueva. Madrid., 1997
- JONES, C. & ROSE, D. , Physical activity instruction of older adults, Human Kinetics. Champaign, Il, EEUU., 2005
- MELÉNDEZ ORTEGA, A. , Actividad física para personas mayores: las razones para hacer ejercicio, Ed. Gymnos. Madrid, 2000

MORROW, J. R.; JACKSON, A. W.; DISCH, J. G. & MOOD, D. P., Measurement and evaluation in human performance, Human Kinetics. Champaign, IL, EEUU., 1995

SPIRDUSO, W. W. & ECKERT, H. M., Physical activity and aging. Human Kinetics, Champaign, IL, EEUU., 1989

SPIRDUSO, W., Physical dimensions of aging., Human Kinetics. Champaign, IL, EEUU, 1995

TAYLOR, A. & JOHNSON, M., Physiology of exercise and healthy aging, Human kinetics. Champaign, IL, EEUU., 2008

TIMIRAS, P., Bases fisiológicas del envejecimiento y geriatría, Masson, México., 1997

VELLAS, B.; LAFONT, C.; ALLARD, M. y ALBAREDE, J.L. , Transtornos de la postura y riesgo de caída. Del envejecimiento satisfactorio a la pérdida de autonomía. , Ed. Glosa. Barcelona, 1995

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Valoración e prescripción do exercicio físico para a saúde/P02G050V01503

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo I/P02G050V01502

Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo II/P02G050V01604

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Anatomía: Anatomía humana para o movemento/P02G050V01101

Anatomía: Anatomía e kinesiología humana/P02G050V01201

Fisiología: Fisiología do exercicio I/P02G050V01104

Fisiología: Fisiología do exercicio II/P02G050V01401

DATOS IDENTIFICATIVOS**Biomecánica da técnica deportiva**

Materia	Biomecánica da técnica deportiva			
Código	P02G050V01903			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Idioma				
Departamento	Didácticas especiais Física aplicada			
Coordinador/a	García García, Óscar			
Profesorado	García García, Óscar Mato Corzón, Marta María			
Correo-e	oscargarcia@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Coñecemento e aplicación das leis da mecánica para a análise da técnica deportiva coa intención de mellorar o rendemento e reducir a incidencia de lesións.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	- saber
CG3	Conocimiento y comprensión de los factores fisiológicos y biomecánicos que condicionan la práctica de la actividad física y el deporte.	- saber
CG7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.	- saber
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber facer
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- Saber estar / ser
CG18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.	- saber facer
CG20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.	- saber
CG23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.	- saber facer
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersonal e traballo en equipo.	- saber facer - Saber estar / ser
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- saber facer
CE3	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, na proposta de tarefas nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte	- saber facer
CE4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas	- saber facer
CE8	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, durante o proceso do adestramento deportivo	- saber facer
CE10	Capacidade para identificar os riscos, que se derivan para a saúde dos deportistas, da práctica de actividades físicas inadecuadas no contexto do adestramento deportivo	- saber facer
CE15	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde do desenvolvemento das actividades físicas inadecuadas entre a poboación que realiza práctica física orientada á saúde	- saber facer
CE16	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais ao campo da actividade física e a saúde	- saber facer
CE28	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, nas actividades físico-deportivas recreativas	- saber facer
CE29	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde, da práctica de actividades físicas inadecuadas nos practicantes de actividade físico-deportiva recreativa	- saber facer

CT1

CT2

CT3

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
O alumno será capaz de coñecer os principios e aplicacións da *biomecánica á práctica deportiva	CG2 CG3 CG7
O alumno será capaz de comprender como a *cinemática, a dinámica e a mecánica de fluídos son o fundamento da *biomecánica	CG2 CG3 CG18 CE3 CE8 CE16 CE28
O alumno será capaz de coñecer e usar ferramentas de análises *biomecánico de simulación e predición	CG2 CG7 CG12 CG18 CG23 CG26 CE3 CE8 CE16 CE28 CT1 CT2
O alumno será capaz de coñecer e utilizar distintos tipos de análises *biomecánicos da técnica deportiva	CG12 CG13 CG20 CG23 CG25 CG26 CE3 CE4 CE8 CE10 CE15 CE16 CE28 CE29 CT3

Contidos

Tema	
1. Introducción á *biomecánica deportiva	1.1 Concepto 1.2 Obxectivos 1.3 Aplicacións
2. *Mecánica aplicada á *biomecánica deportiva	2.1 Principios xerais 2.2 *Cinemática 2.3 Dinámica 2.4 Fluídos
3. Ferramentas de simulación e predición	3.1 Obxectivos 3.2 Características 3.3 Aplicacións
4. Análise *biomecánico da técnica deportiva	4.1 Análise cuantitativa 4.2 Análise cualitativa 4.3 Análise conforme a criterios de rendemento 4.4 Avaliación da técnica deportiva

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	12	12	24

Presentacións/exposicións	12	12	24
Prácticas de laboratorio	20	32	52
Prácticas en aulas de informática	10	10	20
Titoría en grupo	1	0	1
Sesión maxistral	10	10	20
Informes/memorias de prácticas	1	8	9

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Aplicar os principios biomecánicos na resolución de problemas de aplicación e casos prácticos
Presentacións/exposicións	Exposición das análises biomecánicos realizados de forma clara, concisa e científica
Prácticas de laboratorio	Determinación de obxectivos, obtención, tratamento, presentación e análise de datos biomecánicos en situacións experimentais e reais
Prácticas en aulas de informática	Obtención, tratamento, presentación e análise de datos biomecánicos en situacións experimentais e reais
Titoría en grupo	Resolución de dúbidas e dificultades nos contidos da materia expostas e resoltas de maneira colectiva
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor/a de contidos teóricos fundamentais da materia

Atención personalizada

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	A atención personalizada ao alumno/a realizarase no despacho dos profesores e conforme ao horario de *tutoría do profesor/a en o curso
Prácticas de laboratorio	A atención personalizada ao alumno/a realizarase no despacho dos profesores e conforme ao horario de *tutoría do profesor/a en o curso

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios	&*<*>*> Avaliación continua, entrega en tempo e forma de problemas *biomecánicos	30	CG2 CG3 CG7 CG12 CG13 CG18 CG23 CE3 CE4 CE10 CE16 CE28
Presentacións/exposicións	&*<*>*> Avaliación continua, exposición na aula da análise *biomecánico dunha técnica deportiva	30	CG12 CG13 CG20 CG23 CG25 CG26 CT1 CT2 CT3

Prácticas de laboratorio	

Avaliación continua, asistencia e implicación do alumno/a	5	CG26 CT1 CT2 CT3
Prácticas en aulas de informática	Avaliación continua, asistencia e implicación do alumno/a
.	5	CG26 CT1 CT2 CT3
Informes/memorias de prácticas	Avaliación continua, entrega en tempo e forma dos informes relativos ás análises realizadas	30	CG2 CG3 CG7 CG12 CG18 CE8 CE15 CE29

Outros comentarios e avaliación de Xullo

No caso de avaliación continua negativa e segunda convocatoria, o alumno/a realizará unha proba final sobre os contidos da materia consistente na resposta curta e resolución de problemas *biomecánicos. Para avaliación positiva da materia, será requisito indispensable ademais dunha avaliación positiva na proba final, a presentación en papel e/ou formato dixital das análises *biomecánicos realizados durante o curso (Apto ou non apto)

Bibliografía. Fontes de información

Aguado, Xabier, Eficacia y Técnica Deportiva, 2ª edición, INDE, 1993

Hay and Prentice-Hall, The Biomechanics of Sport and Exercise, , 1985

Bartlett, Sport Biomechanics, 1ª edición, E FN SPON, 1999

Izquierdo, Mikel, Biomecánica y bases neuromusculares de la actividad física y el deporte, , Editorial Panamericana 2008

Bartlett y Hong, Routledge Handbook of Biomechanics and Human Movement Science, , Routledge, 2008

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía: Anatomía e kinesiología humana/P02G050V01201

Estatística: Metodoloxía da investigación e estatística na actividade física e o deporte/P02G050V01302

Fisiología: Fisiología do exercicio II/P02G050V01401

DATOS IDENTIFICATIVOS**Deportes náuticos**

Materia	Deportes náuticos			
Código	P02G050V01904			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Idioma				
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Rial Fernández, Ramón Benigno			
Profesorado	Rial Fernández, Ramón Benigno			
Correo-e	rrial@edu.xunta.es			
Web				
Descrición xeral	<p>A materia «Deportes Náuticos» impártese no segundo cuadrimestre do terceiro curso do Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte.</p> <p>Nesta materia proporciónase unha visión xeral do Remo e do Piragüismo. Desde unha perspectiva teórica, abórdanse diferentes aspectos desde un punto de vista xeral referentes a súa estrutura externa, o medio no que se desenvolven, os tipos de embarcacións e as súas modalidades, a técnica básica, maniobras, fundamentos do seu adestramento, tipos de competicións, didáctica, aspectos recreativos, etc. Desde unha perspectiva práctica, realízase un percorrido a través de distintos tipos de embarcacións.</p> <p>Debido ó medio no que se desenvolven as prácticas (río Lérez) é requisito imprescindible saber nadar.</p>			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber - saber facer
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- Saber estar / ser
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	- saber facer
CE1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas	- saber - saber facer
CE2	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación escolar	- saber - saber facer
CE3	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, na proposta de tarefas nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte	- saber facer
CE4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas	- saber
CE6	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e do deporte	- saber - saber facer
CE7	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar o proceso de adestramento nos seus distintos niveis	- saber - saber facer
CE11	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de adestramento deportivo	- saber - saber facer
CE12	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo, adecuado para cada tipo de actividade de adestramento deportivo	- saber - saber facer
CE16	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais ao campo da actividade física e a saúde	- saber facer
CE26	Capacidade para seleccionar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade físico-deportiva recreativa	- saber - saber facer
CT1		- saber facer - Saber estar / ser
CT2		- saber facer - Saber estar / ser
CT3		- saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades motrices básicas dos Deportes Náuticos	CE1 CE3 CE4 CE6 CE7 CE11 CE12 CE26
Coñecemento e comprensión dos fundamentos do remo e do piragüismo.	CE1 CE3 CE4 CE6 CE7 CE11 CE12 CE26
Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos ó Remo e ó Piragüismo, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.	CE1
Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica das actividades de Remo e Piragüismo.	CE2
Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais ao ámbito do Remo e do Piragüismo.	CE3 CE16
Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades de Remo e Piragüismo de forma inadecuada.	CE4
Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para as actividades de Remo e Piragüismo.	CE6
Saber aplicar as tecnoloxías da información e comunicación (TIC) o ámbito dos deportes náuticos.	CG12
Habilidade de liderazgo, capacidade de relación interpersonal e traballo en equipo.	CT2
Adaptarse a novas situacións, resolución de problemas e aprendizaxe autónoma.	CT3
Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	CG13
Actuar dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	CT1
Utilización da información científica aplicada o ámbito do remo e do piragüismo.	CG14

Contidos

Tema	
TEMA 1: "Fundamentos do remo e do piragüismo"	- Definición - Oríxenes e evolución histórica - Análise do remo e do piragüismo e os seus factores
TEMA 2: "Estructura externa do remo e do piragüismo"	- Modalidades e especialidades - Categorías - Distancias de competición - Características das embarcacións - Características do sistema de masas - Distancias e tempos de competición - Frecuencia de palada en competición - Relación distancia/tempo de competición/tipo de esforzo
TEMA 3: "Técnica básica do remo e do piragüismo"	- Fases da palada no remo - Técnica básica de banco fixo - Técnica básica de banco móvil - Defectos técnicos mais frecuentes no remo - Técnica básica do piragüismo - Maniobras no piragüismo. Transporte, vuelco e vaciado. De equilibrio e conducción. De propulsión e combinadas - A palada en kayak. Fases da palada. Exercicios e corrección de erros.
TEMA 4: "As reglaxes das embarcacións"	- Reglaxes en banco fixo - Reglaxes en banco móvil - Reglaxes en piragüismo e kayak
TEMA 5: "Estructura biomecánica do remo e do piragüismo"	- Variables biomecánicas

TEMA 6: "O medio acuático. Seguridade"	<ul style="list-style-type: none"> - Natural: ríos, lagos, mar - Artificiais: pantanos, pistas - Normas de seguridade - Variables medioambientais externas
TEMA 7: "Didáctica do remo e do piragüismo"	<ul style="list-style-type: none"> - Ensinanza e aprendizaxe - Iniciación e metodoloxía - Etapas de formación
TEMA 8: "Tipos de competicións no remo e no piragüismo"	<ul style="list-style-type: none"> - En función do recorrido - En función do sistema de competición - Programa olímpico
TEMA 9: "Postos específicos"	<ul style="list-style-type: none"> - Postos específicos no remo de banco fixo - Postos específicos no remo de banco móbil - Postos específicos no piragüismo
TEMA 10: "Fundamentos tácticos"	<ul style="list-style-type: none"> - A regata. Tipos. Partes - A estratexia
TEMA 11: "Materiais e tecnoloxía"	<ul style="list-style-type: none"> - Tecnoloxía aplicada ó material de competición - Tecnoloxía aplicada a elementos de control - Tecnoloxía aplicada a accesorios de control do adestramento - Tecnoloxía informática: Internet
TEMA 12: "Regulamentación no remo e no piragüismo"	<ul style="list-style-type: none"> - A organización e a regulamentación no remo e no piragüismo - Os regulamentos da F.E.R. e da R.F.E.P.
TEMA 13: "Outros aspectos da práctica"	<ul style="list-style-type: none"> - Aspectos recreativos - O club. Organización

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	30	45	75
Titoría en grupo	5	8	13
Actividades introdutorias	2	0	2
Sesión maxistral	22.5	33.75	56.25
Probas de tipo test	1	1.5	2.5
Informes/memorias de prácticas	0.5	0.75	1.25

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Prácticas no río Lérez (en caso de que as condicións climatolóxicas sexan moi adversas, algunha práctica poderá ser feita na Sala de Musculación do Pavillón Universitario). A metodoloxía a utilizar basearase, por un lado nas explicacións dos modelos técnicos por parte do profesor, e por outro lado na experimentación (métodos de búsqueda e resolución de problemas) polo propio alumno. As sesións prácticas terán un compoñente añadido fundamental, de participación do alumno no traslado do material, almacenaxe e organización xeral da sesión. Por esta razón e de vital importancia a actitude e participación activa nas prácticas, o que terá o seu lóxico reflexo na avaliación. As sesións de práctica serán de actividade obligatoria e formarán parte esencial da nota do alumno mediante a observación sistemática do seu rendemento.
Titoría en grupo	Consultas que o alumno mantén co profesorado da materia no pantalán do C.G.T.D. (Centro Galego de Tecnificación Deportiva) para o asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Actividades introdutorias	O profesor expoñerá aspectos básicos e introdutorios da materia.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que vai realizar o estudante.

Atención personalizada

	Descrición
Informes/memorias de prácticas	O profesor atenderá as dúbidas e cuestións que plantexen los alumnos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Prácticas de laboratorio	A avaliación da docencia práctica está dirixida a valorar o dominio dos elementos imprescindibles para a práctica do remo e do piragüismo. Inclúe o control de asistencia con participación activa e a avaliación continuada, mediante observación sistemática do rendemento do alumno e o nivel técnico alcanzado. A asistencia as prácticas de laboratorio serán de actividade obrigatoria e para optar a superar a materia haberá que haber asistido a un mínimo de un 80% das sesións con participación activa.	60	CE1 CE3 CE4 CE6 CE7 CE12 CE26
Probas de tipo test	Encaminada a avaliar a integración dos contidos teóricos por parte do alumnado. Enténdese tamén por "contido" teórico calquera explicación ou concepto que se manexe nas sesións prácticas.	20	CE1 CE3 CE4 CE6 CE7 CE11 CE12 CE26
Informes/memorias de prácticas	O alumnado, de xeito individual, terá que presentar unha memoria final das prácticas feitas o longo do cuatrimestre.	20	CE2 CE3 CE4 CE6 CE16

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Prácticas de laboratorio: Supoñen o 60% da cualificación final. A avaliación da docencia de laboratorios realizarase de forma continua mediante o control de asistencia diaria dos alumnos con participación activa e a observación sistemática por parte do profesor do seu rendemento e o nivel técnico acadado o longo do cuatrimestre. A cualificación será de 0 a 10 puntos e haberá que acadar como mínimo 5 puntos para superar este apartado. O profesor pasará un parte diario de firmas de asistencia as prácticas de laboratorio e ademais o día de presentación da materia, proporcionará unha ficha ós alumnos para que a devolvan ó profesor coa súa fotografía e os datos pertinentes, dentro da primeira semana de comenzo das prácticas.

Probas tipo test: Supón o 20% da cualificación final. Esta proba realizarase na data oficial e está encamiñada a avaliar a integración dos contidos teóricos (enténdese tamén por "contidos teóricos", calquera explicación ou concepto que se manexe nas sesións prácticas de laboratorio). Esta proba escrita constará de 50 preguntas tipo test con 3 opcións de resposta onde por cada 3 respostas erróneas descontarase unha resposta correcta. A cualificación será de 0 a 10 puntos e haberá que acadar como mínimo 5 puntos para superar este apartado.

Informes/memorias de prácticas: Supón o 20% de cualificación final. O rematar o cuatrimestre os alumnos, de xeito individual, deberán presentar unha memoria de todas as prácticas feitas e entregala en formato "papel". Para elaborar esta memoria o profesor facilitará un modelo tipo de ficha o primeiro día das prácticas de laboratorio. Para completar este informe, o profesor, antes de comenzo cada sesión práctica, indicará brevemente no pantalán ós alumnos os obxetivos, características, contidos, etc. da mesma e os alumnos deberán tomar as notas oportunas; do mesmo xeito os alumnos ó rematar a sesión e traballando pola súa conta deberán completar a ficha. No caso de que os profesores detectasen que as memorias fosen copiadas entre dous ou mais alumnos, éstos deberán facer un traballo individual relacionado coa materia. A data tope para presentar o informe/memoria das prácticas será a data do exame oficial (fora deste prazo non se recollerá ningunha memoria). A cualificación será de 0 a 10 puntos e haberá que acadar como mínimo 5 puntos para superar este apartado.

Observacións: unha vez cumprido o requisito de asistencia a un mínimo do 80% ás prácticas de laboratorio con participación activa, a cualificación final do alumno será a nota media ponderada de cada un dos tres apartados (60%-20%-20%) sempre coa premisa de haber alcanzado unha puntuación mínima de 5 en cada un dos tres apartados. Se o alumno non chega a 5 en calquera dos tres apartados a súa cualificación na nota final será de "suspense". A cualificación positiva de unha ou dúas partes conservarase únicamente ata a seguinte convocatoria de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Molina Castillo, C., Remo de Competición, Wanceulen, 1997

Bennett, Jeff, Manual del kayakista de aguas bravas, Paidotribo, 2001

De Bergia Cervantes, E. y otros, Iniciación al Piragüismo, Gymnos, 1997

Isorna-Folgar, M. y otros, Entrenamiento en piragüismo de aguas tranquilas: avances para la mejora en preparación física, técnica, táctica, psicológica, nutricional y tecnológica, 2.0 Editora, 2014

Bibliografía complementaria:

- Briones Pérez de La Blanca, Enrique (1990). Remo: Entrenamiento de Base y de Elite. Editorial Wanceulen. Sevilla
- Escuela Nacional de Entrenadores (2002). Apuntes del Curso Nacional de Entrenador de Club: Bloque Específico. Edición F.E.R.
- Francisco García, José Manuel y García Soidán, José Luis (1991). Iniciación al Remo. Editorial Xunta de Galicia (Secretaría Xeral para o Deporte)
- Francisco García, José Manuel (1996). Remo de Banco Fixo. Ediciones Lea
- Sánchez Hernández, J.L. y otros (1993). Piragüismo I. Editorial Comité Olímpico Español
- Sánchez Hernández, J.L. y otros (1993). Piragüismo II. Editorial Comité Olímpico Español

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Actividades físicas de lecer**

Materia	Actividades físicas de lecer			
Código	P02G050V01905			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Idioma				
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Varela Lorenzo, Raúl			
Profesorado	Varela Lorenzo, Raúl			
Correo-e	raulvl@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	- saber
CG9	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do exercicio físico, xogo motor, danza, expresión corporal e actividades na natureza.	- saber
CG16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.	- saber - saber facer
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- Saber estar / ser
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	- saber facer - Saber estar / ser
CE29	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde, da práctica de actividades físicas inadecuadas nos practicantes de actividade físico-deportiva recreativa	- saber - saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecemento e comprensión dos fundamentos das actividades físicas de lecer.	CG4 CG9
Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica das actividades físicas de lecer.	CG4 CG9 CG16 CE29
Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de actividades físico-deportivas de lecer.	CG16 CG25
Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos ás actividades físicas de lecer, con atención ás características individuais e contextuais das persoas	CG4 CE29
Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	CG16 CG24 CG25
Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde, da práctica de actividades físicas de lecer inadecuadas.	CG9 CG24 CE29

Contidos

Tema	
Bloque Temático 1. Aproximación conceptual ao tempo libre e lecer.	Tema 1. Aproximación conceptual ao tempo libre e lecer.

Bloque temático 2. Fundamentos de actividades de raqueta e pa.	Tema 2. Fundamentos de actividades de raqueta e pa. Tema 3. Os deportes alternativos de raqueta e pa (*Shuttleball, pas elásticas, *indiacas...) Tema 4. O bádminon, o tenis e o *padel. Elementos básicos da técnica. Tema 5. Outros deportes de raqueta de cancha dividida e de muro.
Bloque temático 3. Bailes e danzas colectivas para a recreación.	Tema 6. Bailes e danzas colectivas para a recreación.
(*)Bloque temático 4. Actividad física de ocio y relajación	(*)Tema 7. La relajación. Yoga. Tai-chi. la danza.
Bloque temático 4. Xogos tradicionais para ocupar o tempo de lecer	Tema 7. Xogos tradicionais con material complexo
Bloque temático 5. Organización das actividades físicas para o lecer.	Tema 8. Organización das actividades físicas para o lecer.

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	36	0	36
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	10	30	40
Traballos tutelados	0	30	30
Presentacións/exposicións	3.5	21	24.5
Sesión maxistral	6	0	6
Observación sistemática	2	0	2
Traballos e proxectos	3.5	0	3.5
Probas de resposta curta	2	6	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Prácticas de laboratorio	(*)Prácticas de laboratorio
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	(*)Resolución de problemas y/o exercicios de forma autónoma
Traballos tutelados	(*)Trabajos tutelados
Presentacións/exposicións	(*)Presentaciones/exposiciones
Sesión maxistral	(*)Sesión magistral

Atención personalizada	
	Descrición
Prácticas de laboratorio	Mediante as titorías individuais ou grupais nos horarios de atención ao alumno
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Mediante as titorías individuais ou grupais nos horarios de atención ao alumno
Traballos tutelados	Mediante as titorías individuais ou grupais nos horarios de atención ao alumno

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Presentacións/exposicións	Presentación multimedia. Exposición práctica.	18	CG4 CG9 CG16 CG24
Observación sistemática	Do traballo e as capacidades do alumno.	20	CG4 CG9 CG16 CG24 CG25 CE29

Traballos e proxectos	Traballo teórico. Traballo práctico.	60	CG4 CG9 CG16 CG24 CG25
Probas de resposta curta	Exame final da materia.	2	CG4 CG9 CG16 CG24 CG25 CE29

Outros comentarios e avaliación de Xullo

O alumno que supere os traballos con nota **positiva** poderá quedar **exento** da proba de exame final.

A realización de prácticas -como a asistencia- non é obrigatoria, pero valorarase na nota final.

En caso de non realizar ou non superar os traballos, a porcentaxe destes apartados pasará a computarse no **exame final** (80%).

En segunda **convocatoria** o 100% da nota corresponderá a unha proba teórico-práctica sobre os contidos desenvolvidos no a materia.

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Xogo motor/P02G050V01105

Actividade física e deporte recreativo/P02G050V01602

DATOS IDENTIFICATIVOS**Especialización en deportes colectivos**

Materia	Especialización en deportes colectivos			
Código	P02G050V01906			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Lago Peñas, Carlos			
Profesorado	Lago Peñas, Carlos			
Correo-e	clagop@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber
CG3	Conocimiento y comprensión de los factores fisiológicos y biomecánicos que condicionan la práctica de la actividad física y el deporte.	- Saber estar / ser
CG4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	- saber facer
CG5	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano.	- saber
CG6	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano.	- saber facer - Saber estar / ser
CG11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG17	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar o proceso de adestramento nos seus distintos niveis.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersonal e traballo en equipo.	- saber facer
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	
CE4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas	- saber
CE5	Capacidade para planificar, desenvolver e avaliar a realización de programas de deporte e actividade física escolar	- saber
CE7	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar o proceso de adestramento nos seus distintos niveis	
CE9	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica actividade físico-deportiva na poboación que realiza adestramento deportivo	
CE11	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de adestramento deportivo	- saber

CE12 Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo, adecuado para cada tipo de actividade de adestramento deportivo - saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
- Ser capaz de analizar a estrutura técnica, táctica e física dos deportes colectivos	CG3 CG5 CG6 CE5 CE7 CE9 CE11
- Ser capaz de deseñar tarefas de adestramento aplicadas á mellora de factores craves do rendemento deportivo nestas especialidades	CG1 CG4 CG5 CG17 CE4 CE5 CE11
- Ser capaz de controlar o rendemento e estado de forma nestas especialidades.	CG1 CG3 CG4 CG5 CG11 CG16 CG25 CG26 CE5 CE11 CE12
- Ser capaz de deseñar ferramentas para a detección, e o desenvolvemento de talentos (plans de formación a medio e longo prazo)	CG6 CG16 CG17 CE9 CE11
- Adquirir habilidades de dirección de persoas	CG4 CG6 CG25 CE5 CE7 CE9 CE11

Contidos
Tema

TEMA 1: O adestramento deportivo nos deportes colectivos.

- Estrutura dos deportes colectivos e Factores de rendemento diferenciais
- O calendario de preparación e as fases da forma como condicionantes o proceso de adestramento-competición.
- Densidade competitiva en longos períodos
- O adestramento-competición como realidade sistémica.

TEMA 2. Optimización e control das capacidades Técnico-coordinativas nos deportes colectivos

- A técnica deportiva nos deportes colectivos: variabilidade e adaptabilidade
- Desenvolvemento do mapa técnico-coordinativo dos deportes colectivos
- Adestramento e control dos contidos técnicos nos deportes colectivos

TEMA 3: Optimización e control das capacidades Táctico-decisionais nos deportes colectivos

- A estratexia e táctica deportiva nos contextos de colaboración-oposición
- Desenvolvemento do mapa táctico-decisional nos deportes colectivos
- Adestramento e control dos contidos tácticos nos deportes colectivos

TEMA 4. Optimización e control das capacidades Físico-condicionais nos deportes colectivos

- Análises da carga externa e interna
- Desenvolvemento do mapa condicional nos deportes colectivos
- Adestramento e control dos contidos físicos nos deportes colectivos: forza, velocidade, resistencia e flexibilidade

TEMA 5. Deseño da carga de adestramento: Modelos de planificación nos deportes colectivos.

- Planificación contemporánea. Deseños con cargas concentradas. Microestructuración. Periodización táctica
- O deseño do plan de adestramento-competición en deportes de longo período competitivo

TEMA 6.A observación e análise da competición como medio para a dirección de equipos

- Valoración do rendemento nos deportes colectivos: análise da competición
- O proceso de recollida de datos: a observación. Os instrumentos de recollida e análises informatizadas. Os labores de scouting
- A modelización do proceso de adestramento: a acción

TEMA 7.Detección e selección de talentos nos deportes colectivos

- O proceso de identificación de talentos
- Construción do perfil de referencia para o alto rendemento no os deportes colectivo
- Probas e medidas para a selección de talentos nos deportes colectivos

TEMA 8. Desenvolvemento do talento: As etapas de formación nos deportes colectivos

- A planificación a longo prazo nos deportes colectivos. As diferentes etapas de formación e especialización
- Establecemento do curriculum na área física ou condicional, área técnica ou coordinativa, área táctica ou decisional
- Aspectos metodolóxicos a ter en conta na iniciación.

TEMA 9: A dirección de equipos deportivos por parte do adestrador

- Concepto de dirección de equipos: Determinantes que configuran a dirección. Modelos ou estilos de dirección
- A dirección durante o adestramento. A dirección antes do partido. A dirección durante o partido. A atención á prensa

TEMA 10. O adestrador como xestor de recursos humanos nos grupos deportivos

- O adestrador como xestor de recursos humanos: a dirección de profesionais. Modelos de liderado por parte do adestrador
- A cohesión *grupal do equipo e a dinámica de grupo
- O equipo multidisciplinar de traballo: o staff deportivo

TEMA 1: O adestramento deportivo nos deportes colectivos.

- Estrutura dos deportes colectivos e Factores de rendemento diferenciais
- O calendario de preparación e as fases da forma como condicionantes o proceso de adestramento-competición. Densidade competitiva en longos períodos
- O adestramento-competición como realidade sistémica. O adestramento integrado

TEMA 2. Optimización e control das capacidades Técnico-coordinativas nos deportes colectivos

- A técnica deportiva nos deportes colectivos: variabilidade e adaptabilidade
- Desenvolvemento do mapa técnico-coordinativo dos deportes colectivos

TEMA 3: Optimización e control das capacidades Táctico-decisionais nos deportes colectivos

- A estratexia e táctica deportiva nos contextos de colaboración-oposición
- Desenvolvemento do mapa táctico-decisional nos deportes colectivos
- Adestramento e control dos contidos tácticos nos deportes colectivos

TEMA 4. Optimización e control das capacidades Físico-condicionais nos deportes colectivos

- Análises da carga externa e interna
- Desenvolvemento do mapa condicional nos deportes colectivos
- Adestramento e control dos contidos físicos nos deportes colectivos: forza, velocidade, resistencia e flexibilidade

TEMA 5. Deseño da carga de adestramento: Modelos de planificación nos deportes colectivos.

- Planificación contemporánea. Deseños con cargas concentradas. Microestructuración. Periodización táctica
- O deseño do plan de adestramento-competición en deportes de longo período competitivo

TEMA 6.A observación e análise da competición como medio para a dirección de equipos

- Valoración do rendemento nos deportes colectivos: análise da competición
- O proceso de recollida de datos: a observación. Os instrumentos de recollida e análises informatizadas. Os labores de scouting

- A modelización do proceso de adestramento: a acción

TEMA 7.Detección e selección de talentos nos deportes colectivos

- O proceso de identificación de talentos
- Construción do perfil de referencia para o alto rendemento no os deportes colectivo

- Probas e medidas para a selección de talentos nos deportes colectivos

TEMA 8. Desenvolvemento do talento: As etapas de formación nos deportes colectivos

- A planificación a longo prazo nos deportes colectivos. As diferentes etapas de formación e especialización
- Establecemento do curriculum na área física ou condicional, área técnica ou coordinativa, área táctica ou decisional
- Aspectos metodolóxicos a ter en conta na iniciación.

TEMA 9: A dirección de equipos deportivos por parte do adestrador

- Concepto de dirección de equipos: Determinantes que configuran a dirección. Modelos ou estilos de dirección
- A dirección durante o adestramento. A dirección antes do partido. A dirección durante o partido. A atención á prensa

TEMA 10. O adestrador como xestor de recursos humanos nos grupos deportivos

- O adestrador como xestor de recursos humanos: a dirección de profesionais. Modelos de liderado por parte do adestrador
- A cohesión *grupal do equipo e a dinámica de grupo
- O equipo multidisciplinar de traballo: o staff deportivo

- PRACTICA 1: adestramento integrado como recurso metodolóxico nos deportes colectivos
- PRACTICA 2: adestramento técnico nos deportes colectivos: variabilidade e adaptabilidade: metodoloxía analítica vs global
- PRACTICA 3: adestramento táctico nos deportes colectivos: construción do modelo de xogo I
- PRACTICA 4: adestramento táctico nos deportes colectivos: construción do modelo de xogo II
- PRACTICA 5: adestramento das capacidades físicas: resistencia
- PRACTICA 6: adestramento das capacidades físicas: forza
- PRACTICA 7: deseños de sesións de adestramento: contidos simuladores e rexenerativos
- PRACTICA 8: observación e análise do rendemento nos deportes colectivos
- PRACTICA 9: probas e tests para a detección de talentos nos deportes colectivos
- PRACTICA 10: etapas de formación: exemplo de secuenciación de medios técnico-tácticos
- PRACTICA 11: etapas de formación: exemplo de secuenciación de medios físicos
- PRACTICA 12: dirección de equipos: role playing
- PRACTICA 13: xestión de recursos humanos: caso NASA

- PRACTICA 1: adestramento integrado como recurso metodolóxico nos deportes colectivos
- PRACTICA 2: adestramento técnico nos deportes colectivos: variabilidade e adaptabilidade: metodoloxía analítica vs global
- PRACTICA 3: adestramento táctico nos deportes colectivos: construción do modelo de xogo I
- PRACTICA 4: adestramento táctico nos deportes colectivos: construción do modelo de xogo II
- PRACTICA 5: adestramento das capacidades físicas: resistencia
- PRACTICA 6: adestramento das capacidades físicas: forza
- PRACTICA 7: deseños de sesións de adestramento: contidos simuladores e rexenerativos
- PRACTICA 8: observación e análise do rendemento nos deportes colectivos
- PRACTICA 9: probas e tests para a detección de talentos nos deportes colectivos
- PRACTICA 10: etapas de formación: exemplo de secuenciación de medios técnico-tácticos
- PRACTICA 11: etapas de formación: exemplo de secuenciación de medios físicos
- PRACTICA 12: dirección de equipos: role playing
- PRACTICA 13: xestión de recursos humanos: caso NASA

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos/análises de situacións	22	0	22
Prácticas de laboratorio	20	0	20
Foros de discusión	4	0	4
Sesión maxistral	50	0	50
Probas de resposta curta	2	0	2
Traballos e proxectos	50	0	50
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Ao longo das sesións presenciais realizaranse estudos de caso de diferentes situacións-analise nos diferentes aspectos do entrenamiento nos deportes colectivos
Prácticas de laboratorio	Nas prácticas exporanse e analizasen a nivel práctico e posterior reflexión os contidos específicos. Para cada practica existirá unha ficha que o alumno debe complementar se o desexa
Foros de discusión	En certos temas trataranse tópicos de interese utilizando como medio o foro da plataforma Faitic, onde os alumnos envorcarán a súa visión reflexiva sobre certos aspectos tratados na materia
Sesión maxistral	Nelas exporanse os elementos centrais dos contidos da materia

Atención personalizada

	Descrición
Sesión maxistral	Actividade académica desenvolvida polo profesorado, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Estudo de casos/análises de situacións	Actividade académica desenvolvida polo profesorado, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.

Avaliación

Descrición	Cualificación Competencias Avaliadas
------------	--------------------------------------

Probas de resposta curta	O exame constará de preguntas curtas e de aplicación	50	CG1 CG3 CG4 CG5 CG6 CE4 CE5 CE7 CE9 CE11
Traballos e proxectos	O traballo de aplicación versará sobre a Planificación do proceso de adestramento-competición nun deporte colectivo. Poderá ser realizado por parellas, e poderá seleccionarse de entre dúas temáticas: - Proposta de deseño de planificación dunha tempada nun deporte colectivo - Proposta de secuenciación de contidos en planificación a longo prazo nas etapas de formación nun deporte colectivo Data de entrega: día do exame. A súa extensión non poderá superar as 100 páxinas	40	CG1 CG3 CG4 CG6 CG16 CE4 CE5 CE7 CE9 CE11 CE12
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Aplicación do tratado nas sesións prácticas, sexan de deseño de tarefas-situacións de adestramento, ou de dirección de equipos deportivos	10	CG1 CG3 CG4 CG5 CG6 CG11 CG16 CG17 CG25 CG26 CE4 CE5 CE7 CE9 CE11 CE12

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Será necesario superar o exame e o traballo de aplicación para superar a materia

As notas de cada apartado manteranse nas dúas convocatorias extraordinarias seguintes (xullo e decembro-fin de carreira)

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Fundamentos dos deportes colectivos I/P02G050V01303

DATOS IDENTIFICATIVOS**Especialización en deportes individuais**

Materia	Especialización en deportes individuais			
Código	P02G050V01907			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Idioma	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Martínez Patiño, María José			
Profesorado	Martínez Patiño, María José			
Correo-e	mjpatino@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	- saber
CG5	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano.	- saber
CG6	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano.	- saber
CG11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- saber
CG17	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar o proceso de adestramento nos seus distintos niveis.	- saber - saber facer
CG18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.	

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
1. Distinguir as bases das diferentes metodoloxías de aprendizaxe no ámbito do deporte individual	CG2
2. Capacitar ao alumno-a en a aplicación correcta de fichas de observación para detectar erros.	CG5
3. Extraer información cualitativa da observación da acción deportiva.	CG6
4. Aplicar adecuadamente tarefas *motrices para a mellora do xesto técnico	CG11
5. Capacitar ao alumno-a en a efectividade na mellora do rendemento do deportista	CG17
6. Orientar e guiar ao alumno-*as no coñecemento teórico-práctico do adestramento en deportes individuais	CG18
7. Distinguir e aplicar os diferentes métodos de adestramento en relación coas capacidades físicas de forma adecuada en relación cos deportes individuais	
8. Interpretar os fundamentos teóricos nos que se basean as distintas unidades básicas de planificación aplicadas no deporte individual.	
9. Empregar o coñecemento da evolución das capacidades físicas mediante a maduración biolóxica e o adestramento para planificar a carreira deportiva do deportista	

Contidos

Tema

1. Talento deportivo
2. O deportista
3. O adestrador no deporte individual de alto nivel.
4. As carreiras.
5. Os saltos
6. Os lanzamentos. A forza
7. A flexibilidade. *Estructuración e manifestación da flexibilidade. Métodos, avaliación e planificación da flexibilidade.
8. Planificación do adestramento en deportes individuais.

- 1.1 Fases da formación do deportista.
- 1.2. A iniciación deportiva.
- 1.3. Adestramento en etapas inferiores
- 2.1. Fases do ciclo vital do deportista
- 2.2. Desenvolvemento da elite no deporte individual
- 3.1. Desenvolvemento do liderado do adestrador
- 3.2. O adestrador no deporte individual
- 4.1. Desenvolvemento e adestramento da carreira lisa
- 4.2. Desenvolvemento e adestramento da velocidade.
- 4.3. Desenvolvemento e adestramento da carreira de valos.
- 4.4. Desenvolvemento e adestramento da resistencia
- 5.1. Desenvolvemento e adestramento dos saltos verticais
- 5.2. Desenvolvemento e adestramento dos saltos horizontais
- 6.1. Adestramento e desenvolvemento dos lanzamentos
- 6.2. Desenvolvemento e adestramento da forza.
- 6.3. O adestramento da forza no deporte individual. Adestramento de forza para prevención de lesións.
7. A flexibilidade como medio de prevención de lesións. *Profilaxis no deporte individual: O quecemento
8. Planificar no deporte individual en función do nivel deportivo e do nivel competitivo

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	29	90	119
Sesión maxistral	11	20	31

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Traballo práctico a desenvolver pista de atletismo (módulo cuberto) ximnasio e bosque.
Sesión maxistral	Realización na aula ou nas diferentes instalacións con clases maxistras, intervencións dos grupos e debates sobre as diferentes temáticas a desenvolver en clase ou temas de actualidade vinculados á materia. As clases teóricas terán un compoñente participativo moi importante con análise de vídeos, documentación e exposicións individuais ou en grupo.

Atención personalizada

	Descrición
Prácticas de laboratorio	O alumno recibirá atención individualizada no horario de *tutorías establecido a tal fin durante todo o curso académico. Para a consulta do horario de *tutorías e o lugar débese consultar a web da *Facultade de Ciencias da Educación e *do deporte. (webs.*uvigo.é/*feduc)

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	En relación coa docencia impartida nas clases teóricas está previsto que se realice un control para valorar as aprendizaxes da materia. O valor desta proba representa o 60% da nota final da materia. Tamén se terá en conta para a avaliación final a participación do alumno nos debates previstos, a asistencia á análise dos vídeos así como a valoración e achega do alumno sobre os documentos en relación coa materia. amén forma parte deste apartado de avaliación as exposicións individuais ou en grupo.	60	CG2 CG5 CG6 CG11 CG17 CG18
Prácticas de laboratorio	A asistencia ás prácticas que se realizarán en clase será o 40% da nota final da materia. Nesta valoración terase en conta a participación do alumno e as preparacións e intervencións do alumno nos contidos expostos na materia. O alumno-a debe asistir a clase práctica coa roupa e calzado adecuados. Permítese a utilización de zapatillas de cravos nalgunha práctica da materia.	40	CG2 CG5 CG6 CG11 CG17 CG18

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Para aprobar a materia nas seguintes convocatorias, mantéñense os mesmos criterios que na primeira.

Bibliografía. Fontes de información

AITKEN, R., Teaching Tenses, Walton-on-Thames: Nelson, 1992.

BESTARD MONROIG, J. & PEREZ MARTIN, C., La didáctica de la lengua inglesa. Fundamentos lingüísticos y metodológicos, Madrid: Síntesis, 1992.

BRUMFIT, C. et al. eds. Teaching English to Children. From Practice to Principle. London: Nelson, 1994.

DAKIN, J., Songs and Rhymes for the Teaching of English, Harlow: Longman, 1968 (+ cass. & teacher's book).

FINOCCHIARO, M. & BRUMFIT, C., The Functional-Notional Approach. From Theory to Practice, Oxford: O.U.P.,1983.

HANCOCK, M. Singing Grammar. Teaching grammar through songs. Cambridge: C.U.P., 1998 (+ 2 cass.).

SCOTT, W.A. & YTREBERG, L.H., Teaching English to Children, Harlow: Longman, 1990.

WILLIS, J., Teaching English through English, Harlow: Longman, 1981.

XUNTA DE GALICIA, Deseño Curricular Base. Educación Primaria, Santiago: Consellería. de Educación., 1991

2.MANUAIS DE AULA

English in mind : [English for Spanish speakers]. [Level] 1 / Herbert Puchta and Jeff Stranks

English in mind : [English for Spanish speakers]. [Level] 2 / Herbert Puchta and Jeff Stranks

Face2face. Pre-intermediate / Chris Redston... [et al.]

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Exercicio físico para persoas maiores**

Materia	Exercicio físico para persoas maiores			
Código	P02G050V01908			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Idioma	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Cancela Carral, José María			
Profesorado	Cancela Carral, José María Vila Suarez, María Elena			
Correo-e	chemacc@uvigo.es			
Web	http://www.healthyfit.es			
Descrición xeral	Avaliación e prescrición de exercicio físico no colectivo de persoas maiores			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber facer
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	- saber
CG4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	- saber
CG5	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano.	- saber
CG11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- Saber estar / ser
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber facer
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- saber facer - Saber estar / ser
CG19	Capacidade para avaliar a condición física e prescribir exercicio físico orientado cara á saúde.	
CG20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.	
CG21	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físicodeportivas.	
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- saber facer - Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Ser capaz de comprender a literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte nas persoas maiores.	CG2
Ser capaz de identificar os efectos que a práctica do exercicio físico provoca nos aspectos psicolóxicos e sociais nas persoas maiores.	CG4
Ser capaz de identificar os efectos que a práctica do exercicio físico provoca sobre a estrutura e función do corpo humano das persoas maiores.	CG5
Coñecer e ser capaz de interpretar os principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional no eido das persoas maiores.	CG11

Ser capaz de aplicar as tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte das persoas maiores.	CG12
Ser capaz de identificar e desenvolver hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	CG13
Ser capaz de promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte entre a poboación de maiores.	CB2
Ser capaz de identificar e desenvolver habilidades de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo no eido das persoas maiores.	CG13
Ser capaz de indentificar e adaptar a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	CG26
Ser capaz de avaliar a condición física e prescribir exercicio físico para as persoas maiores orientado cara á saúde.	CG19
Ser capaz de identificar os riscos que se derivan para a saúde das persoas maiores do desenvolvemento das actividades físicas inadecuadas entre a poboación que realiza práctica física orientada á saúde.	CG20
Ser capaz de planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físicodeportivas orientada á saúde para persoas maiores.	CG5 CG21
Ser capaz de seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado, para cada tipo de actividade que practique a poboación de persoas maiores.	CG5 CG26

Contidos

Tema	
Tema I. Valoración da condición física e saúde nas persoas maiores.	<ol style="list-style-type: none"> 1.Introdución á valoración 2. As Baterias de test 3. Os Cuestionaerio 4. Outras ferramentas de valoración.
Tema II. Os efectos do exercicio físico nas persoas maiores.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Introdución aos beneficios/prexuízos do exercicio físico en persoas maiores. 2.Efectos Físicos 3.Efectos psíquicos 4.Efectos sociais
Tema III. Prescrición do exercicio físico e patoloxías nas persoas maiores.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Introdución ás patoloxías máis comúns en anciáns 2.Precrición de exercicio físico en patoloxías dexenerativas: cardiovasculares e cerebrais. 3.Precrición de exercicio físico en patoloxías tumorais. 4.Precrición de exercicio físico en patologías osteomusculares.
Tema IV. Programas específicos de exercicio físico para persoas maiores: Pautas de Intervención.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Introdución ao deseño de programas de exercicio físico para persoas maiores. 2.Modelos de programas: <ol style="list-style-type: none"> 2.1.Programas de exercicio físico no auga. 2.2. Programas de exercicio físico en seco.
Tema V. O deporte de competición nas persoas maiores.	<ol style="list-style-type: none"> 1.Introdución á competición en anciáns. 2.Adaptacións reglamentarias 3. Atletas "Master" vs Atletas "Maiores" 4. Os deportes individuais de competición en persoas maiores5. Os deportes colectivos de competición en persoas maiores.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	22.5	45	67.5
Traballos tutelados	0	14	14
Prácticas de laboratorio	30	30	60
Saídas de estudo/prácticas de campo	3	4.5	7.5
Probas de tipo test	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición oral con apoio audiovisual dos contidos da materia objeto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballos tutelados	Desenvolvemento dun traballo grupal en base ás directrices e tutorización do profesor

Prácticas de laboratorio	Execución e análise de diferentes manifestacións de actividades físicas vinculadas ao temario da materia na instalación deportiva reservada para a mesma.
Saídas de estudo/prácticas de campo	Se prevee a visita a diferentes centros nos cales se observará e analizará un programa de exercicio físico para persoas maiores.

Atención personalizada

	Descrición
Traballos tutelados	O alumno recibirá atención individualizada no horario de titorías establecido a tal fin durante o presente curso académico. Para a consulta do seu horario de titorías e lugar das mesmas deberase consultar a web da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballos tutelados	Desenvolverase en grupos traballos tutelados en base ás directrices do profesor/é. Devanditos traballos serán defendidos en clase.	60	CB2 CG2 CG5 CG11 CG12 CG19 CG20 CG21 CG26
Probas de tipo test	Desenvolvécese un exame: tipo Test ou/e de preguntas curtas en base aos contidos desenvolvidos en clase.	40	CB2 CG4 CG5 CG13 CG19 CG20 CG21

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Para superar a materia será necesario alcanzar como mínimo de 5 puntos en cada unha das dúas probas de avaliación. Só se gardará a nota da parte aprobada para a segunda convocatoria do mesmo curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

- BOYER, H. et al. (1990): Nouvelle introduction à la didactique du FLE, Paris, Clé International.
- CALAQUE, E. (1997): L'enseignement précoce du français langue étrangère: bilans et perspectives, Grenoble, LIDILEM / Université Stendhal Grenoble 3.
- CONSEIL DE L'EUROPE (2001): Cadre Européen Commun de Référence pour les langues: Apprendre, enseigner, évaluer, Strasbourg, Conseil de l'Europe.
- COURTILLON, J. (2003): Élaborer un cours de FLE, Paris, Hachette.
- CUQ, J. P. (1996): Une introduction à la didactique de la grammaire en français langue étrangère, Paris, Didier-Hatier.
- CUQ, J. P. et GRUCA, I. (2003): Cours didactique du français langue étrangère et seconde, Grenoble, Presses Universitaires de Grenoble.
- CYR, P. et GERMAIN, C. (1998) : Les stratégies d'apprentissage, Paris, Clé-International.
- CYR, P. et GERMAIN, C. (1998) : Les stratégies d'apprentissage, Paris, Clé-International.
- CYR, P. et GERMAIN, C. (1998) : Les stratégies d'apprentissage, Paris, Clé-International.

ESCOBAR C., EVNITSKAYA N., MOORE E. e PATIÑO, A. —eds.— (2011): AICLE - CLIL -EMILE. Educació plurilingüe: Experiencias, research & polítiques. Bellaterra, Universitat Autònoma de Barcelona.

GERMAIN, C. (1991): Le point sur l'approche communicative en didactique des langues, Canada-Québec, Centre éducatif et culturel.

HIRSCHPRUNG, N. (2005): Apprendre et Enseigner avec le Multimedia, Paris, Hachette.

LASAGABASTER, D. e RUÍZ, Y. —eds.— (2010): CLIL in Spain: Implementation, Results and Teacher Training. Newcastle upon Tyne, Cambridge Scholars Publishing.

NOËL-JOTHY, F. et SAMPSONIS, B. (2006): Certifications et outils d'évaluation en FLE, Paris, Hachette.

PORCHER, L. (2004): L'enseignement des langues étrangères, Paris, Hachette.

PUREN, C. (1988): Histoire des méthodologies de l'enseigement des langues, Paris, Nathan-Clé International.

SAN ISIDRO, F.X. —coord.— (2009): CLIL: Integrando linguas "a través" do currículo, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia.

SAN ISIDRO, F.X. —coord.— (2011): Materiais plurilingües 3.0: Formación, creación e difusión, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia

VELTCHEFF C. et HILTON, S. (2003): L'évaluation en FLE, Paris, Hachette.

VIGNER, G. (2004): La grammaire en FLE, Paris, Hachette.

WEISS, F. (2002): Jouer, communiquer, apprendre. Paris, Hachette.

YAICHE, F. (1996) : Les simulations globales, mode d'emploi, Paris, Hachette.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Mercadotecnia e dirección de empresas deportivas**

Materia	Mercadotecnia e dirección de empresas deportivas			
Código	P02G050V01909			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Idioma	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Martínez Lemos, Rodolfo Ivan			
Profesorado	Martínez Lemos, Rodolfo Ivan			
Correo-e	ivanmartinez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	- saber
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber facer
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- Saber estar / ser
CG21	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades fíicodeportivas.	- saber facer
CG22	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar programas para a dirección de organizacións, entidades e instalacións deportivas.	- saber facer
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- Saber estar / ser
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	- Saber estar / ser
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- Saber estar / ser
CE20	Capacidade para administrar os servizos deportivos públicos e privados	
CE21	Capacidade para deseñar o programa de funcionamento das instalacións deportivas e seleccionar o material e equipamento deportivo adecuado	

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Capacidade para administrar os servizos deportivos públicos e privados	CE20
Capacidade para deseñar o programa de funcionamento das instalacións deportivas e seleccionar o material e equipamento deportivo adecuado	CE21
Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	CG2
Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	CG12
Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	CG13
Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades fíicodeportivas.	CG21
Capacidade para planificar, desenvolver e controlar programas para a dirección de organizacións, entidades e instalacións deportivas.	CG22
Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	CG24
Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	CG25
Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	CG26

Contidos

Tema	
1. Introducción al Marketing	1.1. Producto 1.2. Precio 1.3. Promoción 1.4. Distribución 1.5. Terminología
2. El marketing en el sector deportes	2.1. Entorno y demanda 2.2. Comportamiento de compra del consumidor 2.3. Segmentación 2.4. Valor de marca
3. Estudio de casos en el sector deportes	3.1. Decathlon SA 3.2. Crossfit 3.3. Less Mill 3.4. Nike 3.5. Virgin Active 3.6. Technogym
4. El emprendimiento en el sector deportes	4.1. La cultura emprendedora 4.2. La idea de negocio 4.3. El plan de negocio 4.4. La puesta en marcha del negocio

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	22	55	77
Traballos tutelados	15	30	45
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	9	18	27
Probas de tipo test	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballos tutelados	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.

Atención personalizada

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Enténdese por atención personalizada o tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado. Nestas actividades o/a docente ten como función orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado. Se levarán a cabo no despacho nº 225 e dentro do horario estipulado.
Traballos tutelados	Enténdese por atención personalizada o tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado. Nestas actividades o/a docente ten como función orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado. Se levarán a cabo no despacho nº 225 e dentro do horario estipulado.

Avaliación

Descrición	Cualificación Competencias Avaliadas
------------	--------------------------------------

Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	O alumno realizará de xeito individual exercicios plantexados na clase. Os completará de xeito autónomo e os presentará por escrito no prazo acordado.	20	CG2 CG12 CG13 CG21 CG22 CG24 CG25 CG26 CE20 CE21
Traballos tutelados	O estudante elaborará un Plan de Negocio que presentará por escrito e defenderá de xeito público de selo caso.	30	CG2 CG12 CG13 CG21 CG22 CG24 CG25 CG26 CE20 CE21
Probas de tipo test	Constará de 20 preguntas pechadas na que os alumnos seleccionan unha única resposta verdadeira de entre 3 opcións. Fórmula de corrección para anular el efecto del azar; $[C = A - E/(k-1)]$. C(calificación), A(aciertos), E(errores), K(número de opciones de respuesta). Por debaixo do 50% das preguntas correctas a materia se considera non superada.	50	CG2 CG12 CG13 CG21 CG22 CG24 CG25 CG26 CE20 CE21

Outros comentarios e avaliación de Xullo

1. A cualificación final da materia resultará da ponderación das tres probas de avaliación.
2. Será requisito imprescindible para aprobar a materia ter superadas as tres partes.
3. O alumno/a que non realice alguna das tres probas de avaliación obterá unha cualificación final de SUSPENSO.
4. En xullo e no resto das convocatorias extraordinarias avaliarase únicamente mediante un examen tipo test (100%)

Bibliografía. Fontes de información

- Sánchez Martín,J., Business & Fitness. El negocio de los centros deportivos, 2011, Editorial Universitat Ouberta de Cataluña (UOC)
- Casillas,T.;Martí,J.M., Guía para la creación de empresas, 2004, Colección Escuela de Organización Industrial (EOI)
- Quesada Rettschlag,S. ;Díez García,Mª D., Dirección de Centros Deportivos, 2002, Paidotribo
- Lorente,J., Piensa, es gratis. 84 ideas prácticas para potenciar el talento, 2009, Editorial Planeta
- Alvarez,T. ; Caballero,M., Vendedores de imagen. Los retos de los nuevos gabinetes de comunicación, 1997, Editorial Paidós
- www.bicgalicia.org, Centro Europeo de Empresas e Innovación de Galicia , ,
- www.emprendedores.es, Revista Emprendedores, ,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultáneamente

Xestión e organización dos sistemas deportivos II/P02G050V01702

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Xestión e organización dos sistemas deportivos I/P02G050V01504

DATOS IDENTIFICATIVOS**Programas de exercicio físico e benestar**

Materia	Programas de exercicio físico e benestar			
Código	P02G050V01910			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Idioma				
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Alonso Fernández, Diego			
Profesorado	Alonso Fernández, Diego			
Correo-e	diego_alonso@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber
CG2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	- saber
CG5	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano.	- saber
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber - saber facer
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- saber facer - Saber estar / ser
CG16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.	- saber facer
CG18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.	- saber facer
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- Saber estar / ser
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- saber - saber facer
CE25	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de actividades físico-deportivas recreativas	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE26	Capacidade para seleccionar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade físico-deportiva recreativa	- saber - saber facer
CE29	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde, da práctica de actividades físicas inadecuadas nos practicantes de actividade físico-deportiva recreativa	- saber - saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
O alumnado terá a capacidade de valorar distintas situacións persoais para planificar a práctica de actividade física de forma individualizada.	CG2 CG5 CG13 CG16 CG18 CG26 CE25 CE26 CE29

O alumnado mostrará hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	CG13 CG24
O alumnado será capaz de adaptarse a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	CG26 CE25
O alumnado mostrará habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	CG12 CG13 CG24 CG26
O alumnado comprenderá a literatura científica do ámbito do exercicio físico e o benestar	CG1 CG2
O alumnado mostrará a capacidade de identificar os riscos que se derivan para a saúde do desenvolvemento das actividades físicas inadecuadas entre a poboación que realiza práctica física orientada á saúde	CG26 CE25 CE26 CE29

Contidos

Tema	
1. Novas tendencias do *fitness e o *wellness.	1.1. Programas de exercicio físico e benestar nos servizos deportivos actuais. 1.2. Novas tendencias de programas con orientación físico saudable.
2. O Adestramento persoal.	2.1. A figura do adestrador persoal. 2.2. Mercadotecnia e comunicación. 2.3. Aplicación dos programas de exercicio físico e benestar ao adestramento persoal.
3. Fundamentos, estrutura, deseño e control de programas de exercicio físico e benestar segundo o obxectivo das persoas usuarias.	3.1. Segmentos poboacións nos practicantes de servizos deportivos. 3.2. Recuperación funcional. 3.3. Redución de peso. 3.4. Equilibrio *postural e muscular.
4. Equipamentos de *fitness e *wellness	4.1. As novas tendencias no equipamento dos servizos deportivos e o *fitness. 5.2. Equipamentos e infraestruturas.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Saídas de estudo/prácticas de campo	3	1	4
Proxectos	10	10	20
Prácticas de laboratorio	30	6	36
Sesión maxistral	30	45	75
Traballos e proxectos	5	5	10
Probas de resposta curta	2	2	4
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	0.5	0.5	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Saídas de estudo/prácticas de campo	
Proxectos	Ao longo das sesións teórico/prácticas realizaranse traballos autónomos en pequenos grupos que vinculen ao alumno/a con os contidos da materia.
Prácticas de laboratorio	Vivencia e práctica dos contidos da materia guiados polo profesorado.

Sesión maxistral O carácter da materia fai necesario combinar varios tipos de metodoloxías, dependendo da natureza dos obxectivos a alcanzar e os contidos a tratar. Avogarase por unha metodoloxía activa, alternando exposicións maxistras e traballo en pequeno grupo nas sesións teóricas e vivencia das diferentes propostas de tarefas (do profesor e dos propios alumnos) nas sesións practicas. Ademais, o alumno disporá dun soporte virtual de apoio á docencia, a través da plataforma TEMA (<http://www.uvigo.es/faitic>), co que poderá realizar un seguimento parcialmente *on-*line da materia.

- Organización da docencia:
As sesións de carácter teórico e práctico desenvolveranse en horario e localización fixadas polo centro.

Atención personalizada

Descrición

Proxectos O alumnado disporá ademais das tutorías específicas para a materia, atención a través do correo electrónico e o uso de la plataforma de teleformación Tem@.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	A asistencia ás sesións teóricas non ten carácter obrigatorio nin puntuable	0	CG1 CG2 CG5 CG12 CG13
Traballos e proxectos	Elaborarase un proxecto global en pequenos grupos sobre un tema pactado previamente co docente que inclúa unha estrutura teórica, práctica e de intervención nunha poboación.	35	CG1 CG2 CG5 CG12 CG13 CG16 CG18 CG24 CG26 CE25 CE26 CE29
Probas de resposta curta	O exame teórico poderá constar de preguntas curtas e/ou tipo test dos diversos contidos da materia.	50	CG13 CG16 CG18 CG24 CG26 CE25 CE26 CE29

Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Os alumnos/*as serán avaliados nas clases teóricas e prácticas	15	CG1 CG2 CG5 CG12 CG13 CG16 CG18 CG24 CG26 CE25 CE26 CE29
---	--	----	---

Outros comentarios e avaliación de Xullo

É indispensable superar o exame teórico cunha cualificación mínima de 5 puntos para aprobar a materia. De non ser así, o resto de cualificacións gardaranse para posteriores convocatorias. Na convocatoria extraordinaria do mesmo curso académico manteranse as cualificacións da primeira convocatoria. En todo caso manteranse os criterios de avaliación.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica:

G.B., Davis, S.E. (2008). *ACSM's health-related physical fitness assessment manual*. Baltimore, MD: Lippincott Williams & Wilkins.

Riva, L. (2010). *Physical activity and health guidelines*. Recommendations for various ages, fitness levels, and conditions from 57 authoritative sources. Champaign: Human Kinetics.

Earle, Roger (2008). *Fundamentos del entrenamiento personal*.? Barcelona: Paidotribo.

Isidro, F., Heredia, JR, Pinsach, P., Ramón-Costa, M., (2007). *Manual del entrenador personal: del fitness al wellness*. Barcelona: Paidotribo.

Souchard, P. (2005). *RPG. Principios de la reeducación postural global*. Barcelona: Paidotribo.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Actividades de fitness/P02G050V01901

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Valoración e prescripción do exercicio físico para a saúde/P02G050V01503

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Actividades de fitness/P02G050V01901

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicoloxía do adestramento deportivo**

Materia	Psicoloxía do adestramento deportivo			
Código	P02G050V01911			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Dosil Díaz, Joaquín			
Profesorado	Dosil Díaz, Joaquín			
Correo-e	jdosil@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CE1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas	- saber
CE2	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación escolar	- saber
CE3	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, na proposta de tarefas nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte	- saber
CE4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas	- saber
CE5	Capacidade para planificar, desenvolver e avaliar a realización de programas de deporte e actividade física escolar	- saber
CE6	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e do deporte	- saber
CE7	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar o proceso de adestramento nos seus distintos niveis	- saber
CE8	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, durante o proceso do adestramento deportivo	- saber
CE9	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica de actividade físico-deportiva na poboación que realiza adestramento deportivo	- saber
CE10	Capacidade para identificar os riscos, que se derivan para a saúde dos deportistas, da práctica de actividades físicas inadecuadas no contexto do adestramento deportivo	- saber
CE11	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de adestramento deportivo	- saber
CE12	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo, adecuado para cada tipo de actividade de adestramento deportivo	- saber

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Identificar e planificar planes de adestramento psicolóxico.	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE11 CE12

Comprensión da psicoloxía específica de cada modalidade deportiva, así como tratar cos deportistas e adestradores.	CE1 CE2 CE3 CE5 CE6 CE9 CE12
--	--

Coñecemento das estratexias máis efectivas para traballar no ámbito da psicoloxía do adestramento deportivo	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12
---	---

Contidos

Tema	
1. La psicología en el deporte de iniciación	1. Enfoque educativo de la iniciación deportiva 2. Motivos para comenzar y abandonar un deporte 3. Del triángulo al pentágono de la iniciación deportiva 4. Los componentes del pentágono de la iniciación deportiva
2. Entrenamiento mental, preparación de entrenamientos y competiciones	1. Concepto de entrenamiento mental 2. Niveles de asesoramiento mental 3. Evaluación y planificación del entrenamiento mental 4. Preparación psicológica de los entrenamientos 5. Preparación psicológica de las competiciones
3. Estrategias psicológicas para la intervención en el deporte	1. Técnicas de intervención psicológica 2. Establecimiento de objetivos 3. Relajación 4. Visualización 5. Técnicas cognitivas 6. Técnicas de biofeedback y neurofeedback 7. Técnicas de habilidades de comunicación
4. La psicología aplicada a modalidades individuales	1. Psicología del atletismo 2. Psicología del tenis 3. Psicología del golf 4. Psicología del motociclismo 5. Psicología del automovilismo 6. Psicología del surf
5. La psicología aplicada a modalidades colectivas	1. Psicología del fútbol 2. Psicología del baloncesto 3. Psicología del volleyball

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentacións/exposicións	25	0	25
Traballos de aula	2	20	22
Sesión maxistral	80	0	80
Probas de tipo test	1	0	1
Observación sistemática	5	0	5
Traballos e proxectos	17	0	17

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición
Presentacións/exposicións Exposición por parte do alumno dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directoras dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver en grupos.

Traballos de aula	Exposición, por grupos, diante do grupo mediano, e despois por escrito ao profesor, dos resultados da valoración de tres alumnos/as de educación infantil (3, 4 e 5 anos), utilizando probas adaptadas a este alumnado co obxecto de detectar posibles causas das dificultades de aprendizaxe que poida manifestar un alumno/a e actuar en consecuencia.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directoras dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

	Descrición
Presentacións/exposicións	Completando a titoría en grupo, na titoría individual asesorarase ao alumnado en todos aqueles aspectos nos que lle xurdan dúbidas ao desenvolver o traballo individual. Proporáselle que leve un cartafol do seu traballo persoal que será revisado tanto na titoría en grupo como na individual.
Probas de tipo test	Completando a titoría en grupo, na titoría individual asesorarase ao alumnado en todos aqueles aspectos nos que lle xurdan dúbidas ao desenvolver o traballo individual. Proporáselle que leve un cartafol do seu traballo persoal que será revisado tanto na titoría en grupo como na individual.
Traballos e proxectos	Completando a titoría en grupo, na titoría individual asesorarase ao alumnado en todos aqueles aspectos nos que lle xurdan dúbidas ao desenvolver o traballo individual. Proporáselle que leve un cartafol do seu traballo persoal que será revisado tanto na titoría en grupo como na individual.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Probas de tipo test	A avaliación final consistirá nunha proba tipo test de 40 cuestións, con 3 alternativas de resposta e só unha verdadeira. Cada dúas respostas incorrectas restarán unha correcta.	100	

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Nas sucesivas convocatorias manteranse os mesmos criterios para aprobar que na primeira.

Bibliografía. Fontes de información

- Buceta, J.M. (2004). *Estrategias psicológicas para entrenadores de deportistas jóvenes*. Madrid Dykinson.
- Dosil, J. (Ed.) (2002). *El psicólogo del deporte: asesoramiento e intervención*. Madrid: Síntesis.
- Dosil, J. (2008). *Psicología de la actividad física y del deporte*. Madrid: McGraw-Hill.
- Weinberg, R.S. y Gould, D. (1996). *Fundamentos de psicología del deporte y el ejercicio físico*. : Ariel.
- Williams, J.M. (Ed.) (2001), *Applied sport psychology: personal growth to peak performance*. Mountain View,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

- Especialización en deportes colectivos/P02G050V01906
Especialización en deportes individuais/P02G050V01907

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

- Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo I/P02G050V01502
Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo II/P02G050V01604

Materias que se recomenda ter cursado previamente

- Psicoloxía: Psicoloxía da actividade física e o deporte/P02G050V01202

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas externas: Practicum**

Materia	Prácticas externas: Practicum			
Código	P02G050V01981			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	18	OB	4	2c
Idioma				
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Pazos Couto, Jose Maria			
Profesorado	Pazos Couto, Jose Maria			
Correo-e	chema3@gmail.com			
Web	http://webs.uvigo.es/feduc/index.php?id=179,0,0,1,0,0			
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	- saber - saber facer
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- saber - saber facer
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	- saber
CG15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino- aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.	- saber - saber facer
CG16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.	- saber - saber facer
CG17	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar o proceso de adestramento nos seus distintos niveis.	- saber - saber facer
CG18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.	- saber - saber facer
CG19	Capacidade para avaliar a condición física e prescribir exercicio físico orientado cara á saúde.	- saber
CG20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.	- saber
CG21	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físicodeportivas.	- saber
CG22	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar programas para a dirección de organizacións, entidades e instalacións deportivas.	- saber
CG23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.	- saber
CG24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	- saber
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- saber

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Aplicar las TICS en Educación Física	CG12 CG13
Utilización y Manejo de bibliografía y bases de datos	CG13 CG14 CG26

Planificación y diseño de actividades en diferentes contextos, situaciones y en diferentes tipos de población.

CG13
CG15
CG16
CG17
CG18
CG19
CG20
CG21
CG22
CG23
CG24

Contidos

Tema	
Normativa e organización do prácticum.	-Normativa sobre as prácticas externas -Pasos a seguir na formalización da colaboración co centro de prácticas
Preparación do prácticum: obxectivos, contidos e criterios de avaliación. Competencias que debe adquirir o alumnado.	- Competencias que debe adquirir o alumnado - Obxectivos do prácticum - Contidos a desenvolver no prácticum - Criterios de avaliación do prácticum
Planificación, deseño e aplicación das prácticas e elaboración dos documentos (memoria de prácticas)	- Planificación e temporalización das prácticas - Intervención ou simulación de intervención no centro de prácticas - Elaboración da memoria de prácticas

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	5	10	15
Sesión maxistral	4	0	4
Seminarios	5	50	55
Prácticum	150	60	210
Traballos tutelados	10	100	110
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	2	50	52
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. O titor ou titora co seu grupo de prácticum organizarán as tarefas de prácticas.
Prácticum	O estudante desenvolver as actividades nun contexto relacionado co exercicio dunha profesión vinculada as ciencias da actividade física e o deporte.
Traballos tutelados	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias. Trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía vinculada ao prácticum

Atención personalizada

	Descrición
Actividades introductorias	atención personalizada do vicedecano de grao e prácticum, así como dos titores e titoras de prácticum, ben nas titorías regulamentarias ou previa petición de cita.
Sesión maxistral	atención personalizada do vicedecano de grao e prácticum, así como dos titores e titoras de prácticum, ben nas titorías regulamentarias ou previa petición de cita.
Prácticum	atención personalizada do vicedecano de grao e prácticum, así como dos titores e titoras de prácticum, ben nas titorías regulamentarias ou previa petición de cita.

Traballos tutelados	atención personalizada do vicedecano de grao e prácticum, así como dos titores e titoras de prácticum, ben nas titorías regulamentarias ou previa petición de cita.
Seminarios	atención personalizada do vicedecano de grao e prácticum, así como dos titores e titoras de prácticum, ben nas titorías regulamentarias ou previa petición de cita.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	<p>Memoria das prácticas desenvolverase consonte o establecido no art. 14 do Real decreto 1707/2011, de 18 de Novembro.</p> <p>O alumnado deberá entregar unha memoria conforme ao modelo oficial indicado a principio de curso e publicado na web da Facultade.</p>	50	CG12 CG13 CG14 CG15 CG16 CG17 CG18 CG19 CG20 CG21 CG22 CG23 CG24 CG26
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	Informe motivado e detallado do titor ou titora do centro de prácticas, según o modelo oficial publicado na web da Facultade.	50	CG12 CG13 CG14 CG15 CG16 CG17 CG18 CG19 CG20 CG21 CG22 CG23 CG24 CG26

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Para superar a materia, será condición obrigatoria superar as dúas partes da avaliación.

Bibliografía. Fontes de información

2- Documentos oficiais de prácticum do Grao en CC. da Actividade Física e do Deporte da FECD
<http://webs.uvigo.es/feduc/index.php?id=179,0,0,1,0,0>

Recomendacións

Outros comentarios

Para poder cursar o prácticum o alumnado terá que ter aprobados 60 créditos de materias de formación Básicas, 60 créditos de materias obrigatorias e 18 créditos de materias optativas. Se recomenda que o prácticum se vinculo o TFG.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo de Fin de Grao**

Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	P02G050V01991			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Idioma				
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Pazos Couto, Jose Maria			
Profesorado	Pazos Couto, Jose Maria			
Correo-e	chema3@gmail.com			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	- saber
CG14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	- saber
CG21	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades fíicodeportivas.	- saber
CG23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.	- saber - saber facer
CG25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersonal e traballo en equipo.	- saber
CG26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	- saber
CE1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas	- saber
CE2	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación escolar	- saber
CE3	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, na proposta de tarefas nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte	- saber
CE4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas	- saber
CE17	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físico-deportivas orientada á saúde	- saber - saber facer
CE18	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado, para cada tipo de actividade que practique a poboación de adultos, maiores e discapacitados	- saber
CE20	Capacidade para administrar os servizos deportivos públicos e privados	- saber
CE21	Capacidade para deseñar o programa de funcionamento das instalacións deportivas e seleccionar o material e equipamento deportivo adecuado	- saber - saber facer
CE22	Capacidade para coñecer e aplicar o marco xurídico do ámbito profesional	
CE24	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade físico-deportiva recreativa, con atención ás características individuais e contextuais das persoas	- saber
CE26	Capacidade para seleccionar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade físico-deportiva recreativa	- saber

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

1. Coñecementos sobre os modos de presentación do traballo técnico-científico.	CG13 CG21 CG23 CG25 CG26 CE1 CE4 CE17 CE18 CE20 CE24
2. Coñecemento dos modos de inserción do Traballo Fin de Grao no ámbito profesional.	CG14 CG21 CE1 CE2 CE3 CE4 CE17 CE20 CE22 CE26
3. Coñecemento dos modos de escritura relacionados coa realización, exhibición e presentación dos proxectos técnicos-profesionais e a súa elaboración.	CG23 CG25 CG26 CE1 CE2 CE3 CE4 CE20 CE21 CE26
4. Capacidade para a procura, análise e incorporación da información necesaria para a elaboración dun proxecto técnico-profesional	CG23 CG25 CG26 CE1 CE2 CE17 CE18 CE20 CE21 CE22 CE24 CE26

Contidos

Tema

PROPOSTAS TEMÁTICAS PARA TFG.

1. O profesorado da Facultade presentará perante a Comisión de Coordinación Académica as propostas temáticas para a realización de TFG, dentro do establecido no calendario que se presente a tal efecto
2. O alumnado tamén poderá presentar propostas temáticas non recollidas no apartado anterior, podendo ser asumidas, ou non, por algún docente en calidade de titor ou titora.
3. A Comisión de Coordinación Académica poderá recibir propostas temáticas procedentes de institución ou servizos alleos ao centro ou á Universidade. Tal proposta debe ser avalada por algún docente do centro, que actuará como titor ou co-titor.
4. Sempre que a Facultade dispoña dela, este proceso realizarase mediante aplicación informática.

LISTADO DE PROPOSTAS TEMÁTICAS PARA TFG.

1. A Comisión de Coordinación Académica aprobará e publicará un listado de propostas temáticas, indicando polo menos o Grao/ aos que van destinadas, a titora ou titor académico responsable, e, en cada proposta, o número de prazas que se ofrecen.
2. As propostas temáticas deberán superar nun 10% o número de matriculados na materia de TFG.
3. O listado fixará un prazo para que o alumnado formalice a solicitude de asignación de propostas temáticas co respectivo titor/a académico.
4. Sempre que a Facultade dispoña dela, este proceso realizarase mediante unha aplicación informática.

DEFINICIÓN DO TFG.

1. O TFG fai parte dos planos de estudos de todo título oficial de Grao. Nos Graos que se imparten na FCED equivalen a 6 ECTS no Grao en Educación Infantil, Grao en Educación Primaria e Grao en CC. da Actividade Física e do Deporte. Deberá ser realizado de xeito persoal e autónomo polo alumnado, seguindo as orientacións dunha titora ou titor académico.
2. O TFG estará orientado a que o alumnado mostre a capacidade de integración de diversos contidos formativos e competencias asociadas ao título, axustándose ao contemplado en cada unha das memorias respectivas dos graos e á súa concreción nas guías docentes.
3. En ningún caso pode ser un traballo presentado con anterioridade polo estudante nalgunha materia de calquera titulación, aínda que pode integrar ou desenvolver traballos feitos en actividades doutras materias do Grao.
4. O traballo de fin de grao poderá elaborarse en institucións ou empresas externas á Universidade de Vigo, nos termos que se establezan nos convenios institucionais asinados. Nese caso existirá a figura dunha persoa cotitora pertencente á institución ou empresa. A persoa titora académica compartirá coa persoa cotitora as tarefas de dirección e orientación do/a estudante, e será, en calquera caso, responsabilidade da titora académica facilitar a xestión.
4. A avaliación do TFG será responsabilidade dun tribunal constituído de acordo co establecido no art. 6. Porén, en atención ás circunstancias especiais a Comisión de Coordinación Académica poderá determinar fórmulas alternativas de avaliación.

ASIGNACIÓN DE PROPOSTAS TEMÁTICAS E TITORES ACADÉMICO.

1. Para a asignación das propostas temáticas atenderase, preferentemente e en primeiro lugar, ao acordo entre o alumno/a e o titor/a académico. Se non for o caso, tomarase en conta o expediente académico ou o sorteo para fixar unha orde de selección de propostas temáticas.
2. Sempre que a Facultade dispoña dela, este proceso realizarase mediante unha aplicación informática.
3. Ao comezo do primeiro cuadrimestre, a Comisión publicará un listado coa asignación definitiva de propostas temáticas e titores académicos conforme aos anteriores criterios.
4. Poderase reclamar fronte a estas adxudicacións no prazo de sete días naturais perante a Comisión de Coordinación Académica.
5. A asignación de titor/a académico e proposta temática de TFG será válida durante dous cursos académico no que se atopa matriculado a alumna ou alumno.
6. Non obstante, o estudante poderá solicitar un cambio tanto da titora ou titor como do tema do seu traballo. Do mesmo xeito, a persoa titora tamén poderá solicitar cambio de estudante asignado e de temas ofertados. En ambos os casos axustaranse ao calendario e impreso establecido a tal efecto.

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos tutelados	0	125	125
Presentacións/exposicións	0	16	16
Titoría en grupo	4	0	4
Sesión maxistral	4	0	4
Traballos e proxectos	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Traballos tutelados	<p>SOLICITUDE DE PRESENTACIÓN E DEFENSA DO TFG.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. O alumno/a solicitará a presentación e avaliación do TFG co visto e prace do seu respectivo titor/a académico. 2. A solicitude de presentación, dirixida á Comisión de Coordinación Académica, deberá ir acompañada da versión escrita e electrónica do TFG por cuadruplicado co visto e prace do titor/a académico. Poderá achegarse a documentación ou material adicional que se estime oportuno para que sexa tomada en consideración polo Tribunal avaliador. A FCED porá ao dispor do alumnado unhas orientacións académicas e de estilo para a presentación escrita da memoria do TFG. 3. A efectos de avaliación, o titor/a académico emitirá un informe no que valorará (de 0 a 3 puntos) o labor realizado pola alumna/o durante o período de elaboración do TFG. Este informe acompañará a documentación referida no punto 2. Os criterios de avaliación ficarán recollidos na guía docente da materia. 4. En atención ás solicitudes presentadas, a Comisión establecerá, de acordo co Tribunal avaliador, e publicará a orde para a celebración do acto de presentación pública do TFG. Polo menos, fixarase unha data na convocatoria ordinaria de xuño e outra na extraordinaria de xullo.
Presentacións/exposicións	<p>ACTO DE PRESENTACIÓN E DEFENSA PÚBLICA DO TFG.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. O acto de presentación será realizado polo alumno/a en sesión pública na data e hora asignada. De maneira excepcional, a Comisión de Coordinación Académica poderá aprobar outra modalidade, previa solicitude formal e motivada do alumno/a e sempre que sexa posible. 2. O alumno/a exporá nun tempo máximo de quince minutos un resumo do TFG e dos principais resultados e conclusións acadadas. Posteriormente, sen superar os trinta minutos, os membros do Tribunal avaliador realizarán as observacións e consideracións oportunas.
Titoría en grupo	O titor poderá establecer titorías grupais para dar as indicacións xerais para cada fase do traballo
Sesión maxistral	Existirán titorías en pequeno grupo para expoñer toda a reglamentación relativa ó TFG

Atención personalizada	
	Descrición
Traballos tutelados	O profesor titor fixará unha serie de reunións de titorización co seu alumnado. Ademais, o profesor-titor estará ao dispor do alumnado no seu horario de atendimento habitual, indicado na porta do seu despacho e na web da Facultade.
Traballos e proxectos	O profesor titor fixará unha serie de reunións de titorización co seu alumnado. Ademais, o profesor-titor estará ao dispor do alumnado no seu horario de atendimento habitual, indicado na porta do seu despacho e na web da Facultade.

Avaliación	
Descrición	Cualificación Competencias Avaliadas

Traballos tutelados	O profesor fará unha avaliación continua do traballo do alumno. Antes da data 30 establecida para a presentación e defensa do TFG, o tribunal de avaliación terá o informe de valoración do director sobre o traballo realizado por parte do estudante cunha valoración parcial do mesmo.	30	CG13 CG14 CG21 CG23 CG25 CG26 CE1 CE2 CE3 CE4 CE17 CE20 CE21 CE24 CE26
---------------------	---	----	--

Traballos e proxectos	<p>ACTO DE PRESENTACIÓN E DEFENSA PÚBLICA DO TFG.</p> <p>1. O acto de presentación será realizado polo alumno/a en sesión pública na data e hora asignada. De maneira excepcional, a Comisión de Coordinación Académica poderá aprobar outra modalidade, previa solicitude formal e motivada do alumno/a e sempre que sexa posible.</p> <p>2. O alumno/a exporá nun tempo máximo de quince minutos un resumo do TFG e dos principais resultados e conclusións acadados. Posteriormente, sen superar os trinta minutos, os membros do Tribunal avaliador realizarán as observacións e consideracións oportunas.</p> <p>AVALIACIÓN E CUALIFICACIÓN DO TFG.</p> <p>1. Celebrado o acto de presentación pública do TFG, o Tribunal avaliador deliberará sobre a cualificación tomando en consideración o informe emitido polo titor académico, a calidade do contido do TFG, así como a propia exposición, en particular, a claridade expositiva e a capacidade de debate e defensa argumental do alumno/a.</p> <p>2. A cualificación será a suma ponderada da cualificación do Tribunal (de 0 a 7 puntos) mais a valoración do titor (de 0 a 3 puntos). A valoración do Tribunal será a media aritmética das notas atribuídas por cada un dos seus membros. Neste punto o Tribunal rexerase polo disposto nas Normas de Xestión Académica para as titulacións de Grao regulados polo Real Decreto 1393/2007 vixentes na Universidade de Vigo.</p> <p>3. As deliberacións do Tribunal para cualificar o TFG serán a porta pechada. Unha vez finalizado o acto de defensa, o tribunal fará pública a cualificación.</p> <p>4. Ao remate da avaliación e cualificación da totalidade dos TFG do grado, o Tribunal avaliador poderá conceder mencións de matrícula de honra de conformidade coa normativa.</p>	70	CG13 CG21 CG23 CG25 CG26 CE3 CE4 CE18 CE20 CE21 CE22 CE24 CE26
-----------------------	---	----	--

Outros comentarios e avaliación de Xullo

REVISIÓN DE CUALIFICACIÓN DO TFG.

1. No prazo de cinco días contados desde a celebración do acto de presentación, o alumno/a poderá solicitar a revisión da cualificación outorgada ao TFG.

2. Na solicitude de revisión deberán constar, expresa e motivadamente, os aspectos concretos do TFG que fundamentan a discrepancia coa cualificación outorgada. O Tribunal avaliador resolverá fundamentadamente: Condición indispensable para a defensa do TFG ter feita a matrícula de todas as materias requiridas para finalizar o Plan de Estudos de Grao.

A matrícula no TFG outorgará o dereito de dúas convocatorias oficiais encada curso académico, conforme ao establecido no calendario académico aprobado en Xunta de Facultade.

No caso de obter a cualificación de suspenso, o tribunal fará chegar un informe coas recomendacións oportunas ao estudante e ao director para a mellorado traballo e a súa posterior avaliación. A revisión ou reclamación das cualificacións finais dos TFG levaranse a cabo conforme a previsto na Normativa de Avaliación, ao igual que calquera outra materia do plan de estudos.

Bibliografía. Fontes de información

Walker, Melissa (2005). Cómo escribir trabajos de investigación. Barcelona : Gedisa.

Normativa de Traballo de Fin de Grao da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte.

Regulamento de Traballo de Fin de Grao da Universidade de Vigo.

Recomendacións

Outros comentarios

MATRÍCULA.

1. Para poder matricularse no TFG será requisito imprescindible ter matriculadas todas as materias requiridas para finalizar o plan de estudos.
2. A matrícula realizarase nos períodos oficiais de matriculación dos estudos de grao, dando dereito a dúas oportunidades de avaliación.

TITORIZACIÓN DO TFG.

1. A titorización consistirá en supervisar e orientar o/a estudante na temática, metodoloxía, elaboración, presentación e calquera outro aspecto académico relativo ao traballo de fin de grao, así como facilitar a súa xestión, dinamizar e facilitar todo o proceso até a presentación e defensa do traballo de fin de grao
 2. Poderá actuar como persoa titora calquera docente da FCED, así como, excepcionalmente, outros docentes tanto da nosa como doutras Universidades. No caso de que non sexa profesora ou profesor da FCED levarase a cabo en réxime de co-titoría, sendo un dos titores/as docente da Facultade.
 3. Unha mesma titora ou titor poderá ser responsable dun máximo de seis TFG por curso académico, excepto no caso de non seren cubertas todas as necesidades de titorización.
 4. Sexa como for, garantiráselle a todo o estudantado matriculado no TFG a titorización correspondente, estando consideradas as tarefas de titorización, avaliación e cualificación dos TFG como obrigas docentes do profesorado, establecendo a Universidade de Vigo a forma do seu recoñecemento.
 6. Se a elaboración do TFG requirise a implicación de profesionais pertencentes a organismos ou entidades públicas ou privadas, estes profesionais poderán participar e colaborar no proceso de titorización.
-